

ANALÝZA POTŘEB NA ŠKOLÁCH V HL. M. PRAHA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt P- KAP je projektem Národního ústavu pro vzdělávání. Je zaměřen na podporu vzdělávání na středních a vyšších odborných školách a akcentuje soulad se vzdělávací strategií MŠMT. Má za cíl zajistit metodickou a supervizní podporu při využívání akčního plánování na úrovni krajů i škol.

Obsah

1	Analýza potřeb na školách	5
1.1	CÍLE ANALÝZY POTŘEB NA ŠKOLÁCH A JEJÍ VÝZNAM PRO KRAJSKÉ AKČNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	5
1.2	POZADÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ „ANALÝZA POTŘEB NA ŠKOLÁCH“	5
1.2.1	Evaluace sběru dat – monitoring návratnosti.....	6
1.2.2	Charakteristika datového souboru	6
1.3	VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ ŠKOLAMI A DALŠÍ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	7
1.4	ROZDÍLY VE VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ PODLE TYPU ŠKOLY	9
2	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Hl. m. Praha	12
2.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN	14
2.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	15
2.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	17
2.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	19
2.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	20
2.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol	22
2.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	23
3	Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli v Hl. m. Praha	29
3.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN	30
3.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	33
3.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	34
3.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	36
3.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	37
3.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol	39
3.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A SPOLUPRÁCE ŠKOL SE ZAMĚSTNAVATELI“ NA SOU, SOŠ A NA GYMNÁZIÍCH	41
4	Rozvoj školy jako centra celoživotního učení v Hl. m. Praha....	47
4.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN	50
4.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	51
4.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	53
4.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	54
4.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	56
4.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol	58
4.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „ROZVOJ ŠKOLY JAKO CENTRA CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	59

5	Rozvoj kariérového poradenství v Hl. m. Praha	65
5.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN	67
5.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCÍ TÉTO INTERVENCE	68
5.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....</i>	<i>70</i>
5.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCÍ TÉTO INTERVENCE	71
5.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	73
5.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol</i>	<i>75</i>
5.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „ROZVOJ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH.....	76
6	Podpora polytechnického vzdělávání v Hl. m. Praha	82
6.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN	83
6.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCÍ TÉTO INTERVENCE	85
6.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....</i>	<i>86</i>
6.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCÍ TÉTO INTERVENCE	87
6.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	89
6.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol</i>	<i>91</i>
6.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	93
7	Podpora inkluzivního vzdělávání v Hl. m. Praha.....	99
7.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN	101
7.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCÍ TÉTO INTERVENCE	102
7.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....</i>	<i>104</i>
7.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCÍ TÉTO INTERVENCE	106
7.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	107
7.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol</i>	<i>109</i>
7.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	111
8	Podpora infrastruktury škol – investiční část	118
8.1	ZÁJEM ŠKOL O ČERPÁNÍ INVESTIC V RÁMCÍ HL. M. PRAHA	118
8.2	PREFEROVANÉ OBLASTI ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	119
9	Nepovinné oblasti.....	122
9.1	DŮLEŽITOST NEPOVINNÝCH OBLASTÍ	122
9.2	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI ICT VČETNĚ POTŘEB INFRASTRUKTURY.....	123
9.3	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	125
9.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI	127
9.5	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI	129

1 Analýza potřeb na školách

1.1 Cíle analýzy potřeb na školách a její význam pro krajské akční plánování

KAP (krajský akční plán) je zaměřen na intervence směřující ke zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání a začlenění či rozvoj dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol. To je podpořeno vzděláváním vedení škol a zřizovatelů, spoluprací v území. Klíčová témata, tzv. intervence, byla vybrána s ohledem na to, že mohou být svým konkrétním zaměřením územně specifická. Projekt P-KAP pomůže krajskému projektu a školám.

Povinné intervence:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání)
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- Rozvoj kariérového poradenství
- Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání
- Inkluzivní vzdělávání
- Infrastruktura SŠ a VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání)

Nepovinné intervence:

- Rozvoj výuky cizích jazyků
- Oblast ICT včetně potřeb infrastruktury
- Čtenářská a matematická gramotnost
- Vlastní volitelné intervence v oblasti podle potřeb území

1.2 Pozadí dotazníkového šetření „analýza potřeb na školách“

Priority krajů a škol v krajských akčních plánech a plánech aktivit škol se opírají o podrobné a o sběr relevantních dat opřené analýzy. Pro projekt P-KAP je zpracoval a školám a krajům poskytl projektový tým Národního ústavu pro vzdělávání.

Hlavním cílem šetření, které proběhlo v období listopad 2015 – leden 2016 (dosběr červen 2016), bylo zmapování aktuální situace škol a jejich potřeb v rámci oblastí vymezených operačním programem Výzkum, vývoj a vzdělávání. Výstupy šetření představují zpětnou vazbu pro kraje pro tvorbu regionální vzdělávací politiky a vytvářejí prostor pro sladění prioritizace potřeb krajů a jednotlivých škol.

V rámci šetření byla sledována situace v oblastech kariérového poradenství, spolupráce škol a firem, dalšího vzdělávání poskytovaného sítěmi škol v krajích, polytechnického vzdělávání, podpory kompetencí k podnikavosti, společného vzdělávání a infrastruktury školy. Mezi další sledované oblasti byly zařazeny oblast ICT, jazykové vzdělávání a rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti.

Na dotazníkové šetření zareagovalo 98 % škol.

Sběr dat se uskutečnil v rámci šetření formou internetového dotazování (CASI – computer assisted self interviewing). Osloveny byly všechny SŠ a VOŠ v celé ČR, tedy 1365 škol. Z těchto škol se Národnímu ústavu pro vzdělávání vrátilo 1335 kompletně vyplněných dotazníků, návratnost dotazníků se tedy v tomto šetření pohybuje na úrovni 98 %. Takto vysoké návratnosti se podařilo dosáhnout díky spolupráci s odbory školství v jednotlivých krajích, se Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska a krajskými guaranty projektu, kteří jsou členy našeho projektového týmu.

Vzhledem k povaze a rozsahu šetření lze konstatovat, že jde o unikátní datový výstup, který, vezmeme-li v úvahu dosaženou úroveň návratnosti dotazníků, pokrývá potřeby téměř všech SŠ a VOŠ v ČR.

Šetření se bude opakovat v roce 2018 a poté v roce 2020 jako závěrečné šetření, které bude sloužit jako podklad pro vyhodnocení účinnosti akčního plánování v jednotlivých krajích.

1.2.1 Evaluace sběru dat – monitoring návratnosti

Graf 1: Přehled návratnosti dotazníků v jednotlivých krajích

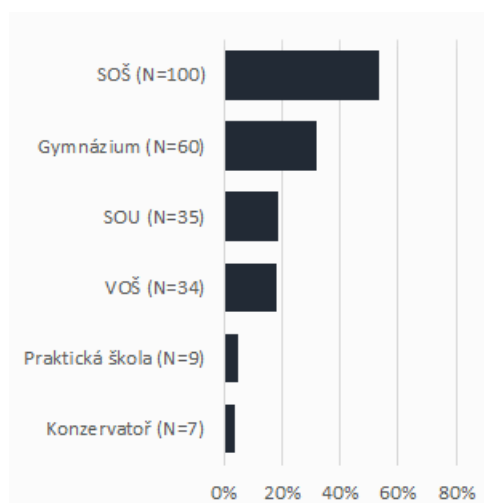
Tab. 1: Přehled návratnosti dotazníků v jednotlivých krajích

	Kompletně vyplněný dotazník		Vyplněna alespoň jedna otázka		Dotazník byl otevřen		Dotazník nebyl otevřen		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Jihočeský kraj	94	100%	0	0%	0	0%	0	0%	94	100%
Královéhradecký kraj	83	100%	0	0%	0	0%	0	0%	83	100%
Liberecký kraj	51	100%	0	0%	0	0%	0	0%	51	100%
Moravskoslezský kraj	144	100%	0	0%	0	0%	0	0%	144	100%
Pardubický kraj	76	100%	0	0%	0	0%	0	0%	76	100%
Zlínský kraj	70	100%	0	0%	0	0%	0	0%	70	100%
Kraj Vysočina	63	100%	0	0%	0	0%	0	0%	63	100%
Karlovarský kraj	37	100%	0	0%	0	0%	0	0%	37	100%
Olomoucký kraj	97	99%	0	0%	0	0%	1	1%	98	100%
Ústecký kraj	97	99%	0	0%	0	0%	1	1%	98	100%
Jihomoravský kraj	126	98%	0	0%	0	0%	2	2%	128	100%
Plzeňský kraj	55	98%	0	0%	1	2%	0	0%	56	100%
Středočeský kraj	153	97%	0	0%	1	1%	3	2%	157	100%
Hlavní město Praha	189	90%	3	1%	4	2%	14	7%	210	100%
ČR celkem	1335	98%	3	0%	6	0%	21	2%	1365	100%

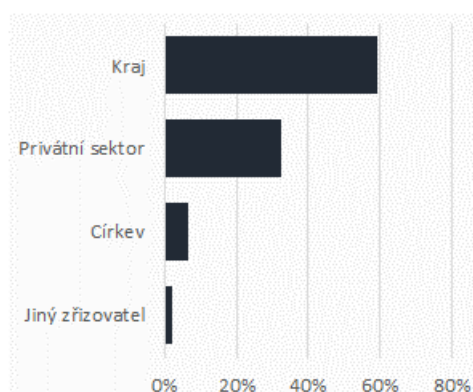
1.2.2 Charakteristika datového souboru

Ve struktuře středních a vyšších odborných škol v Hlavním městě Praha jsou zastoupeny střední odborná učiliště, střední odborné školy, gymnázia, praktické školy, konzervatoře a vyšší odborné školy. Vedle škol, které nabízejí jeden typ vzdělání (obvykle gymnázia), jsou i školy kombinované, které nabízejí více typů vzdělávání (např. SOU a SOŠ nebo SOŠ a VOŠ apod.). Nejvíce jsou zastoupeny školy, které poskytují obory středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (53 %). Následují gymnázia (32 %), školy s obory středního vzdělání s výučním listem (19 %), vyšší odborné školy (18 %), praktické školy (5 %) a konzervatoře (4 %).

Graf 2: Zastoupení škol v datovém souboru

Graf 3: Zastoupení škol v datovém souboru podle zřizovatele

Největší zastoupení škol v datovém souboru podle zřizovatele mají kraje (59 %), podíl soukromých škol je výrazně nižší (32 %). Církevní školy jsou zastoupeny pouze v malé míře (6 %) a podíl škol, kde je jiný zřizovatel, je 8 %.

1.3 Vnímání důležitosti plánovaných intervencí školami a další hlavní zjištění

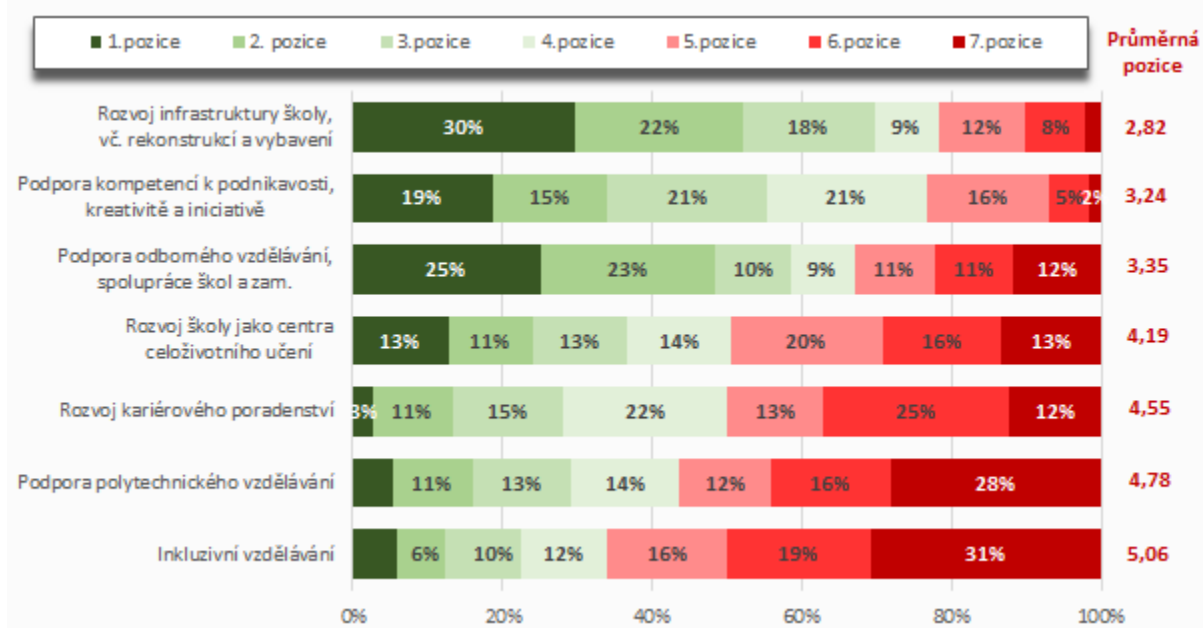
Střední a vyšší odborné školy měly možnost hodnotit důležitost 7 povinných a 4 nepovinných oblastí pro Krajský akční plán. Ve srovnání s ostatními sledovanými oblastmi zdůrazňují školy v Hlavním městě Praha především rozvoj infrastruktury škol (viz investiční část zprávy), podporu kompetencí k podnikavosti, kreativitě a iniciativě a podporu odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů.

Oblasti infrastruktury přisoudilo nejvyšší míru důležitosti 30 % škol, dalších 22 % škol ji zařadilo na druhou pozici. Pouze pro zhruba 2 % škol je oblast infrastruktury z uvedených povinných oblastí nejméně důležitá. Na druhém místě je podle hodnocení škol podpora k podnikavosti, kreativitě a iniciativě, u které je rozmístění všech pozic míry důležitosti poměrně vyrovnané (tj. 19 % škol ji považuje za druhou nejdůležitější, 15 % ji řadí na třetí místo a 16 % na páté místo), s největším zastoupením třetí a středové čtvrté pozice (shodně 21 %). Třetí nejdůležitější oblastí je podle škol podpora odborného vzdělávání, zahrnující i spolupráci škol a zaměstnavatelů. Tuto oblast považuje za nejdůležitější 25 % škol a 23 % ji zařadilo na druhou pozici.

O něco nižší celkovou důležitost připisují školy rozvoji škol jako center celoživotního učení a rozvoji kariérového poradenství. Pouze pro malou část škol jsou tyto oblasti zdaleka nejdůležitější (první pozice), obvykle těmto oblastem školy přisuzují nižší míru důležitosti (také v závislosti na typu školy).

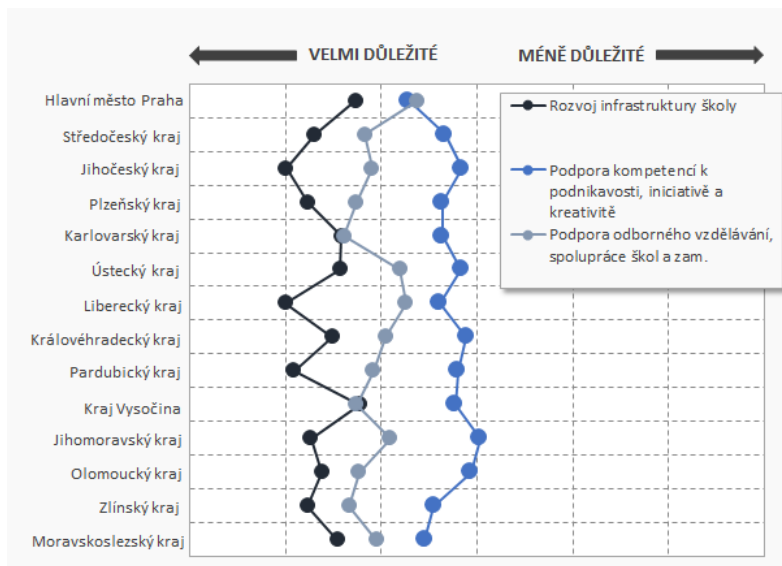
Na základě porovnání jednotlivých oblastí je školami v Hlavním městě Praha přisuzována nejmenší důležitost rozvoji inkluzivního vzdělávání a podpoře polytechnického vzdělávání. Tyto oblasti umístilo na poslední pozici 31 %, resp. 28 % škol, naopak za nejdůležitější ji považuje pouze 6, resp. 5 % škol.

Graf 4: Prioritizace povinných oblastí pro Krajský akční plán v Hl. m. Praha

Pozn. Jednotlivé oblasti jsou seřazeny podle průměrné pozice, která byla školami pro danou oblast přiřazena.

Graf 5: Prioritizace povinných oblastí v jednotlivých krajích

Rozvoj infrastruktury školy je v Hl. m. Praha i většině ostatních krajů ČR označován za nejdůležitější povinnou oblast, nicméně v krajském srovnání je této oblasti přikládán prioritní význam v Libereckém, Jihočeském a Pardubickém kraji; v Hl. m. Praha je tato oblast ve srovnání s ostatními kraji relativně méně důležitá.

Důležitost podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě je nejvýrazněji deklarována právě v Hl. m. Praha;

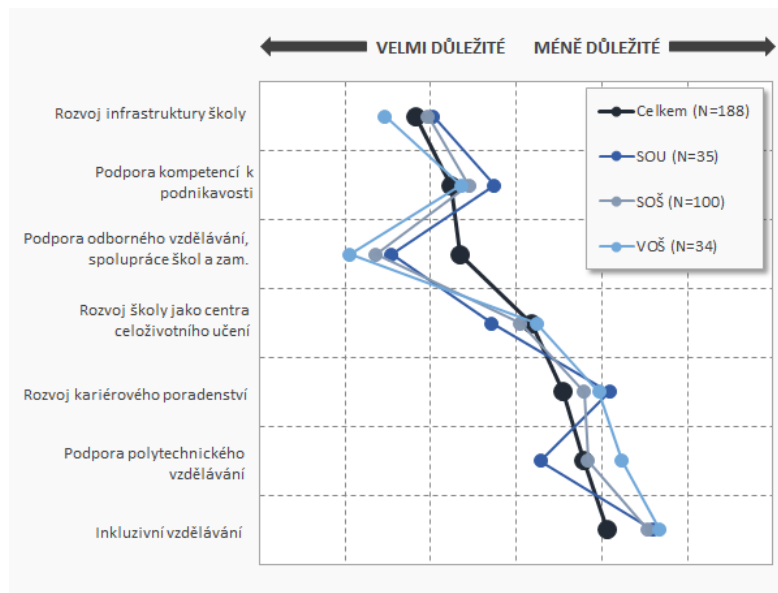
vysoká důležitost je jí přikládána také v Moravskoslezském, Zlínském a Libereckém kraji.

Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů je považována za nejdůležitější v Karlovarském kraji, Zlínském kraji a v Kraji Vysočina. V Hl. m. Praha dosahuje důležitost této oblasti ve srovnání s ostatními kraji nejnižší hodnoty.

1.4 Rozdíly ve vnímání důležitosti plánovaných intervencí podle typu školy

Hodnocení důležitosti povinných oblastí školami pro Krajské akční plány se ve velké míře liší v závislosti na typu školy.¹

Graf 6: Prioritizace povinných oblastí v Hl. m. Praha – SOU, SOŠ a VOŠ

SOU, SOŠ a VOŠ vyzdvihují především důležitost podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce se zaměstnavateli. Větší důraz kladou také na rozvoj infrastruktury školy včetně rekonstrukcí a vybavení škol.

Střední odborná učiliště na dalších místech zdůrazňují podporu rozvoje školy jako centra celoživotního učení, podporu kompetencí k podnikavosti a následně podporu polytechnického vzdělávání. Z povinných oblastí je pro SOU

relativně nejméně důležitý rozvoj inkluzivního vzdělávání a kariérového poradenství.

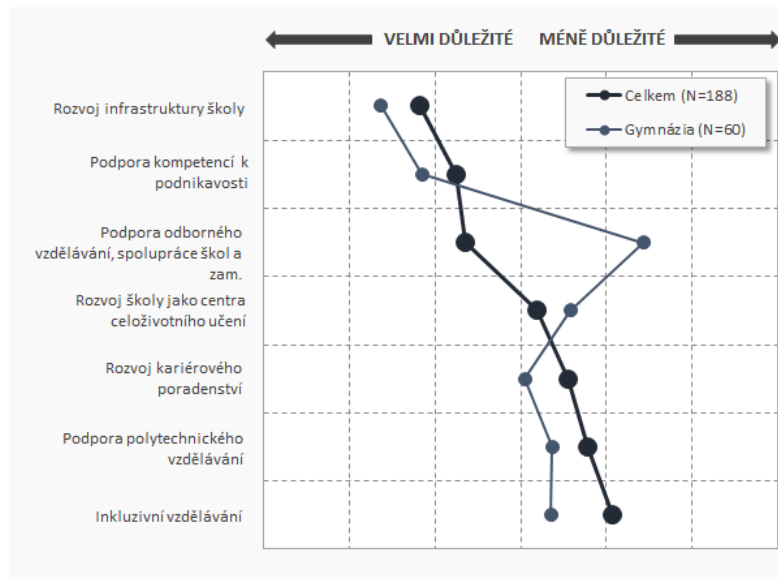
Pro střední odborné školy je dále důležitá podpora kompetencí k podnikavosti, podpora rozvoje školy jako centra celoživotního učení, rozvoj kariérového poradenství a rozvoj polytechnického vzdělávání. Z povinných oblastí je pro SOŠ relativně nejméně důležitý rozvoj inkluzivního vzdělávání.

Vyšší odborné školy považují za důležitou také podporu kompetencí k podnikavosti a rozvoj školy jako centra celoživotního učení. Rozvoj kariérového poradenství řadí VOŠ společně s podporou polytechnického vzdělávání a inkluzivního vzdělávání k relativně nejméně důležitým oblastem.

V porovnání s výsledky za celý kraj zdůrazňují SOU, SOŠ a VOŠ především důležitost podpory odborného vzdělávání a spolupráci se zaměstnavateli. V rámci celého kraje má největší důležitost rozvoj infrastruktury školy, což je v případě SOU, SOŠ a VOŠ hned druhá nejdůležitější oblast. O něco významnější ve srovnání s výsledky za celý kraj je pro SOU a SOŠ rozvoj školy jako centra celoživotního učení (v případě VOŠ se hodnota pohybuje těsně pod celokrajským průměrem). Naopak méně důležitými oblastmi jsou ve srovnání s výsledky za celý kraj podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativité, rozvoj kariérového poradenství, podpora polytechnického vzdělávání (pouze v případě SOU je této oblasti přisuzována větší důležitost, než odpovídá celokrajskému průměru) a inkluzivní vzdělávání.

¹ Vzhledem k tomu, že škola celkově vyplňovala jeden dotazník, v hodnocení podle typu škol se to může v některých případech projevit, například podpora rozvoje školy jako centra celoživotního učení u praktických škol (praktické školy jsou často součástí SOU).

Graf 7: Prioritizace povinných oblastí v Hl. m. Praha – gymnázium

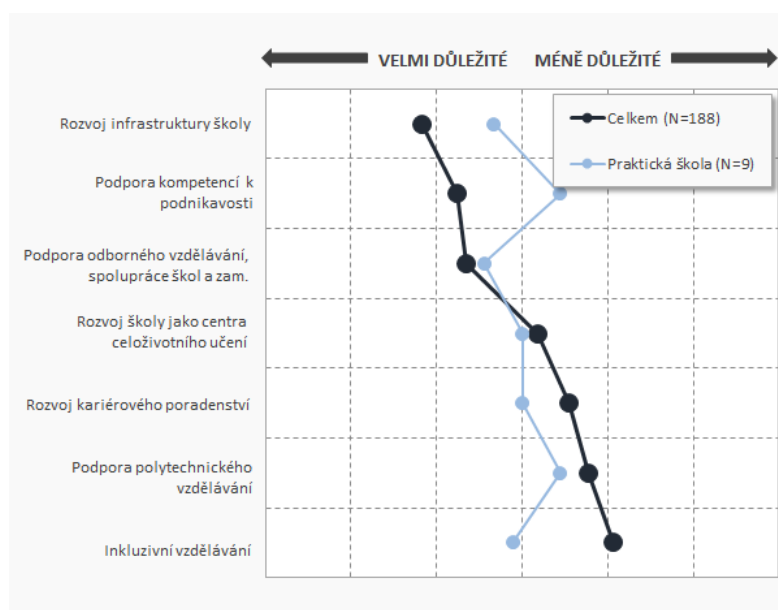

V případě gymnázií je kladen důraz zejména na rozvoj infrastruktury školy a podporu kompetencí k podnikavosti. V menší míře dávají gymnázia do popředí zájmu rozvoj kariérového poradenství, inkluzivní vzdělávání a podporu polytechnického vzdělávání. Relativně malou důležitost přisuzují podpoře odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů a rozvoji škol jako center celoživotního učení.

Z porovnání důležitosti jednotlivých oblastí gymnázií

s celkovým hodnocením škol vyplývá, že gymnázia přikládají většině sledovaných oblastí ve srovnání s výsledky za celý kraj větší důležitost. Výraznou výjimku zde poměrně logicky tvoří oblast podpory odborného vzdělávání, která je ve srovnání s celkovými výsledky za kraj i s ostatními typy škol nejméně důležitá. Méně důležitý v porovnání s celkovými výsledky je také rozvoj školy jako centra celoživotního učení.

Graf 8: Prioritizace povinných oblastí v Hl. m. Praha – praktická škola

Praktické školy v Hl. m. Praha zdůrazňují především podporu odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů a rozvoj infrastruktury školy – tyto dvě oblasti jsou však méně důležité jak ve srovnání s výsledky za celý kraj, tak ve srovnání s ostatními typy škol. Dalšími důležitými oblastmi jsou inkluzivní vzdělávání, rozvoj školy jako centra celoživotního učení a rozvoj kariérového poradenství. Relativně nejmenší důraz kladou praktické školy na podporu polytechnického vzdělávání a podporu kompetencí k podnikavosti.

Oproti celkovým výsledkům kladou praktické školy vyšší důraz zejména na podporu inkluzivního vzdělávání, rozvoj kariérového poradenství, rozvoj škol jako center celoživotního učení, a rovněž i na podporu polytechnického vzdělávání. Naopak menší důraz kladou praktické školy na podporu odborného vzdělávání, rozvoj infrastruktury škol či podporu kompetencí k podnikavosti.

Tab. 2: Prioritizace povinných oblastí v Hl. m. Praha – konzervatoř

Průměrná důležitost povinných oblastí (1=nejdůležitější; 7=nejméně důležitá)		
	Celkem (N=188)	Konzervatoř (N=7)
Podpora odborného vzdělávání	3,4	2,4
Podpora kompetencí k podnikavosti	3,2	2,6
Rozvoj infrastruktury školy	2,8	2,9
Inkluzivní vzdělávání	5,1	4,3
Rozvoj školy jako centra celoživotního učení	4,2	4,6
Rozvoj kariérového poradenství	4,6	4,9
Podpora polytechnického vzdělávání	4,8	6,4

Pro konzervatoře je nejdůležitější oblastí podpora odborného vzdělávání, následována podporou kompetencí k podnikavosti a dále rozvojem infrastruktury školy. Dalšími významnými oblastmi jsou podpora inkluzivního vzdělávání, rozvoj školy jako centra celoživotního učení a rozvoj

kariérového poradenství. Nejméně významnou oblastí je pro konzervatoře podpora polytechnického vzdělávání.

2 Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Hl. m. Praha

V rámci projektu P-KAP je oblast kompetencí k iniciativě, kreativitě a podnikavosti chápána v nejširším slova smyslu, tedy ve smyslu proaktivního přístupu jedince ke svému uplatnění na trhu práce i v rámci občanského života. Správné uchopení těchto kompetencí vede k zajištění potřeby seberealizace (při využití silných stránek jedince).

Podpora rozvoje těchto kompetencí se dá shrnout pod pojem výchova k podnikavosti (dále VkP), používaný i odbornou veřejností. Tuto podporu lze chápat jako **výchovu k podnikavosti zahrnující všechny výukové metody, jež směřují k posílení podnikatelských přístupů a postupů, znalostí a dovedností.**

S výchovou k podnikavosti je pak také spojen pojem „**podnikavý člověk**“, kterého lze definovat jako: osobu aktivně hledající příležitosti, jež umí také využít (nikoliv však zneužít). Ty pak může uplatnit jak v roli podnikatele, ale i jako kvalitní zaměstnanec.

Podnikavost a související kompetence tedy vycházejí z podnikatelských přístupů, lze je však uplatnit nejen v komerční sféře, ale také v neziskovém sektoru a v občanském životě. Z tohoto pohledu je součástí VkP nauka o podnikání (vč. problematiky etiky v podnikání) a také oblast společenské odpovědnosti (z pohledu firmy, sociálních projektů i z pohledu jednotlivce, tj. ve smyslu dobrovolnictví).

Zejména se však v rámci VkP jedná o rozvoj určitých kompetencí, které by se daly nazvat „podnikavé“ a jsou rozvíjeny v rámci těchto témat:

- vidění příležitostí – tj. schopnost vyhledávat, kriticky hodnotit příležitosti,
- iniciativa a aktivita – tj. schopnost využívat příležitosti, aktivně přicházet s nápady a realizovat je,
- kreativní myšlení a tvořivost – tj. schopnost rozvíjet nápady,
- strategické řízení – tj. kombinační schopnosti, schopnost zpracovat nápady do podoby záměrů, dlouhodobě plánovat, schopnost předvídat,
- týmová práce – tj. leadership a schopnost práce v týmu,
- flexibilita – tj. schopnost přizpůsobovat se změnám,
- vytrvalost a smysl pro zodpovědnost,
- schopnost přijímat riziko,
- finanční gramotnost – tj. schopnost vidět věci i ve finančních souvislostech.

Podle závěrů Evropské komise definovaných ve strategii Evropa 2020 **musí mít do konce roku 2020 každý žák počátečního vzdělávání praktickou zkušenost s VkP.** Prováděcím opatřením evropského cíle v ČR by mělo být **začlenění VkP plošně do výuky středních a vyšších odborných škol.** Právě uchopení podnikavosti jako klíčové kompetence dává dobrý základ pro rozvinutí výchovy k podnikavosti v rámci celé školy a většiny předmětů. Na nejvyšší úrovni pak podnikavost „proroste“ do celé **kultury školy**, kdy ji většina učitelů vědomě rozvíjí v rámci svých předmětů.

Pro začlenění podnikavosti do výuky je zapotřebí zejména **vzdělávání pedagogů a jejich pozitivní motivace k rozšíření praktické výuky**, která bude zajímavější a lépe přijatelná ze strany žáků a studentů.

Doporučujeme, aby **na každé škole** byl ustanoven **jeden pracovník**, který bude VkP zaštiťovat, bude se seznamovat s aktuálními informacemi a ty předávat dál ostatním učitelům. Tímto pracovníkem nemusí nezbytně být vyučující ekonomických předmětů. Vhodnou osobou je například vyučující, který má osobní zkušenost s podnikáním, či vyučující, který organizuje školní i mimoškolní aktivity. Tato role

může být také dána koordinátorovi spolupráce škol a firem či kariérovému poradci, na jehož oblast VkJP úzce navazuje. V některých případech může být vhodnou osobou i aktivní rodič.

Na národní úrovni je zapotřebí vybudovat metodickou podporu a bázi znalostí, aby měli učitelé z čeho čerpat nové znalosti a dovednosti spojené s rozvojem podnikavosti a mohli kvalitně pracovat s žáky a studenty. V optimální variantě by měla vzniknout Národní strategie VkJP.

V rámci volnočasových aktivit nebo dalších aktivit školy souvisejících s odborným vzděláváním by měli mít žáci **možnost vyzkoušet si podnikání v praxi**. K tomu slouží např. akcelerační a start-up programy či inkubátory, jejichž síť by měla být přístupná také pro středoškoláky. Cílem by v tomto směru mělo být hlavně praktické vzdělávání. Zde je třeba konstatovat, že některé aktivity, které se na většině škol dějí formou vyučovacích předmětů, mohou být zařazeny i jako **předmět volitelný či nepovinný** (fiktivní firmy, JA firmy, ad.)

Hlavní zjištění

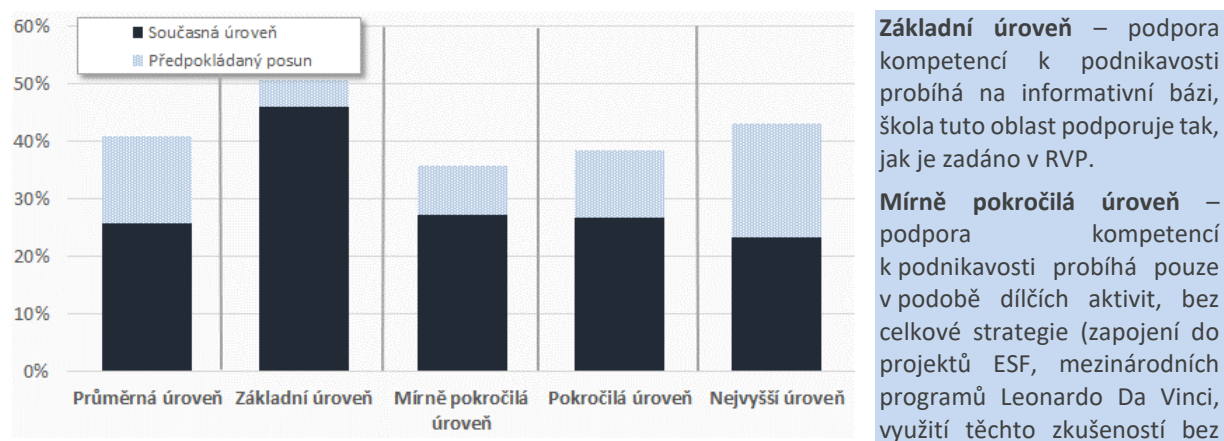
- Podporu kompetencí k podnikavosti rozvíjí většina škol především na základní úrovni a v rámci zadání RVP (bez ohledu na zaměření školy). Školy mají nicméně zájem tuto oblast dále rozvíjet. Nejvýraznější posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně, kdy je podpora kompetencí k podnikavosti jednou z priorit školy (také bez ohledu na zaměření školy).
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují na to, aby naučily žáky myslet kriticky a aby žáci nacházeli inovativní podnikatelská řešení (bez ohledu na typ školy). Školy také často realizují projektová vyučování podněcující kreativní uvažování (především gymnázia), vychovávají k podnikavosti v rámci všeobecného (především gymnázia a praktické školy) a odborného (především SOU, SOŠ, VOŠ a konzervatoře) vzdělávání a začleňují ekonomické aspekty i do výuky v neekonomických předmětech (především SOU a SOŠ). Na VOŠ také pedagogové velmi často získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce a konzervatoře umožňují aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy.
- Školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti narážejí na nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (bez ohledu na zaměření školy), nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (především SOU, VOŠ, gymnázia a praktické školy), malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení a projekty (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoří a gymnázií) a malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (především SOU, SOŠ, gymnázia a praktické školy). SOU se, mimo výše zmíněné, potýkají také s malým zájmem pedagogů o podporu podnikavosti.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou především podpora školních projektů (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoří), kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT školy (bez ohledu na zaměření školy) a přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe ve výuce (platí především pro SOU, SOŠ a VOŠ). Gymnáziím by dále také pomohly metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti a praktickým školám podpora vytváření vlastních „firem“ a založení vlastní fiktivní firmy.

2.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě vykonávají střední a vyšší odborné školy v Hl. m. Praha jednoznačně nejčastěji činnosti na základní úrovni, tedy spíše na informativní bázi v rámci zadání RVP (46 %). Realizovány jsou také činnosti na mírně pokročilé úrovni, kdy podpora podnikavosti probíhá zejména v podobě dílčích aktivit, často na základě zapojení škol do projektů ESF nebo jiných projektů (27 %), a na pokročilé úrovni, kdy se školy věnují systematickému a aktivnímu rozvoji podpory kompetencí k podnikavosti (27 %). Jen v o něco málo menší míře tento systematický rozvoj představuje jednu z priorit školy (nejvyšší úroveň – 23 %).

Školy mají nicméně zájem tuto oblast dále rozvíjet. Výrazný posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně, kdy je podpora kompetencí k podnikavosti jednou z priorit školy (předpokládaný posun o 20 %), a dále pak i v rámci pokročilé úrovně – školy mají zájem systematicky rozvíjet podporu kompetencí k podnikavosti (předpokládaný posun o 12 %). V případě mírně pokročilé úrovně by do budoucna, podle odpovědí škol, měl být zaznamenán posun o 9 % a jen k velice nízkému posunu (o 5 %) by podle vyjádření škol mělo dojít v případě činností vázaných na základní úroveň.

Graf 9: Současná úroveň podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a předpokládaný posun

celkové koncepce).

Pokročilá úroveň – systematický a aktivní rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti (škola spolupracuje s celorepublikovými iniciativami na podporu podnikavosti – CEFIF, spoluúčast na projektech na celostátní nebo krajské úrovni, pravidelné využívání informací a podnětů k rozvoji oblasti).

Nejvyšší úroveň – systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti je jednou z priorit školy, pro oblast je vyčleněn pracovník školy, který se stará o aktivity podporující podnikavost a koordinaci učitelů; je doplňováno dalšími dílčími aktivitami (projektové dny, konzultace a exkurze, aktivní zapojení žáků do vedení vyučování, kooperace s podnikateli z okolí).

V rámci hodnocení současné úrovně podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a předpokládaného posunu nacházíme mezi jednotlivými typy škol určité odlišnosti (viz příloha 1).

V případě **středních odborných učilišť** jsou jednoznačně nejčastěji realizovány aktivity na základní úrovni dle zadání RVP (49 %) či dílčí aktivity bez celkové strategie spadající do mírně pokročilé úrovně (38 %). V menší míře pak SOU podporují kompetence k podnikavosti v rámci systematického rozvoje (pokročilá úroveň – 30 %), příp. je tento rozvoj jednou z priorit školy (nejvyšší úroveň – 23 %). Je zde ovšem patrný zájem o systematické rozvíjení kompetencí k podnikavosti na vyšší úrovni – k největšímu posunu by mělo dojít v rámci nejvyšší úrovně (26 %), dále pak v rámci pokročilé, resp. mírně pokročilé úrovně (shodně 14 %).

Také **střední odborné školy** na podporu kompetencí k podnikavosti realizují nejčastěji aktivity na základní úrovni dle zadání RVP (46 %) nebo dílčí aktivity bez celkové strategie (mírně pokročilá úroveň – 31 %) či. V menší míře je realizován systematický a aktivní rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti na pokročilé úrovni (29 %) či je tento rozvoj jednou z priorit školy (nejvyšší úroveň – 25 %). Jednoznačně nejvýraznější posun je očekáván v rámci nejvyšší úrovně (o 22 %) a dále pak v rámci pokročilé úrovně (o 14 %).

Na většině **gymnází** probíhá podpora kompetencí k podnikavosti pouze ve své základní podobě, v rámci RVP (49 %). V menší míře jsou realizovány činnosti také na pokročilé úrovni (28 %), dále pak i na mírně pokročilé (24 %), resp. nejvyšší (22 %) úrovni. Relativně největší posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 21 %) a dále pak v rámci pokročilé (o 11 %) úrovně.

Vyšší odborné školy podporují podnikavost především na základní úrovni (v rámci RVP - 43 %). Poměrně časté jsou ale také dílčí aktivity bez celkové strategie spadající do mírně pokročilé úrovně (25 %), aktivity realizované na nejvyšší úrovni (systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti je jednou z priorit školy – 23 %) či pokročilé úrovni (mají zpracovanou celkovou koncepci a strategii rozvoje podnikavosti – 22 %). K největšímu předpokládanému posunu by mělo dojít v rámci nejvyšší úrovně (o 16 %), o něco méně výrazný posun by měl nastat v rámci pokročilé úrovně (o 10 %).

Konzervatoře vykonávají na podporu kompetencí k podnikavosti nejčastěji činnosti buď na základní úrovni dle zadání RVP (36 %), nebo na nejvyšší úrovni, kdy je systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti jednou z priorit školy (27 %). V menší míře realizují konzervatoře aktivity spadající do mírně pokročilé, resp. pokročilé úrovně (shodně 14 %). Relativně největší posun lze očekávat v rámci nejvyšší (o 9 %), resp. pokročilé (o 7 %) úrovně.

Praktické školy realizují činnosti, jež spadají především do základní úrovně (56 %). Školy mají nicméně zřetelný zájem o další rozvíjení podnikavosti na nejvyšší (předpokládaný posun o 13 %) úrovni.

2.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

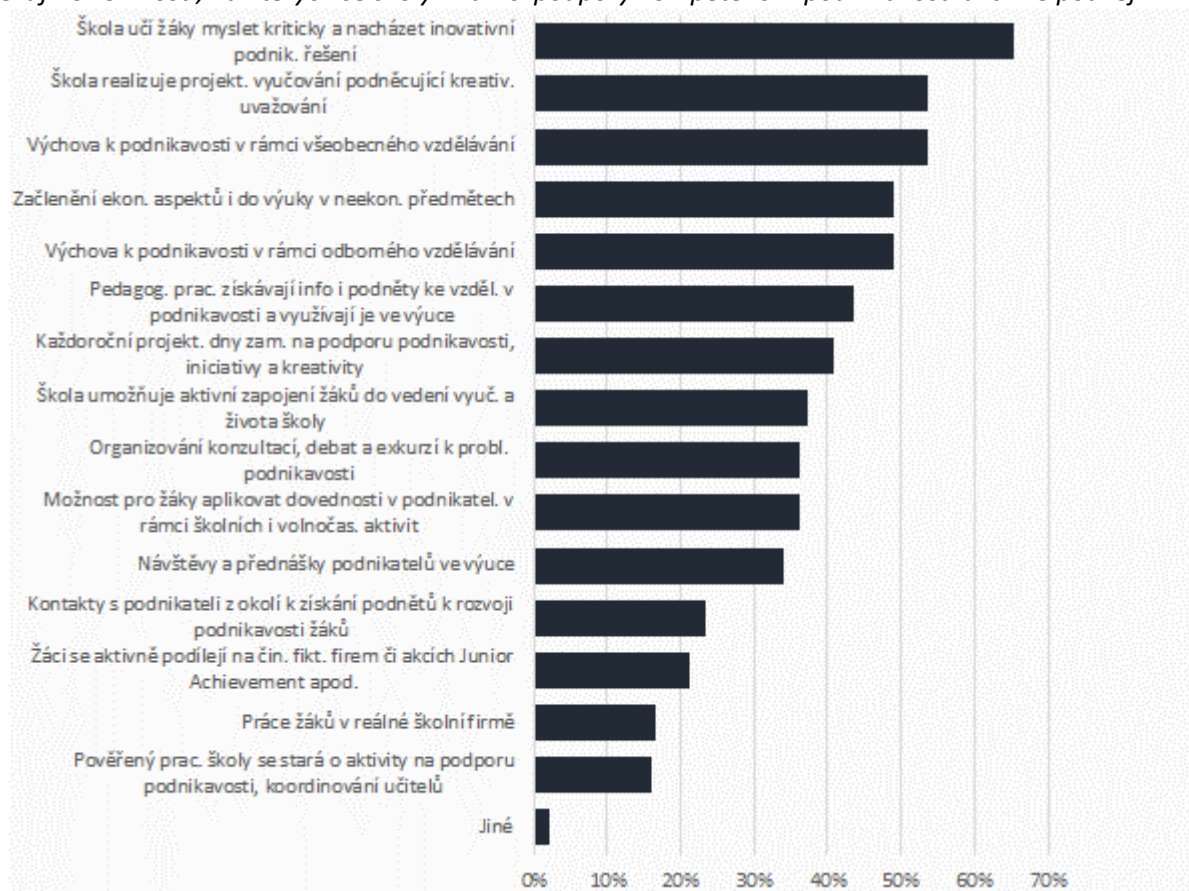
V rámci podpory kompetencí k podnikavosti se školy zaměřují především na výuku žáků myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení (65 %). Dalšími významně zastoupenými činnostmi, které školy uskutečňují v rámci této oblasti, jsou realizace projektového vyučování podnětujícího kreativní uvažování a motivujícího k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (54 %), výchova k podnikavosti v rámci nejenom všeobecného (54 %), ale i odborného (49 %) vzdělávání, hojně realizovanou aktivitou je také či začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (49 %).

Poměrně často také pedagogičtí pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (44 %). Školy také organizují projektové dny zaměřené na podporu podnikavosti, iniciativy a kreativity (41 %) nebo organizují konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti (36 %) a spíše ojediněle mají pracovníka, který se stará o aktivity na podporu podnikavosti, koordinování učitelů (16 %).

Školy také umožňují svým žákům aktivně se zapojovat do vedení vyučování a života školy (37 %), aplikovat dovednosti v podnikatelství v rámci školních i volnočasových aktivit (36 %), aktivně se podílet na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement apod. (21 %) či pracovat v reálné školní firmě (16 %).

V oblasti spolupráce škol se zaměstnateli týkající se podpory podnikavosti figurují především návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (34 %) a pravidelné kontakty s podnikateli z okolí k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků (23 %).

Graf 10: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí

Z hlediska aktivit realizovaných na podporu kompetencí k podnikavosti nacházíme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 2).

V případě **středních odborných učilišť** figuruje mezi nejčastěji uváděnými aktivitami na podporu kompetencí k podnikavosti výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (80 %), dále pak výchova ke kritickému myšlení a nalézání inovativních podnikatelských řešení (69 %) a začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (63 %). **Střední odborné školy** nejčastěji realizují výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (69 %), učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet inovativní podnikatelská řešení (68 %) a začleňují ekonomické aspekty i do výuky v neekonomických předmětech (58 %).

Nejčastěji uváděnými aktivitami jsou v případě **gymnázií** jednak výchova ke kritickému myšlení a nalézání inovativních řešení, jednak výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (shodně 67 %). Gymnázia také realizují projektové vyučování podněcující kreativní uvažování (63 %).

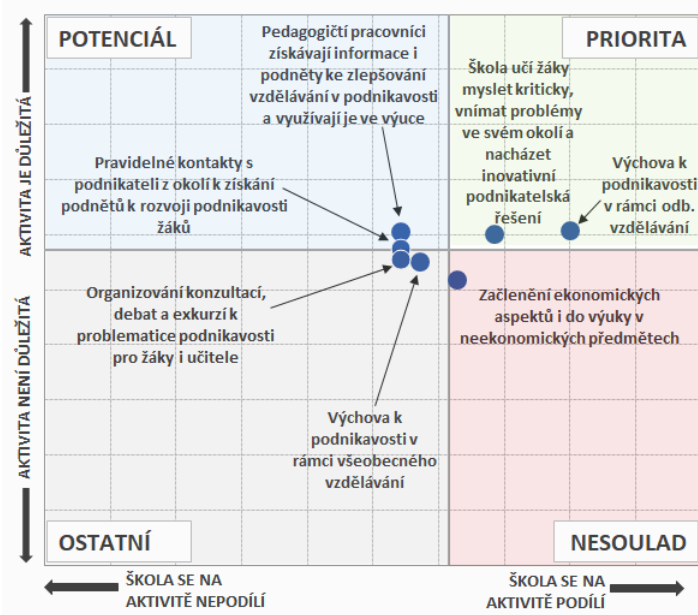
Vyšší odborné školy se v převážné většině věnují výchově k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (68 %) a výchově žáků ke kritickému myšlení a nalézání inovativních podnikatelských řešení (65 %), dále také získávání informací a podnětů ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti ze strany pedagogických pracovníků (59 %).

Konzervatoře realizují především výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (86 %). Dále také učí své žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet inovativní podnikatelská řešení (57 %) a umožňují žákům aktivní zapojení do vedení vyučování a života školy (57 %).

Praktické školy především učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet inovativní podnikatelská řešení (44 %) a věnují se výchově k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (44 %).

2.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 11: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

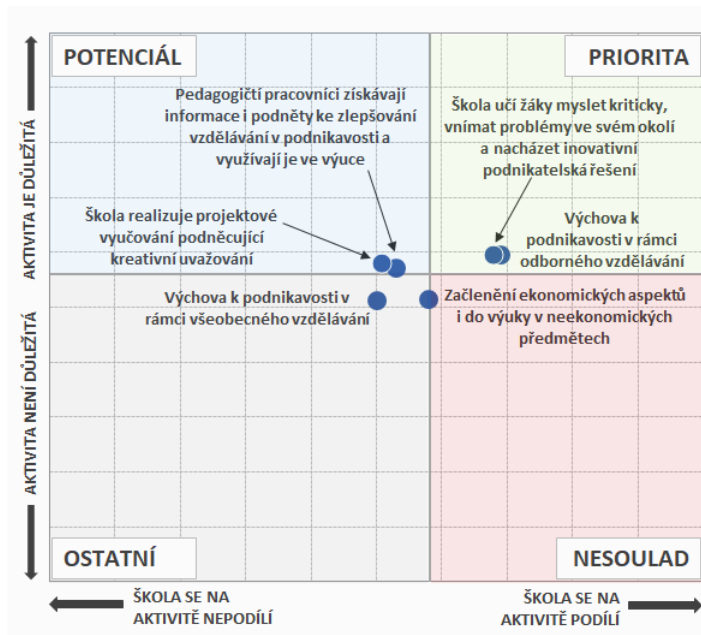
Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností zaměřených na podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě patří mezi hlavní priority **středních odborných učilišť** jednak výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání, jednak výchova ke kritickému myšlení, vnímání problémů ve svém okolí a nalézání inovativních podnikatelských řešení – těmto aktivitám se SOU věnují v největší míře a zároveň je pokládají za důležité.

Střední odborná učiliště také začleňují ekonomické aspekty i do výuky v neekonomických předmětech,

důležitost této aktivity je však o něco nižší.

Určitý potenciál představuje v případě středních odborných učilišť získávání informací a podnětů ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti ze strany pedagogů a pravidelné kontakty s podnikateli z okolí k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků – tyto aktivity považují SOU za spíše důležité, nicméně se jim věnují v menší míře než jiným činnostem.

Graf 12: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

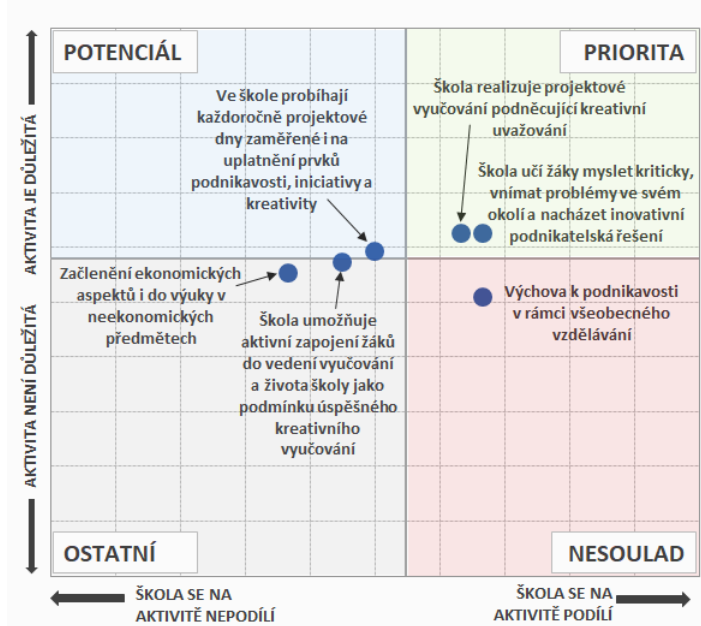

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě lze mezi priority **středních odborných škol** zařadit výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání a učení žáků myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet inovativní podnikatelská řešení. Školy se těmito aktivitám věnují nejčastěji a zároveň je považují za velmi důležité.

Pouze o něco málo nižší důležitost přikládají střední odborné školy jednak získávání informací a podnětů ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívání jich ve výuce ze strany pedagogů, jednak realizaci

projektového vyučování podněcujícího kreativní uvažování. Tyto aktivity považují střední odborné školy za důležité, nicméně se jim věnují v menší míře než jiným činnostem a lze je tak označit za určitý potenciál středních odborných škol.

Graf 13: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje hlavní priority **gymnázií** jednak výchova žáků ke kritickému myšlení, vnímání problémů a hledání inovativních podnikatelských řešení, jednak realizace projektového vyučování podněcujícího kreativní uvažování. Těmito aktivitám se gymnázia věnují nejčastěji a zároveň je považují za velmi důležité.

Za potenciál gymnázií lze označit především realizaci projektových dnů zaměřených i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity; gymnázia hodnotí tuto aktivitu jako

důležitou, nicméně podílejí se na ní relativně méně často.

Gymnázia se zaměřují rovněž na výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání, nicméně v porovnání s jinými aktivitami jí přikládají nižší důležitost.

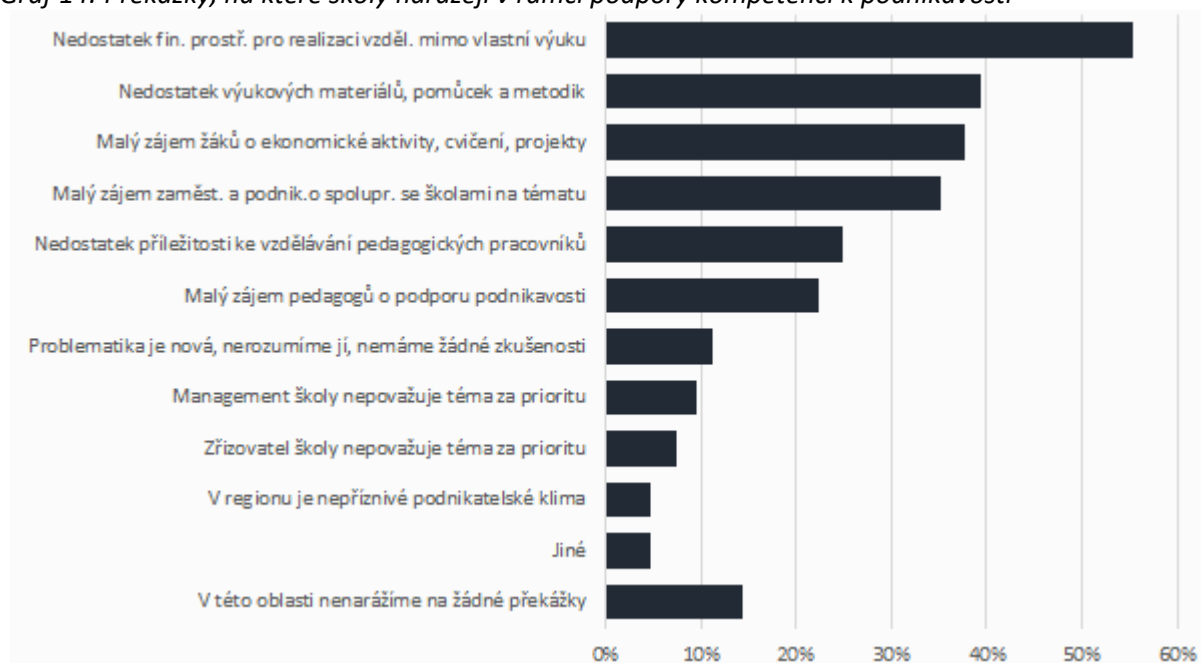
2.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Školy při realizaci podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě jednoznačně nejčastěji narážejí na nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (55 %). Dalšími významnými problémy jsou jednak nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (39 %), jednak malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení či projekty (38 %).

Školy narážejí rovněž na malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (35 %), nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků (25 %) a v neposlední řadě i na malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (22 %).

Školy se potýkají také s tím, že problematika podpory kompetencí k podnikavosti je pro ně nová, školy jí nerozumí a nemají s ní žádné zkušenosti (11 %). Mezi spíše okrajové problémy pak patří skutečnost, že management školy (10 %) resp. zřizovatel (7 %) nepovažuje toto téma za prioritu nebo že v regionu je nepříznivé podnikatelské klima (5 %).

Graf 14: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Z hlediska hlavních překážek, na které školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti narážejí, dochází u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol spíše jen k menším odlišnostem (viz příloha 3).

V případě **středních odborných učilišť** mezi hlavními překážkami dominuje malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (66 %) a nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (60 %). Omezující je také nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik, malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu nebo malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (shodně 34 %).

Střední odborné školy považují za největší překážku nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (54 %) a dále také malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (43 %) či malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (42 %).

V případě **vyšších odborných škol** figurují mezi třemi hlavními překážkami malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení či projekty (53 %), nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní (47 %) a dále také nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (35 %).

Gymnázia identifikovala jako nejvýznamnější překážky v realizaci podpory kompetencí k podnikavosti nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (60 %) a nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (52 %). Dále narážejí také na malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami (30 %).

Konzervatoře narážejí především na nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (43 %).

Praktické školy zařadily mezi hlavní překážky zejména malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení či projekty (56 %) a dále nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (33 %), nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (33 %) a nedostatečný zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami (33 %).

2.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Školám by v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě pomohla nejvíce podpora školních projektů (60 %), kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (59 %), přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe ve výuce (56 %) a metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (53 %), resp. rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (36 %).

Graf 15: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Za potřebnou považují školy rovněž i podporu komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (33 %) či analýzu stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro možné navázání spolupráce (31 %). Školy by uvítaly také více disponibilních hodin (29 %), podporu vytváření školních „firem“ (27 %), resp. založení vlastní fiktivní firmy (18 %). Školám by pomohla také možnost napojení se na síť podnikatelských aktivit a start-upů v regionu (25 %), spolupráce žáků ZŠ a SŠ (21 %) či příprava strategie výuky podnikavosti na škole (20 %).

Z hlediska opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti, lze identifikovat u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 4). V případě **středních odborných učilišť** jsou hlavním opatřením, které by školám pomohlo, přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (77 %). Školy by uvítaly také větší podporu školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod. (74 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (74 %). **Střední odborné školy** mají podobné preference jako SOU. Za potřebné považují SOŠ především podporu školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod. (61 %). SOŠ by rovněž uvítaly přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (59 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (55 %).

Vyšší odborné školy by v největší míře uvítaly přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (59 %), podporu školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod. (56 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (53 %).

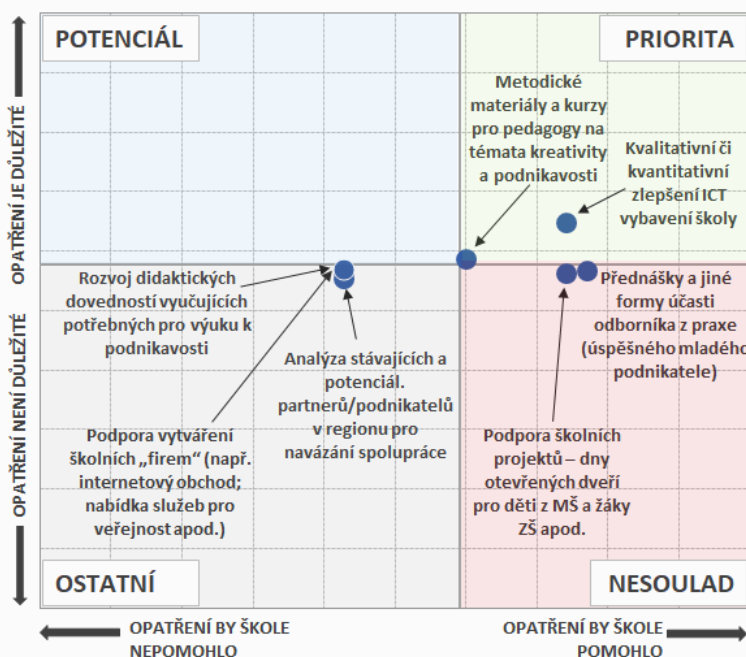
Gymnázia uvádějí nejčastěji jako potřebná opatření jednak podporu školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod., jednak kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (shodně 65 %). Dále by gymnáziím pomohly metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (58 %).

Konzervatoře uvádějí jako jednoznačně nejdůležitější opatření, které by jim pomohlo k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti, kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (71 %).

Praktické školy řadí mezi nejdůležitější opatření podporu školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod. (56 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (44 %) a také podporu vytváření školních „firem“ či založení vlastní fiktivní firmy (shodně 33 %).

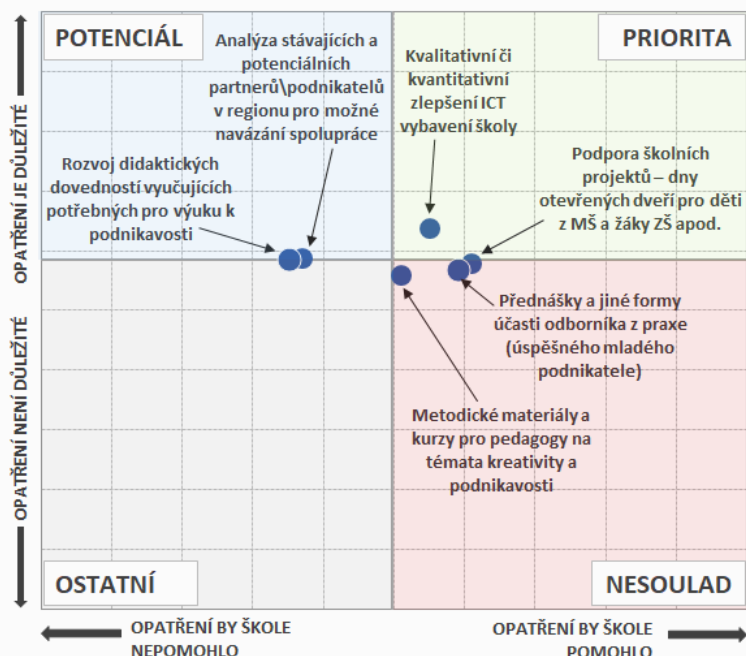
2.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 16: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

přednášek a jiných forem účasti odborníka z praxe či podpora školních projektů, nicméně v porovnání s jinými příkládají SOU těmto opatřením o něco menší důležitost.

Graf 17: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

potřebných pro výuku k podnikavosti – tato opatření jsou považována za důležitá, ačkoli v porovnání s jinými jsou využitelná spíše v menší míře.

Podpora školních projektů, realizace přednášek a jiných forem účasti odborníka z praxe či metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti jsou rovněž označovány za potřebné, nicméně v porovnání s jinými opatřeními jim SOŠ příkládají spíše menší důležitost.

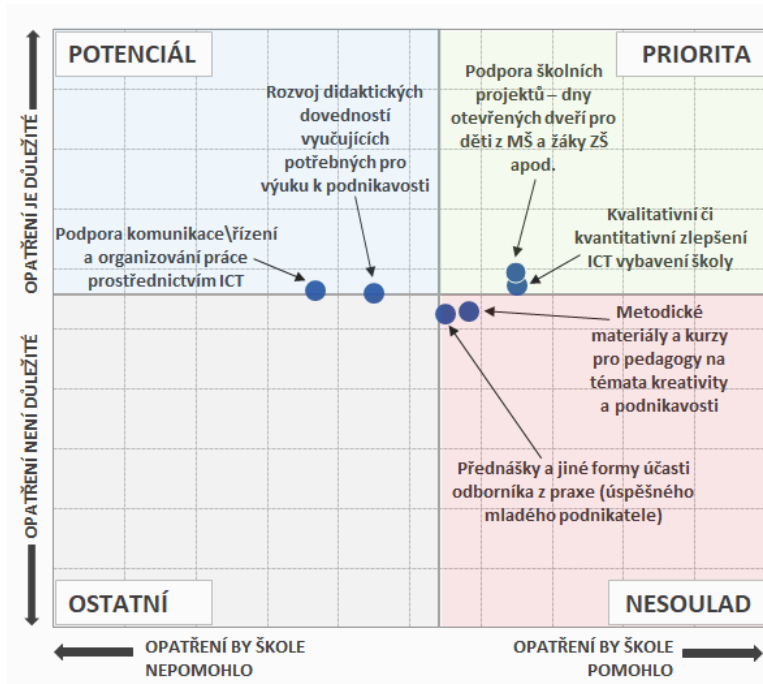
Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě patří mezi hlavní priority **středních odborných učilišť** jednak kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy, jednak metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti – tato opatření by školám pomohla a zároveň je jim příkládána nejvyšší důležitost.

Podle vyjádření středních odborných učilišť by byla prospěšná také realizace

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje největší prioritu **středních odborných škol** kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy – toto opatření by školám pomohlo a zároveň je mu příkládána značná důležitost.

Hlavním potenciálem středních odborných škol je jednak analýza stávajících a potenciálních partnerů či podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce, jednak rozvoj didaktických dovedností vyučujících

Graf 18: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje hlavní prioritu gymnázií jednak kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy, jednak podpora školních projektů (např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.) – tato opatření jsou z pohledu gymnázií nejvíce potřebná a zároveň je jim přikládána i nejvyšší důležitost.

Hlavním potenciálem gymnázií je jednak rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku

k podnikavosti, jednak podpora komunikace či řízení a organizování práce prostřednictvím ICT.

Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti či přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce jsou rovněž označovány za potřebné, nicméně v porovnání s jinými opatřeními jim gymnázia přikládají spíše menší důležitost.

2.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na SOU

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (89 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (57 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (57 % škol)

Škola má pravidelné informace i podněty ke zlepšování a někteří vyučující je využívají. (51 % škol)

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (46 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (34 % škol)

Činnosti, které SOU v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují

- Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (80 % škol)
- Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (69 % škol)
- Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (63 % škol)
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (57 % škol)
- Pedagogičtí pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (54 % škol)
- Organizování konzultací, debat a exkurzí k problematice podnikavosti pro žáky i učitele (54 % škol)
- Pravidelné kontakty s podnikateli z okolí k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků (54 % škol)
- Návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (51 % škol)

Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí

- Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (66 % škol)
- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (60 % škol)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (34 % škol)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (34 % škol)
- Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (34 % škol)
- Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (29 % škol)
- Problematika je nová, nerozumíme ji, nemáme žádné zkušenosti (14 % škol)
- Management školy nepovažuje téma za prioritu (11 % škol)

Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům

- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (77 % škol)
- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (74 % škol)
- Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (74 % škol)
- Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (60 % škol)
- Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (43 % škol)
- Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce (43 % škol)
- Podpora vytváření školních „firem“ (např. internetový obchod; nabídka služeb pro veřejnost apod.) (43 % škol)

Cíle, které si SOU stanovila v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (89 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (71 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola má pravidelné informace i podněty ke zlepšování a někteří vyučující je využívají. (69 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (63 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (63 % škol)

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (60 % škol)

Do aktivit na podporu podnikavosti je zapojena většina vyučujících školy. (60 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na SOŠ

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (82 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (62 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (55 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (41 % škol)

Škola má pravidelné informace i podněty ke zlepšování a někteří vyučující je využívají. (39 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (37 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují

- Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (69 % škol)
- Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (68 % škol)
- Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (58 % škol)
- Pedagogičtí pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (53 % škol)
- Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními. (51 % škol)
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (50 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (54 % škol)
- Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (43 % škol)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (42 % škol)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (34 % škol)
- Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (24 % škol)
- Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (23 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (61 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (59 % škol)
- Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (55 % škol)
- Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (51 % škol)
- Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce (37 % škol)
- Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (35 % škol)

Cíle, které si SOŠ stanovila v rámci rozvoje kariérového poradenství

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (85 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (74 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (67 % škol)

Škola má pravidelné informace i podněty ke zlepšování a někteří vyučující je využívají. (58 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (58 % škol)

Ve škole probíhají projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity. (58 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na gymnáziích

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (75 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (63 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (58 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podnětující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (52 % škol)

Ve škole probíhají projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity. (38 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (37 % škol)

Činnosti, které gymnázia v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují

- Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (67 % škol)
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (67 % škol)
- Škola realizuje projektové vyučování podnětující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními. (63 % škol)
- Ve škole probíhají každoročně projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity. (50 % škol)
- Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy jako podmínku úspěšného kreativního vyučování (45 % škol)
- Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (37 % škol)

Překážky, na něž gymnázia při realizaci

- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (60 % škol)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (52 % škol)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (30 % škol)
- Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (28 % škol)
- Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (27 % škol)
- Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (23 % škol)

Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům

- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (65 % škol)
- Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (65 % škol)
- Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (58 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (55 % škol)
- Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (45 % škol)
- Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (37 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory kompetencí k podnikavosti stanovila gymnázia

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (82 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (73 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (65 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podnětující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (63 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (62 % škol)

Ve škole probíhají projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity. (55 % škol)

Pro žáky a učitele jsou organizovány konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti. (55 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 1: Současná úroveň podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a předpokládaný posun - podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=35)	Průměrná úroveň	28%	+ 20%
	Základní úroveň	49%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	38%	+ 14%
	Pokročilá úroveň	30%	+ 14%
	Nejvyšší úroveň	23%	+ 26%
SOŠ (N=100)	Průměrná úroveň	28%	+ 17%
	Základní úroveň	46%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	31%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	29%	+ 14%
	Nejvyšší úroveň	25%	+ 22%
Gymnázium (N=60)	Průměrná úroveň	25%	+ 16%
	Základní úroveň	49%	+ 8%
	Mírně pokročilá úroveň	24%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	28%	+ 11%
	Nejvyšší úroveň	22%	+ 21%
VOŠ (N=34)	Průměrná úroveň	23%	+ 13%
	Základní úroveň	43%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	25%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	22%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	23%	+ 16%
Konzervatoř (N=7)	Průměrná úroveň	22%	+ 7%
	Základní úroveň	36%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	14%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	14%	+ 7%
	Nejvyšší úroveň	27%	+ 9%
Praktická škola (N=9)	Průměrná úroveň	11%	+ 10%
	Základní úroveň	56%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	17%	+ 8%
	Pokročilá úroveň	13%	+ 6%
	Nejvyšší úroveň	6%	+ 13%

Příloha 2: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	28	80%	92	49%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	24	69%	123	65%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	22	63%	92	49%
SOŠ (N=100)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	69	69%	92	49%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	68	68%	123	65%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	58	58%	92	49%
Gymnázium (N=60)	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	40	67%	123	65%
	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	40	67%	101	54%
	Škola realizuje projekt. vyučování podněcující kreativ. uvažování	38	63%	101	54%
VOŠ (N=34)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	23	68%	92	49%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	22	65%	123	65%
	Ped. prac. získávají info i podněty ke vzdělávání v podnikavosti, využívají je ve výuce	20	59%	82	44%
Konzervatoř (N=7)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	6	86%	92	49%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	4	57%	123	65%
	Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy	4	57%	82	44%
Praktická škola (N=9)	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	4	44%	123	65%
	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	4	44%	101	54%

Příloha 3: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	23	66%	71	38%
	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	21	60%	104	55%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	12	34%	74	39%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	12	34%	66	35%
	Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti	12	34%	42	22%
SOŠ (N=100)	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	54	54%	104	55%
	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	43	43%	71	38%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	42	42%	66	35%
Gymnázium (N=60)	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	36	60%	104	55%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	31	52%	74	39%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	18	30%	66	35%
VOŠ (N=34)	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	18	53%	71	38%
	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	16	47%	104	55%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	12	35%	74	39%
Konzervatoř (N=7)	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	3	43%	104	55%
Praktická škola (N=9)	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	5	56%	71	38%
	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	3	33%	104	55%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	3	33%	74	39%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	3	33%	66	35%

Příloha 4: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele)	27	77%	106	56%
	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	26	74%	113	60%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	26	74%	110	59%
SOŠ (N=100)	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	61	61%	113	60%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele)	59	59%	106	56%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	55	55%	110	59%
Gymnázium (N=60)	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	39	65%	113	60%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	39	65%	110	59%
	Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti	35	58%	99	53%
VOŠ (N=34)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele)	20	59%	106	56%
	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	19	56%	113	60%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	18	53%	110	59%
Konzervatoř (N=7)	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	5	71%	110	59%
Praktická škola (N=9)	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	5	56%	113	60%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	4	44%	110	59%
	Podpora vytváření školních „firem“ (internetový obchod apod.)	3	33%	51	27%
	Založení vlastní fiktivní firmy	3	33%	33	18%

3 Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli v Hl. m. Praha

Odborné nebo též profesní vzdělávání směřuje k získání znalostí, dovedností a kompetencí, které odpovídají určité kvalifikaci a je možné je přímo uplatnit na trhu práce při výkonu povolání na určité pracovní pozici – na rozdíl od vzdělávání všeobecného, které směřuje k osvojení klíčových kompetencí, vědomostí, dovedností a návyků pro další vzdělávání a život, včetně budoucí profesní specializace a občanského života.

Jedním z pilířů odborného vzdělávání je spolupráce škol a zaměstnavatelů, která umožňuje žákům a studentům osvojit si odborné dovednosti v reálném pracovním prostředí, tedy v reálném tempu, čase, se skutečnými nároky a především v souladu s aktuálními potřebami trhu práce, který rychleji reflektuje nové trendy a dynamiku změn v odvětvích. Role zaměstnavatelů je ovšem nezastupitelná především při rozvíjení sociálních dovedností, které zaměstnavatelé od absolventů očekávají a škola sama je nemůže v plné míře zajistit. Mezi ně patří běžné pracovní návyky, jako např. dochvilnost, schopnost převzít zodpovědnost, pracovat v týmu nebo přijímat kritiku, ale významná je také možnost poznat firemní procesy a zvyky, které se ve školním prostředí nasimulovat nedají. Tyto dovednosti usnadňují absolventům přechod ze školy do praxe, napomáhají jim lépe se identifikovat s oborem a získat reálnou představu o tom, co je čeká.

Za zaměstnavatele v tomto kontextu považujeme všechny aktéry na trhu práce, kteří mohou do smysluplné spolupráce se školami vstupovat, tedy nejen soukromé podniky zaměřené na výrobu, obchod či služby, ale také výzkumné, vzdělávací a veřejnoprávní instituce. Odborné vzdělávání je nemyslitelné především bez aktivního kontaktu školské a zaměstnavatelské sféry. Vzájemná dobře fungující spolupráce s poměrně dlouhou tradicí však byla v 90. letech 20. století přerušena a došlo tak k odtržení praktického vyučování od skutečných potřeb zaměstnavatelů.

Někteří zaměstnavatelé svou nespokojenost řešili zřízením tzv. firemních škol, které však nezajišťují duální vzdělávání po vzoru Německa či Rakouska. Hlasy volající po zavedení duálního systému vzdělávání se však stále ozývají, avšak firemní ani školské prostředí na tuto výraznou systémovou změnu není dostatečně připravené.

Samotná **spolupráce škol a zaměstnavatelů však v mnoha ohledech postrádá legislativní ukotvení** a je tedy založena především na dobrovolnosti a iniciativě jedné, či v ideálním případě obou stran. Novela školského zákona z roku 2016 klade školám za povinnost vyvíjet větší úsilí při spolupráci se zaměstnavateli – i tak zůstává zodpovědnost za přípravu žáků, a to i za přípravu poskytovanou na pracovištích zaměstnavatelů, formálně na školách, byť prakticky může a měla by být sdílená. I z tohoto důvodu nabývá spolupráce škol a zaměstnavatelů různých forem a podob. Odlišnosti jsou patrné s ohledem na velkou oborovou šíři, a to i napříč jednotlivými regiony, dále v závislosti na velikosti, přístupu a možnostech konkrétních firem a na schopnostech a strategii jednotlivých škol. Důležité však je, aby vzájemná, stabilní a dlouhodobá spolupráce přinášela benefity všem třem stranám, tedy škole, zaměstnavateli a především žákovi.

Často se také liší očekávání obou stran. Avšak **to, co školy a zaměstnavatele spojuje, je zájem o kvalitního absolventa, připraveného v souladu s potřebami trhu práce (aktuálními i budoucími)**. Stát i zaměstnavatelé se snaží na regionální, ale i na celostátní úrovni propagovat odborné vzdělávání jako rovnocennou, dlouhodobou a atraktivní perspektivu pro profesní život.

Hlavní zjištění

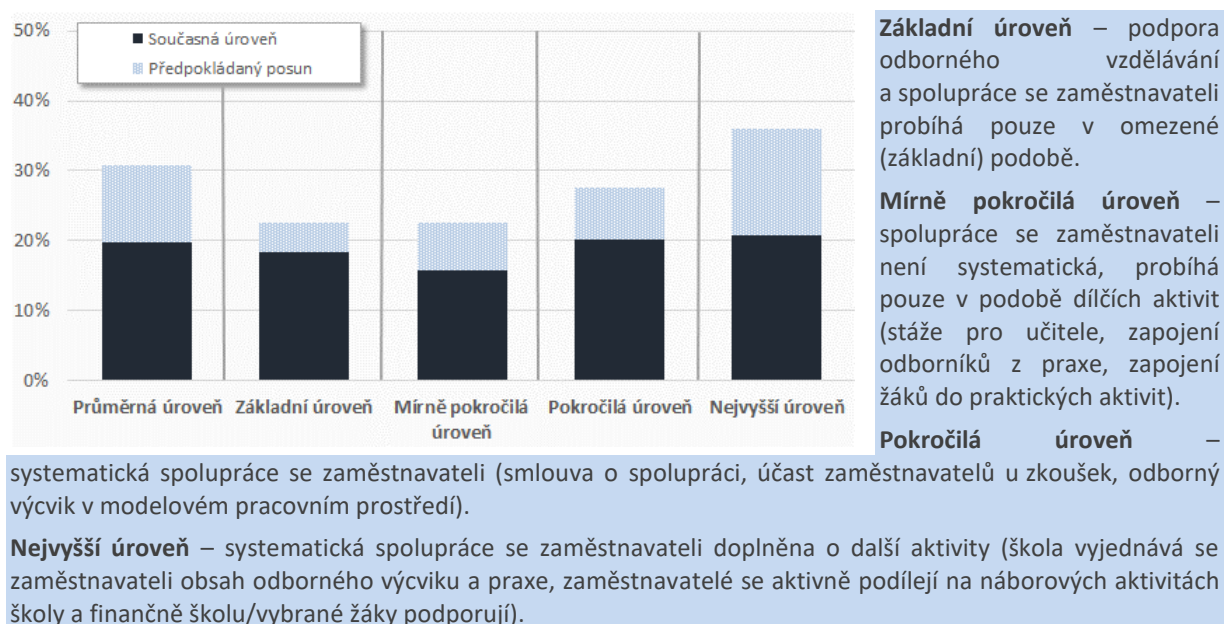
- Většina škol se v rámci této oblasti zaměřuje na systematickou spolupráci se zaměstnavateli doplňovanou o další aktivity (nejvyšší úroveň), případně na pokročilé úrovni, tj. pouze na úrovni systematické spolupráce se zaměstnavateli (především SOU). Vzhledem k akcentaci důležitosti této oblasti chce většina škol systematickou spolupráci se zaměstnavateli dále rozvíjet, podporovat ji dalšími dílčími aktivitami a posunout se na nejvyšší možnou úroveň (zejména SOU, SOŠ a VOŠ).
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na realizaci přednášek odborníků z praxe či jejich jiné zapojení ve výuce (všechny typy škol) a na odborný výcvik na pracovištích zaměstnavatelů (SOU, SOŠ, VOŠ, praktické školy i konzervatoře). Odbornému výcviku na pracovištích zaměstnavatelů přikládají SOU a SOŠ také velkou důležitost a je jejich prioritní aktivitou v této oblasti. Gymnázia se soustředí především na přednášky odborníků z praxe, část z nich ale nespolupracuje se zaměstnavateli vůbec. Na dalších aktivitách se školy podílejí ve výrazně menší míře.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nezájmem firem o spolupráci s nimi – tento problém zmiňují především SOŠ, VOŠ, konzervatoře i gymnázia. Školy dále upozorňují na omezenou možnost firem přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků (SOU, SOŠ, konzervatoře a praktické školy). Problémem je i finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele (SOU, SOŠ a VOŠ). Gymnázia se v oblasti spolupráce se zaměstnavateli angažují v menší míře, a to i z důvodů nezájmu firem o spolupráci a malé dostupnosti firem vhodných pro daný obor.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou především stáže žáků v zahraničních firmách, což by podpořilo i výuku cizích jazyků (SOU, SOŠ, VOŠ, gymnázia i konzervatoře) a stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech (SOŠ, VOŠ, gymnázia i konzervatoře). Školy dále zdůrazňují i potřebu odborného výcviku/praxe žáků na pracovištích u zaměstnavatelů (SOU, SOŠ, konzervatoře a praktické školy) a zajištění financí pro praxe žáků (SOU, VOŠ a praktické školy).

3.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli jsou podíly aktivit realizovaných středními a vyššími odbornými školami v Hl. m. Praha v rámci jednotlivých úrovní relativně vyrovnané. Nejčastěji jsou rozvíjeny činnosti, které lze zařadit do nejvyšší úrovně (21 %) – systematická spolupráce se zaměstnavateli je v takových případech doplňována dalšími dílčími aktivitami (například vyjednávání obsahu odborného výcviku a praxe se zaměstnavateli, zaměstnavatelé se aktivně podílejí na náborových aktivitách školy a finančně školy nebo vybrané žáky podporují). V rámci pokročilé úrovně realizují školy činnost v 20 % případů. Školy se snaží rozvíjet sledovanou oblast systematickou spoluprací se zaměstnavateli (školy mají smlouvu o spolupráci, zaměstnavatelé se účastní zkoušek na školách, odborný výcvik je realizován v modelovém pracovním prostředí). O něco v menší míře jsou školami realizovány činnosti spadající do základní úrovně (18 %), kdy je spolupráce se zaměstnavateli a podpora odborného vzdělávání realizována pouze v omezené (základní) podobě. V rámci mírně pokročilé úrovně je realizována činnost v 16 % případů, kdy spolupráce se zaměstnavateli není systematicky rozvíjena, ale probíhá pouze v podobě dílčích aktivit.

Z hlediska zhodnocení předpokládaného posunu v oblasti rozvoje odborného vzdělávání plánuje většina škol systematickou spolupráci se zaměstnavateli dále rozvíjet, podporovat ji dalšími dílčími aktivitami a posunout se na nejvyšší možnou úroveň – předpokládaný posun v této úrovni činí 15 %. Výrazný zájem o rozvoj oblasti odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli je ostatně dobře patrný také z prioritizace povinných oblastí intervencí – tato oblast je ve srovnání s ostatními sledovanými oblastmi hodnocena jako třetí nejdůležitější. Určitý posun lze očekávat také v rámci pokročilé úrovně, kde je již spolupráce se zaměstnavateli systematická (předpokládaný posun je 7 %), a rovněž i v rámci mírně pokročilé úrovně, kde spolupráce probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (předpokládaný posun o 7 %).

Graf 19: Současná úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun

V rámci hodnocení současné úrovně podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaného posunu nacházíme mezi jednotlivými typy škol určité odlišnosti (viz příloha 5).

Střední odborná učiliště realizují v největší míře (49 %) činnosti s prvky systematické spolupráce se zaměstnavateli (pokročilá úroveň) – školy mají se zaměstnavateli smlouvu o spolupráci, zaměstnavatelé se účastní zkoušek a odborný výcvik probíhá v modelovém pracovním prostředí. Pouze o něco v menší míře (41 %) se tyto školy věnují systematické spolupráci se zaměstnavateli doplněné o další aktivity (nejvyšší úroveň), jakými jsou vyjednávání obsahu odborného výcviku a praxe se zaměstnavateli, aktivní účast zaměstnavatelů při náborových aktivitách školy nebo finanční podpora školy či vybraných žáků ze strany zaměstnavatelů. Následují aktivity spadající do mírně pokročilé úrovně (21 %), kdy spolupráce se zaměstnavateli není systematická a probíhá pouze v podobě dílčích aktivit. Spíše okrajově se tyto školy věnují činnostem ze základní úrovně (9 %), kdy podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli probíhá pouze v omezené podobě. Střední odborná učiliště zároveň v největší míře plánují v budoucnu se zaměřit na rozšiřování systematické spolupráce se zaměstnavateli o další dílčí aktivity a posunout se tak na nejvyšší úroveň v rámci této oblasti (předpokládaný posun o 24 %).

Střední odborné školy se věnují v největší míře jednak systematické spolupráci se zaměstnavateli doplněné o další aktivity, jakými jsou vyjednávání obsahu odborného výcviku a praxe se zaměstnavateli, aktivní účast zaměstnavatelů při náborových aktivitách školy nebo finanční podpora školy či vybraných žáků ze strany zaměstnavatelů (nejvyšší úroveň – 31 %), jednak činnostem s prvky systematické spolupráce se zaměstnavateli (pokročilá úroveň – 30 %) – školy mají se zaměstnavateli smlouvu o spolupráci, zaměstnavatelé se účastní zkoušek a odborný výcvik probíhá v modelovém pracovním prostředí. V menší míře tyto školy realizují aktivity spadající do mírně pokročilé úrovně (19 %), kdy spolupráce se zaměstnavateli není systematická a probíhá pouze v podobě dílčích aktivit. Spíše okrajově se tyto školy věnují také činnostem ze základní úrovně (14 %), kdy podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli probíhá pouze v omezené podobě. Střední odborné školy v největší míře plánují v budoucnu se zaměřit na rozšiřování systematické spolupráce se zaměstnavateli o další dílčí aktivity a posunout se tak na nejvyšší úroveň v rámci této oblasti (předpokládaný posun o 23 %).

V rámci **gymnází** je podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizována celkově v menší míře než na předchozích typech škol. Relativně nejvíce je přitom rozvíjena na základní úrovni (28 %) a probíhá v omezené podobě. V menší míře (13 %) se gymnázia věnují aktivitám spadajícím do mírně pokročilé úrovně (spolupráce se zaměstnavateli není systematická, probíhá pouze v podobě dílčích aktivit). Pouze okrajově uskutečňují gymnázia aktivity náležející do pokročilé úrovně, kdy realizují činnosti s prvky systematické spolupráce se zaměstnavateli (5 %), a do nejvyšší úrovně, v rámci které je systematická spolupráce se zaměstnavateli doplňována o další aktivity (4 %). V souladu s tím je rovněž i předpokládaný posun gymnází v této oblasti obecně spíše nižší. Relativně v největší míře se gymnázia plánují zaměřit na aktivity spadající do mírně pokročilé úrovně (7 %), tzn. realizovat spolupráci se zaměstnavateli spíše v podobě dílčích aktivit.

Vyšší odborné školy, podobně jako SOŠ, realizují v největší míře systematickou spolupráci se zaměstnavateli doplněnou o další aktivity odpovídající nejvyšší úrovni (27 %). V menší míře se věnují aktivitám s prvky systematické spolupráce se zaměstnavateli spadajícím do pokročilé úrovně (21 %), resp. spolupráci se zaměstnavateli spíše v podobě dílčích aktivit náležejících do mírně pokročilé úrovně (20 %). Spíše okrajově spolupracují vyšší odborné školy se zaměstnavateli pouze v základní podobě (10 %). VOŠ plánují především další rozšiřování systematické spolupráce se zaměstnavateli o další dílčí aktivity v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 19 %).

V rámci **konzervatoří** je spolupráce se zaměstnavateli realizována spíše v menší míře. Relativně nejčastěji je uskutečňována v podobě dílčích aktivit (mírně pokročilá úroveň - 18 %), o něco v menší míře probíhá také v základní podobě (14 %) či naopak školy realizují systematickou spolupráci se zaměstnavateli doplněnou o další aktivity odpovídající nejvyšší úrovni (13 %). Spíše okrajově se konzervatoře věnují systematické spolupráci se zaměstnavateli náležející do pokročilé úrovně (8 %).

V případě **praktických škol** spolupráce se zaměstnavateli vykazuje nejčastěji prvky systematické spolupráce (pokročilá úroveň – 17 %), případně je tato spolupráce doplněna o další aktivity (nejvyšší úroveň – 14 %). Praktické školy by se chtěly zaměřit především na další rozvíjení systematické spolupráce (pokročilá úroveň – předpokládaný posun o 11 %), resp. na její doplnění o další aktivity (nejvyšší úroveň - předpokládaný posun o 11 %).

3.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli jsou na většině škol zapojováni odborníci z praxe do přednášek a samotné výuky (69 %) a většina škol také realizuje odborný výcvik a praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů (63 %).

V oblasti spolupráce se zaměstnavateli školy dále realizují analýzy stávajících a potenciálních partnerů v regionu a možností spolupráce s nimi (23 %), využívají účasti zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (23 %), spolupracují se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (23 %), spolupracují s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (23 %) nebo ve spolupráci se zaměstnavateli organizují nábor žáků (23 %). Školy se dále věnují zpracování plánů (21 %), resp. strategie (16 %) spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery. Některé školy také zajišťují stáže pro pedagogické pracovníky na pracovištích a v moderních provozech (21 %) či poskytují kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli (19 %). V neposlední řadě školy zajišťují účast zástupců zaměstnavatelů při profilových maturitních zkouškách (18 %).

Graf 20: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli aktivně podílejí

Z hlediska aktivit realizovaných na podporu odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli se ovšem situace jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol do určité míry liší (viz příloha 6). V případě **středních odborných učilišť** je nejčastěji deklarovanou aktivitou odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (91 %). Vysoký podíl škol také využívá účasti zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (86 %) či zajišťuje přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (71 %).

Střední odborné školy, podobně jako SOU, realizují ve většině případů odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů (89 %). Výrazný podíl škol rovněž využívá přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe ve výuce (75 %). SOŠ dále také spolupracují se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (34 %).

Gymnázia nejčastěji uvádějí přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (60 %), s výrazným odstupem následuje odborný výcvik nebo praxe na pracovištích (17 %). V menší míře také uvádějí gymnázia položku „jiné“, v rámci které dominuje skutečnost, že školy se zaměstnavateli nespolupracují nebo že spolupracují s VŠ (shodně 18 %).

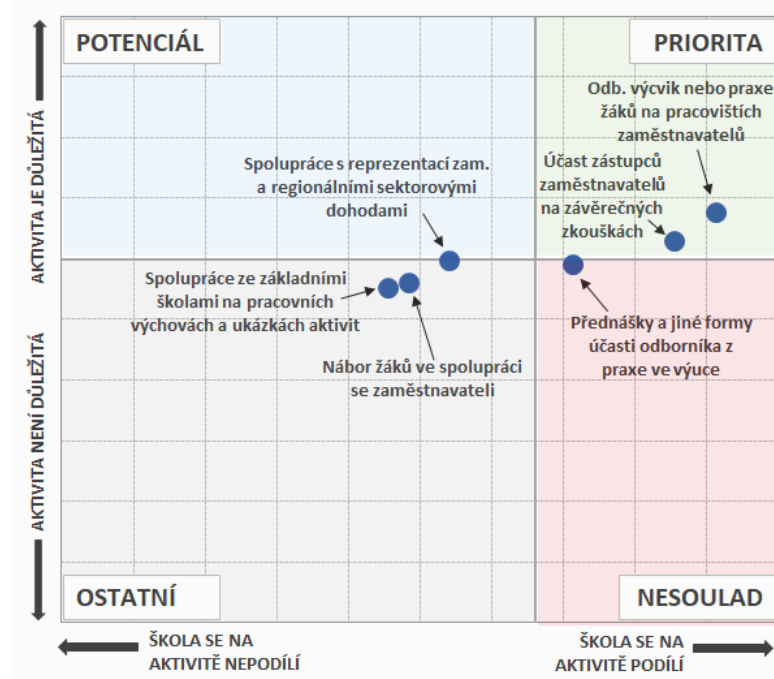
Většina **vyšších odborných škol** realizuje odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (85 %) či přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (82 %). V případě těchto škol je relativně časté i zpracování plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (38 %).

Konzervatoře realizují zejména odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (71 %) a dále také zajišťují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (57 %) či účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (57 %).

Praktické školy, podobně jako konzervatoře, především realizují odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (67 %). Dále také zajišťují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (33 %) či účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (33 %).

3.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 21: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

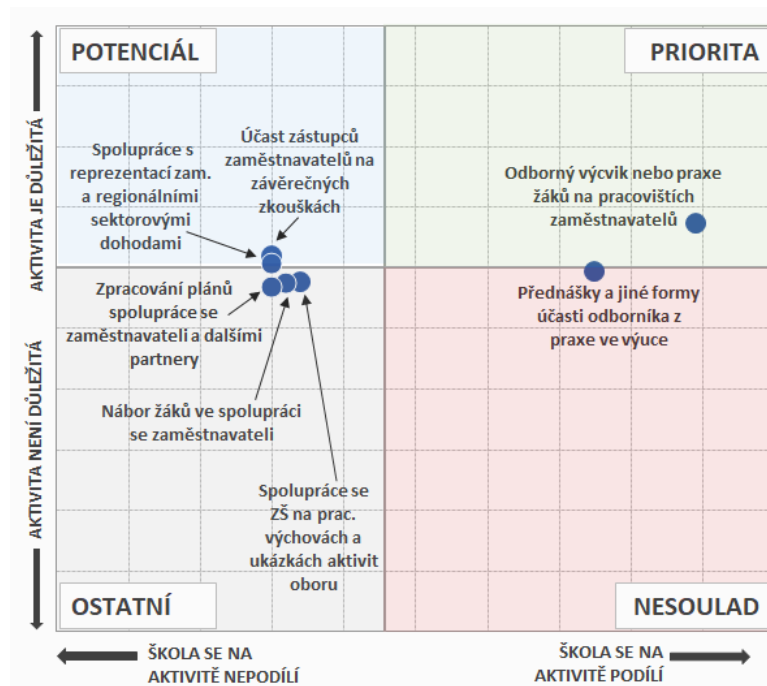
Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností na podporu odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů patří mezi hlavní priority **středních odborných učilišť** jednak odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů, jednak účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách – na těchto aktivitách se SOU podílejí nejvíce, zároveň je těmto činnostem přisuzována největší důležitost.

Určitý potenciál středních odborných učilišť představuje spolupráce s reprezentací

zaměstnavatelů - tato činnost je realizována v menší míře, nicméně je z pozice SOU hodnocena jako průměrně důležitá.

Střední odborná učiliště realizují také přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce, v porovnání s ostatními aktivitami jí však přiřkládají spíše nižší důležitost.

Graf 22: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

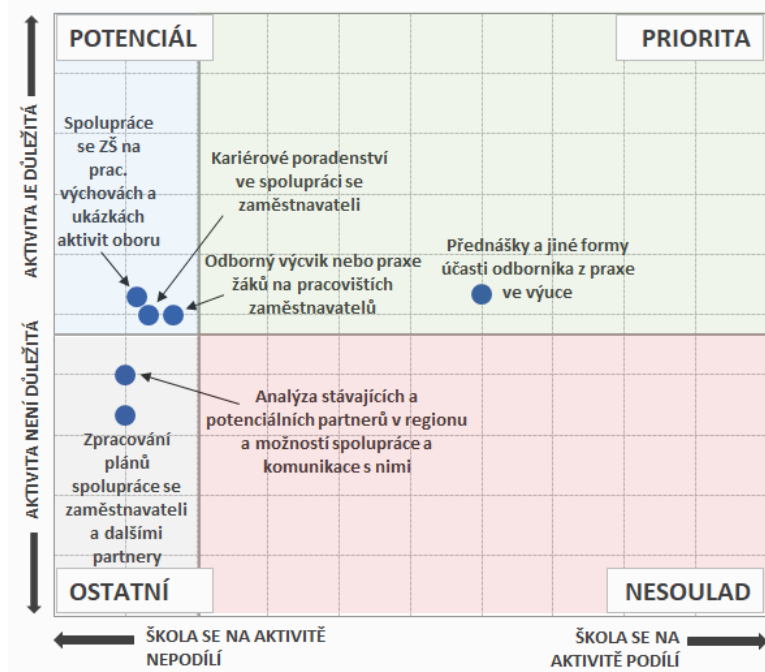
Hlavní prioritou **středních odborných škol** v oblasti odborného vzdělávání a spolupráce škol a zaměstnavatelů je odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů – na této aktivitě se SOŠ podílejí nejvíce, zároveň je této činnosti přisuzována největší důležitost.

Určitý potenciál středních odborných škol představuje účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách a spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů - tyto činnosti jsou realizovány v menší míře, nicméně jsou z pozice SOŠ

hodnoceny jako důležité.

Střední odborné školy realizují také přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce, v porovnání s ostatními aktivitami jim však přiřkládají spíše nižší důležitost.

Graf 23: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Nejčastěji realizovanou aktivitou ze strany **gymnází** jsou přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce - na této aktivitě se gymnázia podílejí jednoznačně nejvíce, zároveň je této činnosti přisuzována největší důležitost.

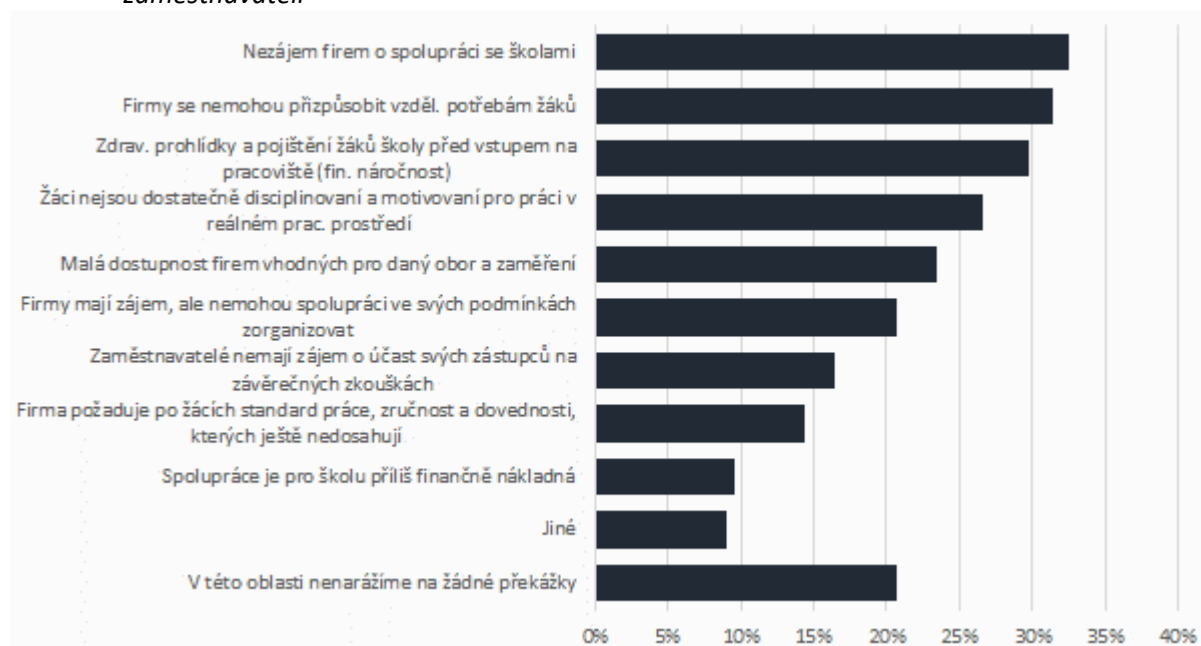
Hlavní potenciál gymnází představuje odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů, kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli a spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru - tyto činnosti jsou realizovány v menší míře, nicméně jsou z pozice gymnází

hodnoceny jako značně důležité.

3.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Školy při realizaci spolupráce se zaměstnavateli narážejí zejména na nezájem firem o spolupráci se školami (32 %), na skutečnost, že se firmy nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (31 %), a také na překážky v souvislosti se zdravotními prohlídkami a pojištěním žáků před vstupem na pracoviště (30 %).

Graf 24: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Mezi další překážky omezující spolupráci škol a zaměstnavatelů patří jednak nedostatečná disciplinovanost a motivace ze strany žáků (27 %), jednak malá dostupnost firem vhodných pro daný obor či zaměření (23 %). Problémem však může být i skutečnost, že firmy sice mají o spolupráci zájem, ale nemohou ji ve svých podmínkách zorganizovat (21 %).

Překážku spolupráce škol se zaměstnavateli může představovat i nezájem zaměstnavatelů o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách (16 %) nebo fakt, že firma požaduje po žácích standard práce, zručnost a dovednosti, kterých ještě nedosahují (14 %). Spíše okrajovým problémem je pro školy přílišná finanční nákladnost spolupráce se zaměstnavateli (10 %).

Z hlediska překážek, na které školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli narážejí, lze u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol vysledovat určité rozdíly (viz příloha 7).

Pro **střední odborná učiliště** je největší překážkou v oblasti spolupráce škol a zaměstnavatelů nedostatečná disciplinovanost a motivovanost žáků pro práci v reálném pracovním prostředí (63 %). Dále také finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele (49 %) nebo skutečnost, že se firmy nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (46 %).

Střední odborné školy považují za hlavní překážky finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele (46 %) nebo skutečnost, že se firmy nemohou

přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (46 %), a dále také nezájem firem o spolupráci se školami (40 %).

V případě **vyšších odborných škol** je největší překážkou finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele (41 %). Mezi dalšími významné překážky patří jednak nezájem firem o spolupráci se školami (35 %), jednak skutečnost, že by firmy měly o spolupráci zájem, ale nemohou ji ve svých podmínkách zorganizovat (29 %).

Gymnázia nejčastěji na žádné překážky nenarážejí (42 %), případně se potýkají s nezájmem firem o spolupráci či s malou dostupností vhodných firem (shodně 22 %).

Konzervatoře označují za hlavní překážky v oblasti spolupráce škol a zaměstnavatelů malou dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření (57 %), nezájem firem o spolupráci se školami (43 %) či skutečnost, že se firmy nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (43 %).

Pro **praktické školy** je největším problémem nemožnost přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků ze strany firem (67 %) a dále také malá dostupnost vhodných firem pro daný obor a zaměření (56 %) či skutečnost, že firmy požadují po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti (shodně 56 %).

3.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Školám by v oblasti odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli nejvíce pomohly stáže žáků v zahraničních firmách (49 %), stáže pro pedagogy na pracovištích (43 %), odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích (43 %) a zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (41 %).

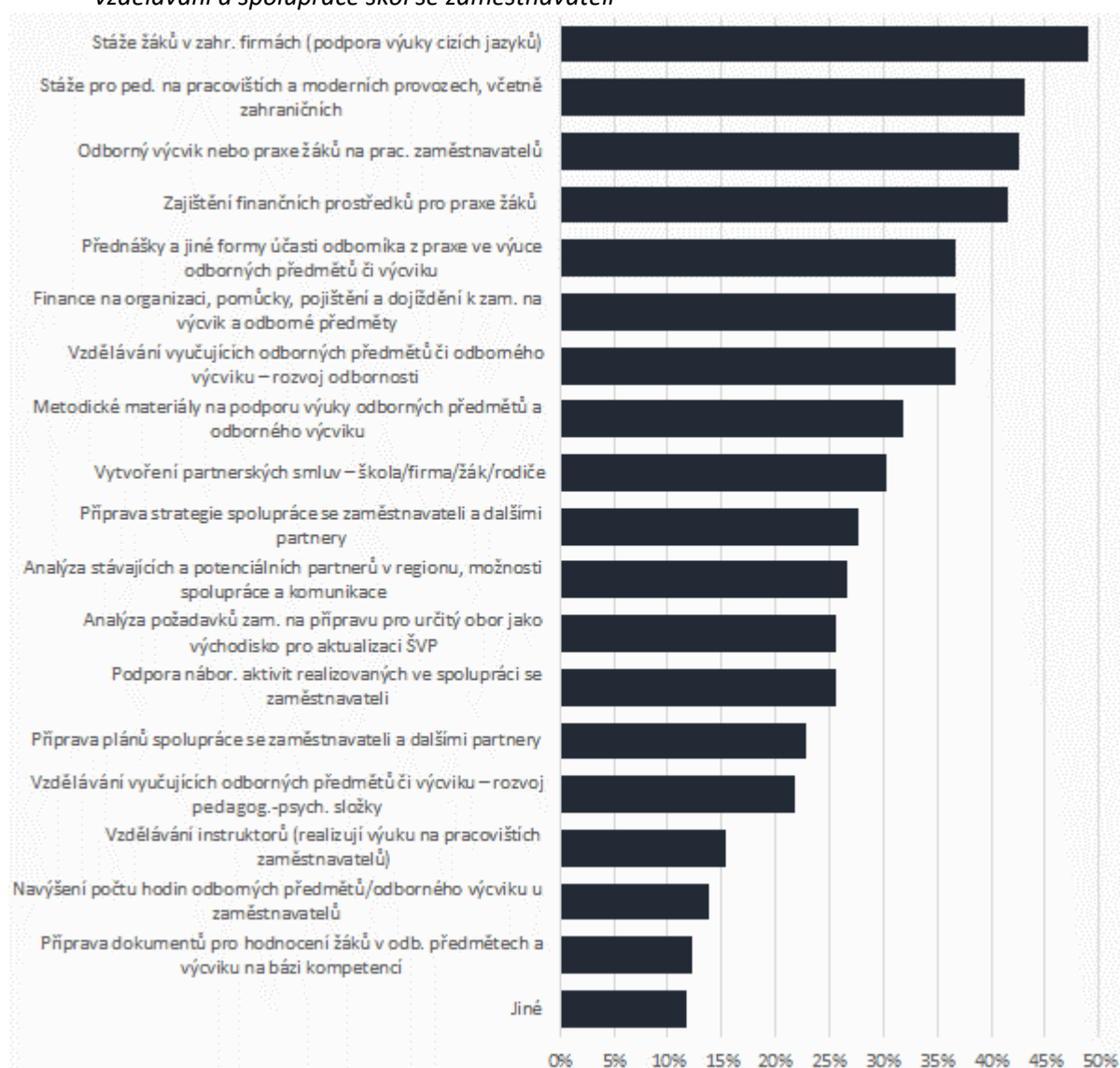
Školy by ve značné míře uvítaly rovněž přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku (37 %) či finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik a odborné předměty (37 %).

Z hlediska vyučujících považují školy za potřebné vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku za účelem rozvoje jejich odbornosti (37 %), metodické materiály na podporu výuky odborných předmětů a odborného výcviku (32 %), vzdělávání vyučujících odborných předmětů či výcviku týkající se rozvoje pedagogicko-psychologické složky (22 %) či vzdělávání instruktorů realizujících výuku na pracovištích zaměstnavatelů (15 %).

Školám by rovněž pomohlo vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče (30 %), příprava strategie (28 %) či plánů (23 %) spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu (27 %), analýza požadavků zaměstnavatelů na přípravu pro určitý obor jako východisko pro aktualizaci ŠVP (26 %) či podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (26 %).

Spíše v menší míře považují školy za potřebné navýšení počtu hodin odborných předmětů či odborného výcviku u zaměstnavatelů (14 %) nebo přípravu dokumentů pro hodnocení žáků v odborných předmětech a výcviku na bázi kompetencí (12 %).

Graf 25: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Pokud se zaměříme na jednotlivé typy středních a vyšších odborných škol, nalezneme určité odlišnosti (viz příloha 8). V případě **středních odborných učilišť** patří mezi hlavní opatření, která by školám pomohla v realizaci spolupráce se zaměstnavateli, odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (69 %), stáže žáků v zahraničních firmách (66 %), zajištění finančních prostředků pro praxe žáků - např. úhrada zdravotních prohlídek (66 %), vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku za účelem rozvoje odbornosti (66 %) či podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (66 %).

V případě **středních odborných škol** se řadí mezi nejčastěji uváděná opatření stáže žáků v zahraničních firmách na podporu výuky cizích jazyků (67 %), odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (63 %) a dále také stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (58 %).

V případě **gymnází** patří mezi hlavní opatření, která by školám pomohla realizovat spolupráci se zaměstnavateli, stáže žáků v zahraničních firmách (27 %) a stáže pro pedagogy na pracovištích (23 %).

Poměrně často jsou také uváděny položky „jiné“, mezi kterými dominuje skutečnost, že tato oblast je pro gymnázia nepodstatná (19 %), resp. že pro absolventy gymnázií je prioritou další studium (6 %).

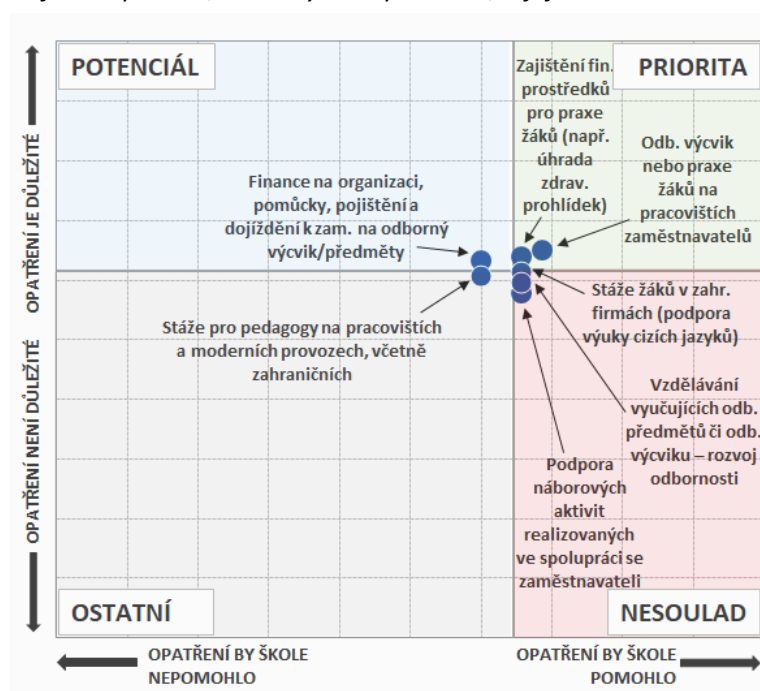
Pro **vyšší odborné školy** by bylo nejvíce užitečné zajištění finančních prostředků pro praxe žáků, např. úhrada zdravotních prohlídek (68 %), stáže žáků v zahraničních firmách na podporu výuky cizích jazyků (62 %) či stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (56 %).

V případě **konzervatoří** se řadí mezi nejdůležitější opatření vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče (57 %), stáže žáků v zahraničních firmách na podporu výuky cizích jazyků (43 %), stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (43 %) či odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (43 %).

Praktickým školám by nejvíce pomohlo vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče (44 %), odborný výcvik či praxe žáků na pracovištích (44 %) a zajištění finančních prostředků pro praxe žáků, např. úhrada zdravotních prohlídek (44 %).

3.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 26: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

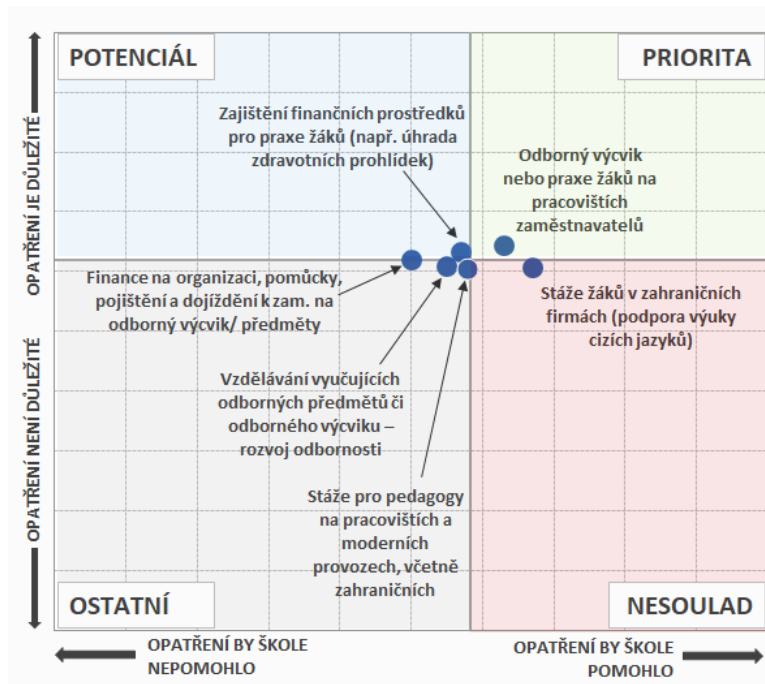
V oblasti opatření na podporu odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli přikládají **střední odborná učiliště** největší důležitost jednak odbornému výcviku nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů, jednak zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek).

Určitý potenciál představuje pro střední odborná učiliště zajištění financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik či předměty – toto opatření by školám pomohlo o něco

v menší míře než jiná opatření, nicméně je pokládáno za důležité.

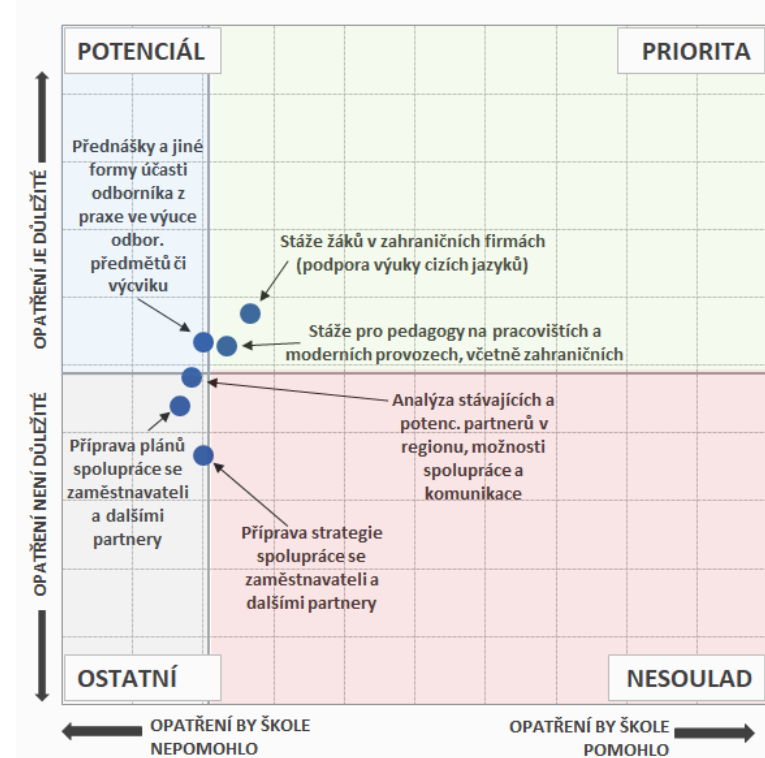
Školy pokládají za potřebné také stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků), Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku na podporu rozvoje odbornosti či podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli, nicméně těmto opatřením přikládají relativně menší důležitost.

Graf 27: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik či odborné předměty – tato opatření by školám pomohla o něco v menší míře než jiná opatření, nicméně jsou pokládána za důležitá.

Graf 28: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

představují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku – tomuto opatření přikládají školy relativně vysokou důležitost, ačkoli by jim pomohlo spíše v menší míře než jiná opatření.

Hlavní prioritu **středních odborných škol** představuje odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích – tomuto opatření přikládají SOŠ nejvyšší důležitost a zároveň je považují za potřebné.

Stáže žáků v zahraničních firmách na podporu výuky cizích jazyků by středním odborným školám mohly pomoci, nicméně jim v porovnání s ostatními možnými opatřeními přikládají spíše menší důležitost.

Určitý potenciál představuje pro střední odborné školy zajištění finančních prostředků jednak pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek), jednak na

Pro **gymnázia** je v této oblasti prioritním opatřením vysílání žáků na stáže do zahraničních firem na podporu výuky cizích jazyků a pedagogů na stáže na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních – tato opatření by školám pomohla v největší míře a zároveň jim přikládají poměrně značnou důležitost.

Stáže pro pedagogy na pracovištích či analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu by školám mohly pomoci, nicméně jim v porovnání s ostatními možnými opatřeními přikládají spíše menší důležitost.

Hlavní potenciál gymnázií

3.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli“ na SOU, SOŠ a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na SOU

Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (74 % škol)

Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (71 % škol)

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (66 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (63 % škol)

Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (54 % škol)

Odborného výcviku u zaměstnavatelů nebo v modelovém pracovním prostředí v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90 % žáků netechnických oborů, praxe pak 90 % žáků maturitních oborů. (51 % škol)

Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky. (43 % škol)

Činnosti, které SOU v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizují

- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (91 % škol)
- Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (86 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (71 % škol)
- Spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (cechy, profesní sdružení apod.); regionálními sektorovými dohodami (54 % škol)
- Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (49 % škol)
- Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (46 % škol)

Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí

- Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí (63 % škol)
- Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele – finanční náročnost (49 % škol)
- Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (46 % škol)
- Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti, které na SŠ ještě nedosahují (34 % škol)
- Zaměstnavatelé nemají zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách (maturitách) (29 % škol)
- Nezájem firem o spolupráci se školami (26 % škol)
- Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (26 % škol)

Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům

- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (69 % škol)
- Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků) (66 % škol)
- Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek) (66 % škol)
- Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti (66 % škol)
- Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (66 % škol)
- Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (60 % škol)
- Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik/odborné předměty (60 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovila SOU

Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (86 % škol)

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (83 % škol)

Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (77 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (71 % škol)

Odborného výcviku u zaměstnavatelů nebo v modelovém pracovním prostředí v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90 % žáků netechnických oborů, praxe pak 90 % žáků maturitních oborů. (66 % škol)

Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení. (66 % škol)

Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích. (66 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na SOŠ

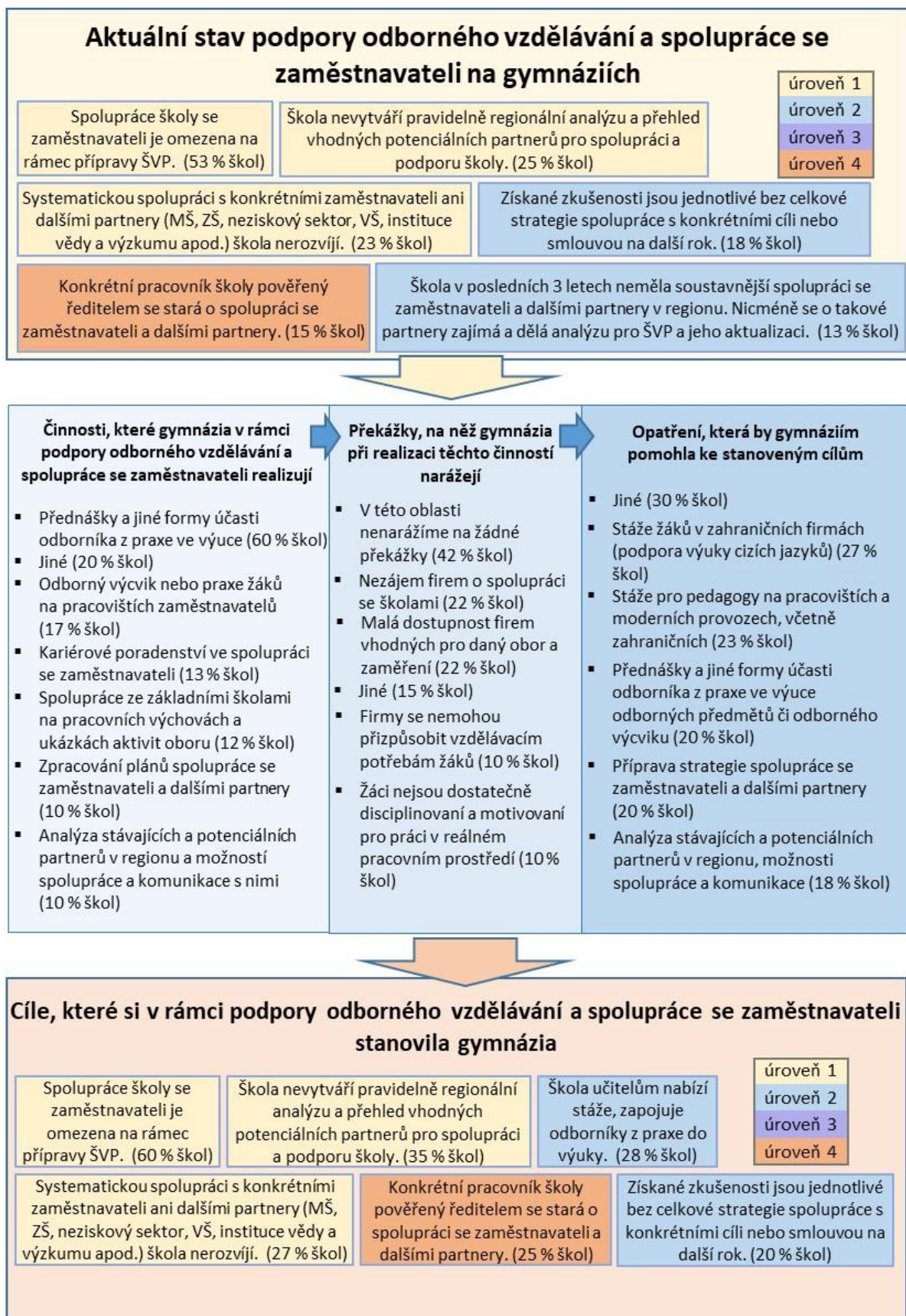
Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxi, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (64 % škol)	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (52 % škol)	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (46 % škol)	úroveň 1
			úroveň 2
			úroveň 3
			úroveň 4
Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (43 % škol)	Odborného výcviku u zaměstnavatelů nebo v modelovém pracovním prostředí v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90% žáků netechnických oborů, praxe pak 90% žáků maturitních oborů. (43 % škol)		
Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky. (30 % škol)			

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizují	Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům
- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (89 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (75 % škol) - Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (34 % škol) - Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (32 % škol) - Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (30 % škol) - Spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (cechy, profesní sdružení apod.); regionálními sektorovými dohodami (30 % škol) - Zpracování plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (30 % škol)	- Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele – finanční náročnost (46 % škol) - Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (46 % škol) - Nezájem firem o spolupráci se školami (40 % škol) - Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí (36 % škol) - Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (27 % škol) - Zaměstnavatelé nemají zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách (maturitách) (23 % škol)	- Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků) (67 % škol) - Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (63 % škol) - Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (58 % škol) - Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek) (57 % škol) - Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti (55 % škol) - Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik/odborné předměty (50 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovily SOŠ

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (80 % škol)	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (68 % škol)	úroveň 2
		úroveň 3
		úroveň 4
Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení. (58 % škol)	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (55 % škol)	
Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (50 % škol)	Odborného výcviku u zaměstnavatelů nebo v modelovém pracovním prostředí v délce minimálně 4 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 50 % žáků technických a 90% žáků netechnických oborů,	

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-11 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 5: Současná úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=35)	Průměrná úroveň	39%	+ 15%
	Základní úroveň	9%	+ 1%
	Mírně pokročilá úroveň	21%	+ 3%
	Pokročilá úroveň	49%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	41%	+ 24%
SOŠ (N=100)	Průměrná úroveň	28%	+ 15%
	Základní úroveň	14%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	19%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	30%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	31%	+ 23%
Gymnázium (N=60)	Průměrná úroveň	7%	+ 5%
	Základní úroveň	28%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	13%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	5%	+ 4%
	Nejvyšší úroveň	4%	+ 5%
VOŠ (N=34)	Průměrná úroveň	23%	+ 13%
	Základní úroveň	10%	+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň	20%	+ 5%
	Pokročilá úroveň	21%	+ 9%
	Nejvyšší úroveň	27%	+ 19%
Konzervatoř (N=7)	Průměrná úroveň	12%	+ 5%
	Základní úroveň	14%	+ 7%
	Mírně pokročilá úroveň	18%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	8%	+ 2%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 7%
Praktická škola (N=9)	Průměrná úroveň	15%	+ 10%
	Základní úroveň	11%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	11%	+ 3%
	Pokročilá úroveň	17%	+ 11%
	Nejvyšší úroveň	14%	+ 11%

Příloha 6: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli aktivně podílejí - podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	32	91%	119	63%
	Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	30	86%	43	23%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	25	71%	130	69%
SOŠ (N=100)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	89	89%	119	63%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	75	75%	130	69%
	Spolupráce ze ZŠ na prac. výchovách a ukázkách aktivit oboru	34	34%	43	23%
Gymnázium (N=60)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	36	60%	130	69%
	Jiné: Nespolupracují se zaměstnavateli (18 %), Spolupráce s VŠ (18 %)	12	20%	16	9%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	10	17%	119	63%
VOŠ (N=34)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	29	85%	119	63%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	28	82%	130	69%
	Zpracování plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	13	38%	40	21%
Konzervatoř (N=7)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	5	71%	119	63%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	4	57%	130	69%
	Účast zástupců zaměstnavatelů při profilových maturitních zkouškách	4	57%	34	18%
Praktická škola (N=9)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	6	67%	119	63%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	3	33%	130	69%
	Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	3	33%	43	23%

Příloha 7: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reál. prac. prostředí	22	63%	50	27%
	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	17	49%	56	30%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	16	46%	59	31%
SOŠ (N=100)	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	46	46%	56	30%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	46	46%	59	31%
	Nezájem firem o spolupráci se školami	40	40%	61	32%
Gymnázium (N=60)	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	25	42%	39	21%
	Nezájem firem o spolupráci se školami	13	22%	61	32%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	13	22%	44	23%
VOŠ (N=34)	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	14	41%	56	30%
	Nezájem firem o spolupráci se školami	12	35%	61	32%
	Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	10	29%	39	21%
Konzervatoř (N=7)	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	4	57%	44	23%
	Nezájem firem o spolupráci se školami	3	43%	61	32%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	3	43%	59	31%
Praktická škola (N=9)	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	6	67%	59	31%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	5	56%	44	23%
	Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti	5	56%	27	14%

Příloha 8: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	24	69%	80	43%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	23	66%	92	49%
	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	23	66%	78	41%
	Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti	23	66%	69	37%
	Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli	23	66%	48	26%
SOŠ (N=100)	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	67	67%	92	49%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	63	63%	80	43%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	58	58%	81	43%
Gymnázium (N=60)	Jiné: Pro gymnázia nepodstatné (19 %), Pro absol. gymnázií prioritou další studium (6 %)	18	30%	22	12%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	16	27%	92	49%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	14	23%	81	43%
VOŠ (N=34)	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	23	68%	78	41%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	21	62%	92	49%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	19	56%	81	43%
Konzervatoř (N=7)	Vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče	4	57%	57	30%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	3	43%	92	49%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	3	43%	81	43%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	3	43%	80	43%
Praktická škola (N=9)	Vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče	4	44%	57	30%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	4	44%	80	43%
	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	4	44%	78	41%

4 Rozvoj školy jako centra celoživotního učení v Hl. m. Praha

Koncept celoživotního učení je vyjádřen v Memorandu o celoživotním učení (EK, 2001), kdy se pojmem celoživotní učení rozumí „veškeré účelné formalizované i neformální činnosti související s učením, které se průběžně realizují s cílem dosáhnout zdokonalení znalostí, dovedností a odborných předpokladů“. Celoživotní učení v tomto kontextu obsahuje veškeré vzdělávací aktivity jedince, které mají za cíl rozvoj kompetencí, které umožňují jak jeho osobnostní rozvoj a růst, tak občanské a profesní uplatnění. Rozvoj sítí středních škol jako Center CŽU.

Koncept škol jako center CŽU zahrnuje působení škol, zařazených v systému počátečního vzdělávání, i v systému dalšího vzdělávání: v rovině systému life-long je umožněna jedinci individuální volba vzdělávací dráhy během života a volba způsobu získání svého vzdělání (rekvalifikace, rozšíření kompetencí, zvýšení kvalifikace), v rovině life-wide je poskytováno vzdělání různého charakteru: formální a nonformální, jsou vytvářeny příležitosti pro informální učení (učení v praxi) a jsou uznávány výsledky nejen formálního, ale se stejnou platností i výsledky nonformálního vzdělávání a informálního učení. Vzdělávání různého charakteru v obou rovinách tvoří celek a je propojováno.

- Škola je schopna v rámci profesního vzdělávání poskytovat vzdělávání různého charakteru: formální – výsledkem dosažení stupně vzdělání, kvalifikace; nonformální – např. aktualizace, prohloubení znalostí).
- Škola může poskytovat i vzdělávání občanské a zájmové v rámci celé životní dráhy jedince jako dospělého, později seniora (rovina life-long).

V předchozím období byly krajské sítě středních odborných škol zakládány v souladu s celorepublikovým projektem ESF UNIV 2 KRAJE, realizovaným NÚV, a bylo podporováno jejich využití při profesním vzdělávání dospělých (následný projekt UNIV 3). V tomto období bude kladen důraz na aktivitu krajských sítí v jednotlivých krajích a rozšiřování jejich funkcí vůči zapojeným školám, dalším zájemcům z řad škol i vzdělávacímu prostředí dospělých (poradenství zájemcům o další vzdělávání dospělých z řad veřejnosti, poradenství poskytovatelům DVD, sdružování škol s různými obory vzdělávání do společných vzdělávacích projektů, sdílení zkušeností s profesním vzděláváním dospělých, informování o programech DVD poskytovaných středními školami v regionu ad.) Do sítě by se mohly se svými vzdělávacími programy určenými dospělým zapojit nově i gymnázia a lycea. Sítě by mohly svou působnost rozšířit (např. o působení v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů a odborného výcviku programy DVPP) a spolupráci s jinými vzdělávacími organizacemi, které se podílejí na celoživotním vzdělávání v kraji.

Funkce Center CŽU ve středních odborných školách:

- **Vzdělávací** zahrnující poskytování dalšího vzdělávání dospělých (dále DVD) a vzdělávání seniorů.
- **Informační** zahrnující poskytování informací veřejnosti i jednotlivcům o organizaci a podmínkách DVD, včetně Národní soustavy povolání (NSP) a Národní soustavy kvalifikací (NSK).
- **Poradenská** zahrnující poradenství v oblasti orientace v DVD, individuální kariérové poradenství zaměřené na získání kvalifikace nebo rekvalifikace, provádění procesem uznávání (role průvodce).

Složky poskytovaného dalšího vzdělávání dospělých (DVD):

- Vzdělávání profesní,
- Vzdělávání zájmové,
- Vzdělávání občanské,
- Vzdělávání seniorů.

Předpokládá se rozšíření počtu středních a vyšších odborných škol, které budou poskytovat DVD **profesní**, vedoucí ke složení zkoušky podle standardů Národní soustavy kvalifikací (NSK) v systému uznávání neformálních a informálních výsledků učení (předchozích výsledků učení), a zároveň budou působit jako autorizované osoby pro tuto zkoušku podle zákona č. 179/2006 Sb.

Školy poskytující tento druh DVD musí vzdělávat podle programů akreditovaných MŠMT, a pokud chtějí zároveň působit jako zkušební orgán pro určitou profesní kvalifikaci, musí mít autorizaci. Školy mají v současnosti volně k dispozici přes 350 vzdělávacích programů z různých oborů, vytvořených a pilotovaných v projektu UNIV 3, právě tak jsou k dispozici i ověřená konkrétní zadání pro zkoušku k získání jednotlivých profesních kvalifikací podle standardů NSK.

Zájemci z řad škol, které dosud nemají s profesním vzděláváním vedoucím k získání profesní kvalifikace zkušenost, mohou absolvovat v rámci intervence P-KAP program vzdělávání k přípravě a vedení zkoušky i k tvorbě vzdělávacího programu. Pedagogičtí pracovníci, kteří působí jako lektori DVD, by si mohli rozšířit svoji kvalifikaci a získat profesní kvalifikaci lektor dalšího vzdělávání dospělých.

Zájmové vzdělávání dospělých, ale i dětí, poskytované středními školami, není předmětem zvýšené podpory vzdělávací politiky. Existuje celá státem podporovaná oblast zájmového vzdělávání se specializovanými institucemi a pedagogy. Zájmové vzdělávání je ale součástí komplexního pojetí celoživotního učení a školy mají možnost poskytovat vzdělávací programy i tohoto typu. Většinou nabízejí specifické vzdělávací programy, které nejsou součástí běžné vzdělávací nabídky, jsou veřejností žádané a vycházejí z oboru vzdělání, které škola poskytuje (např. programy zhotovování oděvů a konstrukce stříhů; vyřezávání ovoce, míchané nápoje; roubování; aranžování květin). Programy zájmového vzdělávání, pro které školy mohou pravděpodobně získat podporu v rámci projektů, jsou programy určené předškolním dětem v oblasti polytechnického vzdělávání a žákům základních škol ve stejné oblasti.

Další oblastí vzdělávání dospělých, na které se střední školy mají podílet, je vzdělávání občanské a zájmové. Výzvou je rozšířit působení středních škol především v oblasti občanského vzdělávání. Toto vzdělávání nemá stejný cíl a obsah jako školní **občanské vzdělávání** v počátečním vzdělávání, je určeno občanům proto, aby si aktualizovali své znalosti nebo získávali nové znalosti především ve státem preferovaných oblastech – ve vybraných gramotnostech společných občanům EU: digitální, environmentální, finanční, jazyková (cizí jazyky jako prostředek porozumění občanů v rámci Evropy – ne cizojazyčné vzdělávání pro potřeby výkonu profese, jako např. němčina pro tesaře, angličtina pro kosmetičky nebo **zájmové**, kdy je studium jazyka koníčkem a předmětem osobnostního rozvoje, které školy také poskytují), dále politická (např. systém státní správy a politický systém včetně volebního), právní, také ve vzdělávání zaměřeného oblast zdravotní a bezpečnostní (zdravotní prevence, zdravý životní styl včetně cvičení, první pomoc, sebeobrana, ochrana spotřebitele, ochrana před živelními pohromami), znalost regionů (historie, osobnosti, příroda, umění), příprava na stáří a stárnutí, vzdělávání rodičů ad. Školy tak mohou vytvářet vzdělávací programy využívající znalostí učitelů podle oborů vzdělání, které škola poskytuje v počátečním vzdělávání, nebo podle zájmových specializací učitelů.

Poslední oblastí celoživotního vzdělávání je **vzdělávání seniorů**. Střední školy mají být dalším vzdělávacím prostředím tohoto vzdělávání kromě univerzit třetího věku, knihoven, vzdělávacích agentur a kulturních center. Seniorům tak může být rozšířena dostupnost vzdělávání jak zvýšením dosažitelnosti v blízkosti bydliště, tak nabízenými tématy.

U vzdělávání seniorů ve středních školách je upřednostňováno mezigenerační učení, kdy se na programech podílejí žáci školy jako lektori, asistenti lektorů či instruktoři. Zároveň ale učitelé ve vzdělávání vytvářejí situace vzájemného učení i opačným směrem, kdy se žáci učí od seniorů.

Školy mohou pro seniory vytvářet programy občanského nebo zájmového vzdělávání podle svých možností i cílů kurikula počátečního vzdělávání (např. obory gastronomické – moderní stravování

a příprava pokrmů; sociální péče a zdravotnické – tréninky paměti, rozpomínání, arteterapie; technické školy – digitální vzdělávání aj.). Žáci účastníci se programů pro seniory si nejen procvičují získané znalosti, ale mohou je i prokázat jinak, než je běžné v rámci zkoušení, tedy tím, že učí druhé. Mohou si procvičovat i specifické profesní dovednosti spojené s komunikací. Zároveň, a to je výchovný přínos pro počáteční vzdělávání žáků, společná účast v programech slouží k mezigeneračnímu poznávání a porozumění. Vztah k seniorům je součástí kultivačního působení školy a promítá se do celé kultury školy.

V rámci intervence P-KAP v této oblasti mohou školy získat podporu pro tvorbu vzdělávacích programů založených na principech mezigeneračního učení a pro vzdělávací postupy modifikované pro seniory.

Hlavní zjištění

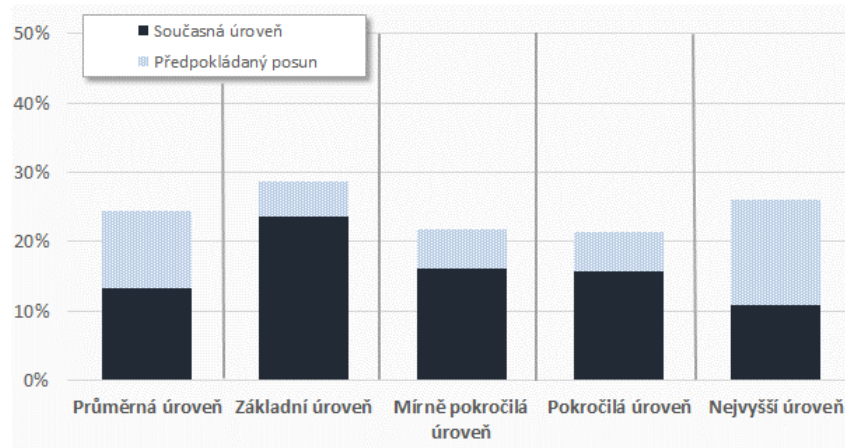
- Školy v této oblasti nejčastěji realizují činnosti odpovídající pouze základní úrovni, tj. školy se v tomto případě dalším vzděláváním příliš nezabývají (to se týká především gymnázií a konzervatoří). Část škol realizuje další vzdělávání pouze okrajově prostřednictvím dílčích aktivit (mírně pokročilá úroveň – především SOU, SOŠ a VOŠ), případně se snaží další vzdělávání rozvíjet (pokročilá úroveň). Školy deklarují zájem především o systematické rozvíjení této oblasti a o realizaci aktivit, které spadají do nejvyšší úrovně (SOU, SOŠ a praktické školy).
- Školy vyvíjejí aktivitu především v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů (SOU, SOŠ, VOŠ, gymnázia a konzervatoře) a zároveň tuto aktivitu hodnotí školy jako velmi důležitou. Dále jsou školy aktivní v oblasti zájmového vzdělávání pro veřejnost (SOŠ, VOŠ, gymnázia a konzervatoře) a odborného vzdělávání pro zaměstnavatele (SOU, SOŠ a VOŠ). SOU a praktické školy realizují i rekvalifikace.
- Školy v této oblasti nejčastěji narážejí na nedostatek finančních prostředků pro pracovníky, kteří by zajišťovali oblast dalšího vzdělávání na školách (zmiňují všechny typy škol), malý zájem dospělých o další vzdělávání (SOU, SOŠ, VOŠ a gymnázia) a administrativu spojenou se získáním akreditace (SOU, VOŠ a praktické školy). Gymnázia kromě nedostatku finančních prostředků poukazují na malý zájem dospělých o další vzdělávání a malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání. Část gymnázií ale na žádné překážky v této oblasti nenaráží. SOU a praktické školy zmiňují obtíže spojené s administrativní náročností při získávání autorizace podle zákona 179/2006 Sb.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou především příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (především SOŠ, VOŠ, gymnázia a praktické školy), dále finance na kvalitní materiál (všechny typy škol kromě gymnázií), zlepšení ICT školy po kvantitativní i kvalitativní stránce (SOU a gymnázia) a více učeben (VOŠ, konzervatoře, praktické školy i gymnázia). Konzervatoře i SOU zdůrazňují potřebu zlepšit vybavení učeben teoretické výuky a SOU i vybavení dílen pro odborný výcvik.

4.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení vykonávají střední a vyšší odborné školy v Hl. m. Praha nejvyšší podíl aktivit v rámci mírně pokročilé úrovně (16 %), pro kterou je typická pouze okrajová realizace dalšího vzdělávání, a to prostřednictvím dílčích aktivit, a v rámci pokročilé úrovně (16 %), charakteristické snahou škol o rozvoj dalšího vzdělávání. Školy dále vykonávají řadu aktivit na nejvyšší úrovni (11 %), charakteristické systémovým rozvíjením dalšího vzdělávání, přičemž je další vzdělávání plnohodnotnou součástí práce školy. Poměrně značná část škol ovšem uvádí, že se dalším vzděláváním nezabývá (základní úroveň – 24 %).

Z níže přiloženého grafu je patrné, že školy mají zájem hlavně o systematické rozvíjení této oblasti a realizaci aktivit zařaditelných do nejvyšší úrovně (předpokládaný posun na nejvyšší úrovni o 15 %). Méně výrazný posun (shodně o 6 %) lze předpokládat u činností spadajících do pokročilé úrovně, kdy se střední a vyšší odborné školy snaží další vzdělávání rozvíjet, a to například občasnou spoluprací s úřady práce a zaměstnavateli či zajištěním lektorů, resp. mírně pokročilé úrovně, v rámci které je další vzdělávání realizováno pouze okrajově.

Graf 29: Současná úroveň rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaný posun

Základní úroveň – dalším vzděláváním se škola nezabývá, není součástí vize školy.

Mírně pokročilá úroveň – další vzdělávání je realizováno pouze okrajově, prostřednictvím dílčích aktivit.

Pokročilá úroveň – škola se snaží další vzdělávání rozvíjet (občasná spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, lektory dalšího vzdělávání jsou pracovníci školy, za realizaci dalšího vzdělávání odpovídá

pověřený pracovník školy, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb.).

Nejvyšší úroveň – další vzdělávání je plnohodnotnou součástí práce školy a je systematicky rozvíjeno (spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, realizace kurzů pro samoplátce, příprava programů dalšího vzdělávání, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb. a realizuje kurzy, za realizaci dalšího vzdělávání odpovídá pověřený pracovník školy, většina lektorů prošla vzděláváním v oblasti lektorských dovedností, realizace zájmového a občanského vzdělávání).

V rámci hodnocení současné úrovně rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaného posunu nacházíme mezi jednotlivými typy škol určité odlišnosti (viz příloha 9). **Střední odborná učiliště** realizují především činnosti, které celoživotní učení dále rozvíjejí (pokročilá úroveň – 26 %). Dále pak činnosti rozvíjející další vzdělávání systematicky v rámci nejvyšší úrovně (17 %). V menší míře pak vykonávají dílčí aktivity spadající do mírně pokročilé úrovně (14 %), příp. se dalším vzděláváním nezabývají (základní úroveň – 10 %). Nejvýraznější posun je očekáván v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 26 %).

Střední odborné školy se podobně jako SOU věnují především činnostem v rámci pokročilé úrovně (21 %), které celoživotní učení dále rozvíjejí. Dále realizují dílčí aktivity spadající do mírně pokročilé úrovně (17 %), příp. aktivity rozvíjející další vzdělávání systematicky v rámci nejvyšší úrovně (13 %).

V poměrně velké míře se SOŠ dalším vzděláváním nezabývají (základní úroveň – 19 %). K nejvýraznějšímu posunu by mělo dojít v rámci nejvyšší úrovně (o 19 %).

Gymnázia se z hlediska realizace činností v oblasti celoživotního učení nacházejí především na základní úrovni a touto oblastí se příliš nezabývají (35 %), případně ji rozvíjejí prostřednictvím dílčích aktivit na mírně pokročilé úrovni (21 %). Spíše okrajově se věnují aktivitám na pokročilé úrovni (8 %) či nejvyšší úrovni (5 %). Předpokládaný posun je v případě gymnázií obecně spíše nízký, nejvyšší posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 10 %).

Vyšší odborné školy realizují relativně nejčastěji aktivity, které celoživotní učení dále rozvíjejí (pokročilá úroveň – 18 %), a dále o něco v menší míře dílčí aktivity na mírně pokročilé úrovni (14 %) nebo činnosti rozvíjející další vzdělávání systematicky v rámci nejvyšší úrovně (13 %). Poměrně často se ovšem VOŠ dalším vzděláváním nezabývají (19 %). Posun v rozvoji plánují VOŠ opět takřka výhradně v rámci nejvyšší úrovně, a to o 16 %.

Konzervatoře realizují relativně nejčastěji činnosti rozvíjející další vzdělávání systematicky v rámci nejvyšší úrovně (16 %), případně dílčí aktivity spadající do mírně pokročilé úrovně (10 %). Ve značné míře ovšem konzervatoře dalším vzděláváním nezabývají (21 %). Předpokládaný posun je v případě konzervatoří obecně spíše nízký, relativně nejvyšší posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně (posun o 8 %).

Praktické školy se nejčastěji věnují činnostem, které celoživotní učení dále rozvíjejí (pokročilá úroveň – 17 %), a činnostem rozvíjejícím další vzdělávání systematicky v rámci nejvyšší úrovně (15 %). V menší míře se soustředí na aktivity, které tuto oblast rozvíjejí spíše okrajově (mírně pokročilá úroveň – 11 %), případně se dalším vzděláváním vůbec nezabývají (základní úroveň – 6 %). Posun lze očekávat především v rámci nejvyšší úrovně (21 %).

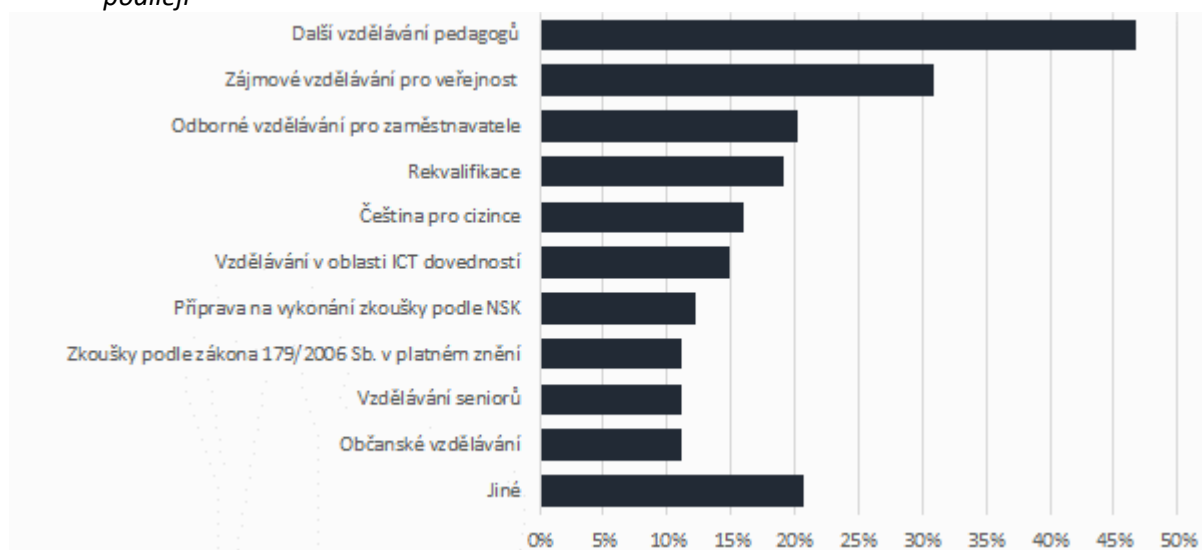
4.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

Jednoznačně největší podíl škol se v rámci celoživotního učení zaměřuje na další vzdělávání pedagogů (47 %) a dále i na zájmové vzdělávání pro veřejnost (31 %).

V menší míře se školy věnují odbornému vzdělávání pro zaměstnavatele (20 %), rekvalifikacím (19 %), kurzům češtiny pro cizince (16 %) či vzdělávání v oblasti ICT dovedností (15 %).

Spíše okrajově se školy zaměřují na přípravu na vykonání zkoušky podle NSK (12 %) či zkoušky podle zákona 179/2006 Sb. (11 %), občanskému vzdělávání (11 %) či vzdělávání seniorů (11 %).

Graf 30: Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílejí

Z hlediska aktivit realizovaných v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení nacházíme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 10).

V případě **středních odborných učilišť** patří mezi nejčastěji uváděné aktivity spojené s rozvojem školy jako centra celoživotního učení odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (46 %), další vzdělávání pedagogů (43 %) a rekvalifikace (43 %).

Střední odborné školy realizují především další vzdělávání pedagogů (44 %) a dále i zájmové vzdělávání pro veřejnost (34 %) či odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (29 %).

Gymnázia realizují především další vzdělávání pedagogů (55 %), v menší míře pak i zájmové vzdělávání pro veřejnost (30 %). Gymnázia uvádějí i jiné aktivity (25 %), mezi kterými figuruje zejména skutečnost, že celoživotní učení nerealizují (43 %), příp. že pořádají kurzy pro žáky ZŠ (7 %).

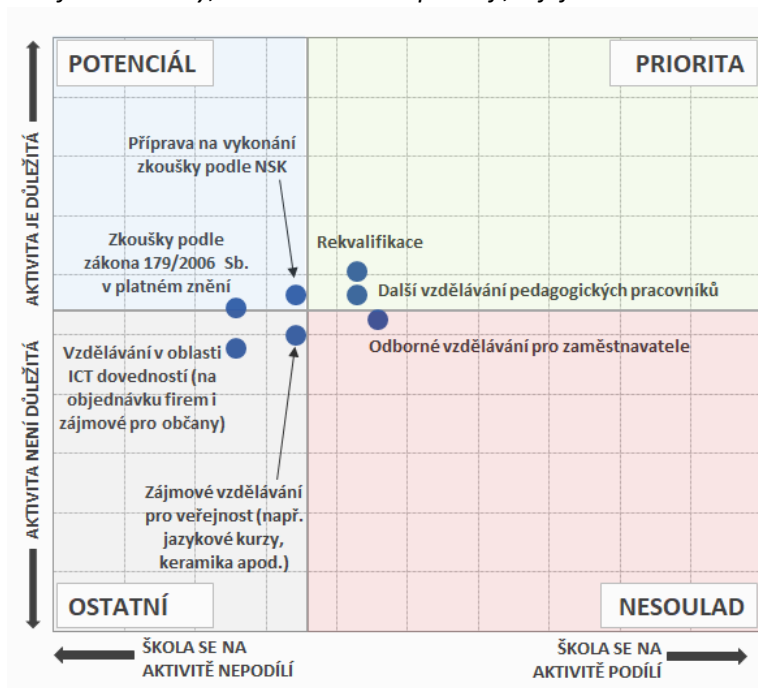
Vyšší odborné školy se v rámci celoživotního učení zaměřují především na další vzdělávání pedagogů (44 %) a dále na zájmové vzdělávání pro veřejnost (38 %) a odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (38 %).

Konzervatoře se podobně jako VOŠ věnují zejména dalšímu vzdělávání pedagogů (71 %). Dále organizují také zájmové vzdělávání pro veřejnost (43 %) a kurzy češtiny pro cizince (43 %).

Praktické školy se věnují především rekvalifikacím (33 %) a dále také jiným aktivitám (44 %), mezi kterými figuruje vzdělávání zrakově postižených či další vzdělávání podle §114 zák. 561/2004 Sb. (shodně 33 %).

4.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 31: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

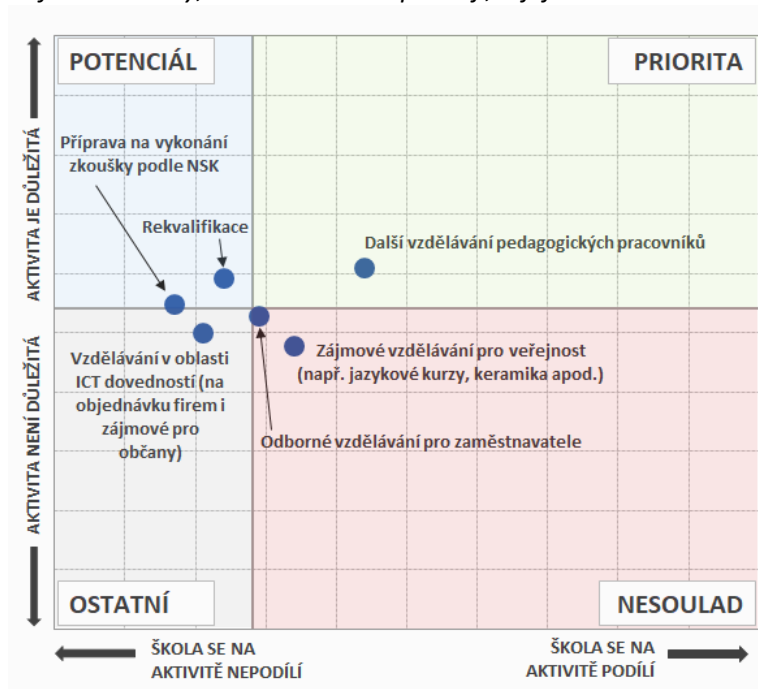
Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností rozvoje školy jako centra celoživotního učení lze za hlavní priority **středních odborných učilišť** označit jednak rekvalifikace, jednak další vzdělávání pedagogických pracovníků – na těchto aktivitách se školy aktivně podílejí a přiřkládají jim také nejvyšší důležitost.

Střední odborná učiliště se ve značné míře věnují také odbornému vzdělávání pro zaměstnavatele, nicméně v porovnání s jinými aktivitami mu přiřkládají relativně nižší

důležitost.

Za určitý potenciál středních odborných učilišť lze označit přípravu na vykonání zkoušky podle NSK či zkoušky podle zákona 179\2006 Sb. v platném znění, které považují SOU za spíše důležité, nicméně je realizují pouze v menší míře.

Graf 32: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

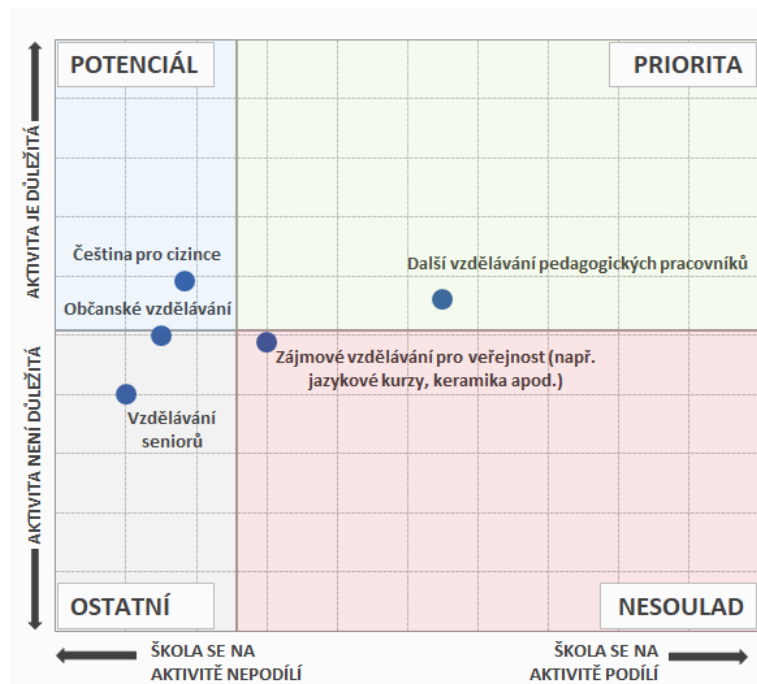
Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností rozvoje školy jako centra celoživotního vzdělávání je hlavní prioritou **středních odborných škol** další odborné vzdělávání pedagogických pracovníků.

Za určitý potenciál středních odborných škol lze označit rekvalifikace a přípravu na vykonání zkoušky podle NSK – tyto aktivity považují SOŠ za spíše důležité, nicméně je realizují pouze v menší míře.

Určitý nesoulad lze spatřovat v případě zájmového vzdělávání pro veřejnost a odborného

vzdělávání pro zaměstnavatele – na těchto aktivitách se střední odborné školy podílejí v relativně velké míře, nicméně v porovnání s jinými činnostmi jí přiřkládají spíše menší význam.

Graf 33: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností rozvoje školy jako centra celoživotního učení je hlavní prioritou **gymnází** další vzdělávání pedagogických pracovníků – této činnosti se gymnázia věnují v jednoznačně největší míře a také jí přikládají značnou důležitost.

Gymnázia také realizují zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, keramika apod.), nicméně mu přikládají spíše nižší důležitost.

Určitým potenciálem gymnází je organizace kurzů češtiny pro cizince, které považují gymnázia

za spíše důležité, nicméně je realizují pouze v menší míře.

4.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

V rámci rozvoje celoživotního učení narážejí školy především na nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by oblast dalšího vzdělávání na škole zaštiťoval (40 %).

Školy se ve značné míře potýkají také s malým zájmem o další vzdělávání, a to jak ze strany dospělých (35 %), tak ze strany zaměstnavatelů (24 %). Za překážky omezující rozvoj škol jakožto centra celoživotního učení označují školy rovněž administrativu spojenou se získáním akreditace rekvalifikací (29 %) či malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (26 %).

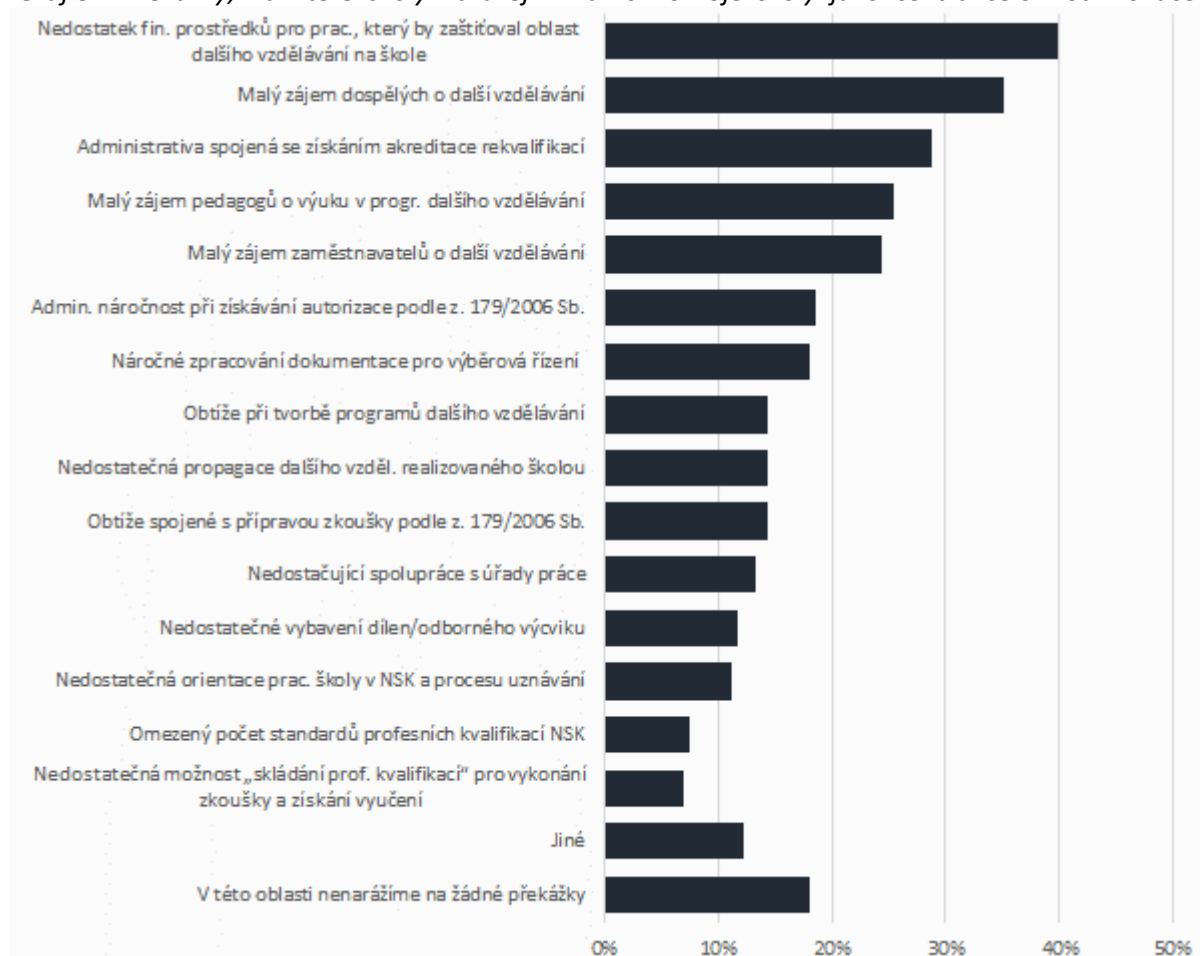
Školy si stěžují i na administrativní náročnost při získávání autorizace podle zák. 179/2006 Sb. (19 %) či náročnost zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních (18 %). Ve stejné míře se pak školy potýkají s obtížemi při tvorbě programů dalšího vzdělávání, nedostatečnou propagací dalšího vzdělávání realizovaného školou či s obtížemi spojenými s přípravou zkoušky podle z. 179/2006 Sb. (shodně 14 %).

Školy dále narážejí na nedostačující spolupráci s úřady práce (13 %), nedostatečné vybavení dílen odborného výcviku (shodně 12 %) či nedostatečnou orientaci pracovníků školy v NSK a procesu uznávání (11 %).

Spíše v menší míře pak školy narážejí na omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK (7 %) či nedostatečnou možnost „skládání profesních kvalifikací“ pro vykonání zkoušky a získání vyučení (7 %).

Poměrně značná část škol (18 %) ovšem uvedla, že v oblasti rozvoje školy jako centra celoživotního učení nenaráží na žádné překážky.

Graf 34: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Z hlediska hlavních překážek, na které školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení narážejí, lze vypožorovat u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 11).

V případě **středních odborných učilišť** představuje hlavní překážky nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole (49 %), dále pak malý zájem dospělých o další vzdělávání (46 %) a rovněž i administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb. (46 %).

Střední odborné školy se, podobně jako SOU, potýkají především s nedostatkem finančních prostředků pro pracovníka, který by z oblast dalšího vzdělávání na škole zaštiťoval, a malým zájmem dospělých o další vzdělávání (shodně 43 %). O něco v menší míře narážejí SOŠ také na malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání (33 %).

Gymnázia se potýkají s nedostatkem finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole (30 %), dále s malým zájmem dospělých o další vzdělávání (27 %) a s malým zájmem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (27 %). Gymnázia také poměrně často uvádějí, že v této oblasti na žádné překážky nenarážejí (28 %).

Mezi hlavní překážky **vyšších odborných škol** patří zejména nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole, malý zájem dospělých o další vzdělávání a rovněž i administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací (shodně 41 %).

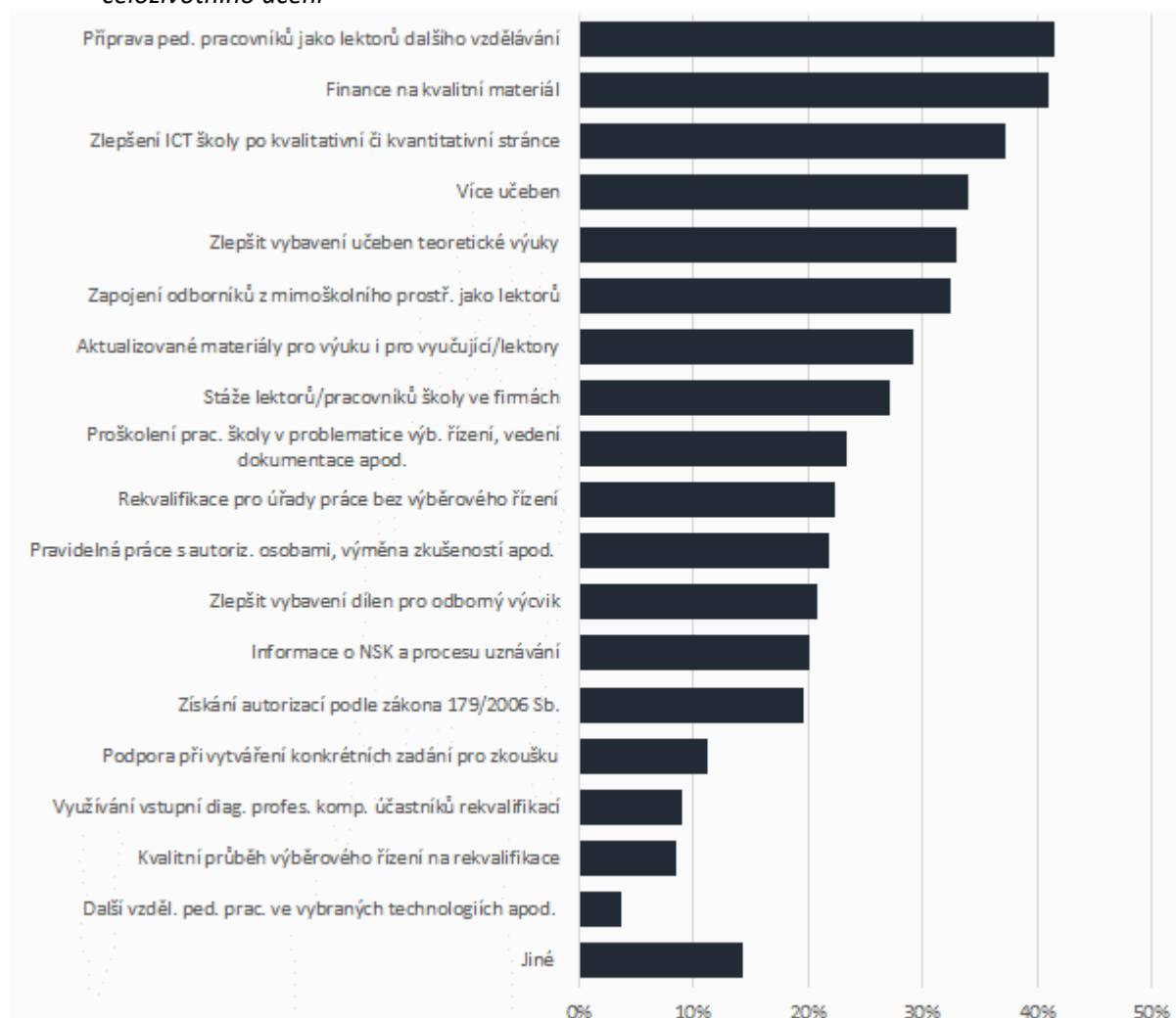
Konzervatoře se potýkají především s nedostatkem finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole (43 %), případně školy uvádějí, že v této oblasti na žádné překážky nenarážejí (43 %).

Praktické školy narážejí zejména na nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole, na administrativu spojenou se získáním akreditace rekvalifikací a na administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb. (shodně 44 %).

4.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla v jejich rozvoji jako centra celoživotního vzdělávání, jsou příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (41%), dostatek financí na kvalitní materiál (41 %) a zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (37 %).

Graf 35: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Dále by školám pomohla opatření týkající se samotné výuky, ať už se jedná o navýšení počtu učeben (34 %) zlepšení vybavení učeben teoretické výuky (33 %) či dílen pro odborný výcvik (21 %), nebo o aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující či lektory (29 %).

Pro školy by byla užitečná rovněž opatření zaměřená na vyučující či lektory, a to zejména zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (32 %), stáže lektorů či pracovníků školy ve firmách (27 %), pravidelná práce s autorizovanými osobami, výměna zkušeností apod. (22 %) či další vzdělávání pedagogických pracovníků ve vybraných technologiích apod. (4 %).

V neposlední řadě by školy uvítaly proškolení pracovníků školy v problematice výběrových řízení, vedení dokumentace apod. (23 %), rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení (22 %), informace o NSK a procesu uznávání (20 %), získání autorizací podle zákona 179/2006 Sb. (20 %), podporu při vytváření konkrétních zadání pro zkoušku (11 %), využívání vstupní diagnostiky profesních kompetencí účastníků rekvalifikací (9 %) či kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikace (9 %).

Z hlediska opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení, můžeme identifikovat u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 12).

Střední odborná učiliště považují za potřebné zejména finance na kvalitní materiál (77 %), zlepšení vybavení učeben teoretické výuky (63 %) a dále i zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (51 %) či zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik (51 %).

Středním odborným školám by rovněž pomohly především finance na kvalitní materiál (49 %), dále pak i příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (42 %) nebo stáže lektorů či pracovníků školy ve firmách (37 %).

V případě **gymnázií** patří mezi nejčastěji zmiňovaná opatření příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (40 %) a zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (40 %), dále i navýšení počtu učeben (30 %).

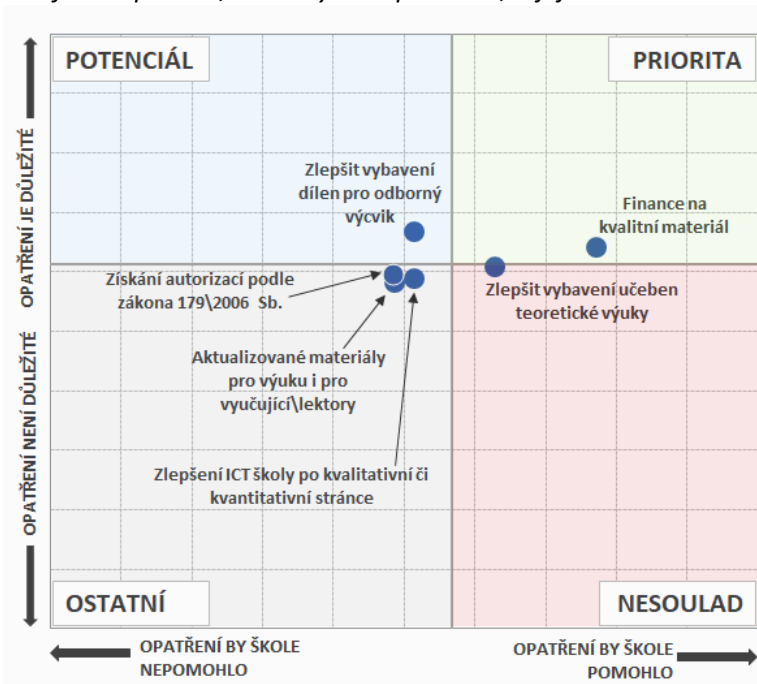
Vyšší odborné školy považují za potřebné především navýšení počtu učeben (56 %) a dále pak i přípravu pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (41 %) a zajištění financí na kvalitní materiál (41 %).

Konzervatoře by uvítaly zejména zlepšení vybavení učeben teoretické výuky (86 %). Mezi další potřebná opatření řadí také navýšení počtu učeben, zajištění financí na kvalitní materiál nebo aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující či lektory (shodně 57 %).

V případě **praktických škol** patří mezi nejčastěji zmiňovaná opatření příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (67 %), zajištění financí na kvalitní materiál (56 %) či zvýšení počtu učeben (44 %).

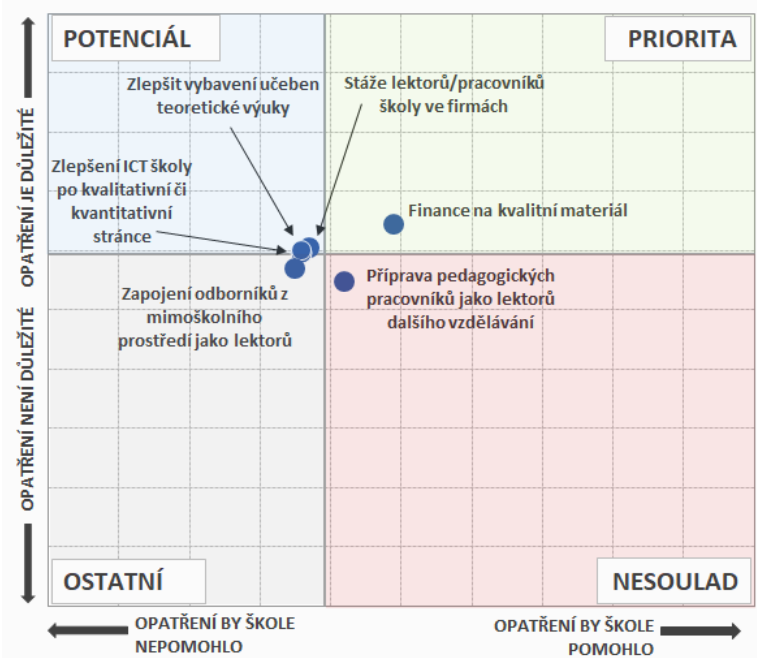
4.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 36: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

nicméně je považují za spíše méně využitelné.

Graf 37: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Za určitý potenciál středních odborných škol lze označit zejména stáže lektorů či pracovníků školy ve firmách, zlepšení vybavení učeben teoretické výuky nebo zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce – těmto opatřením přisuzují SOŠ relativní důležitost, nicméně jsou z pohledu škol spíše méně využitelná.

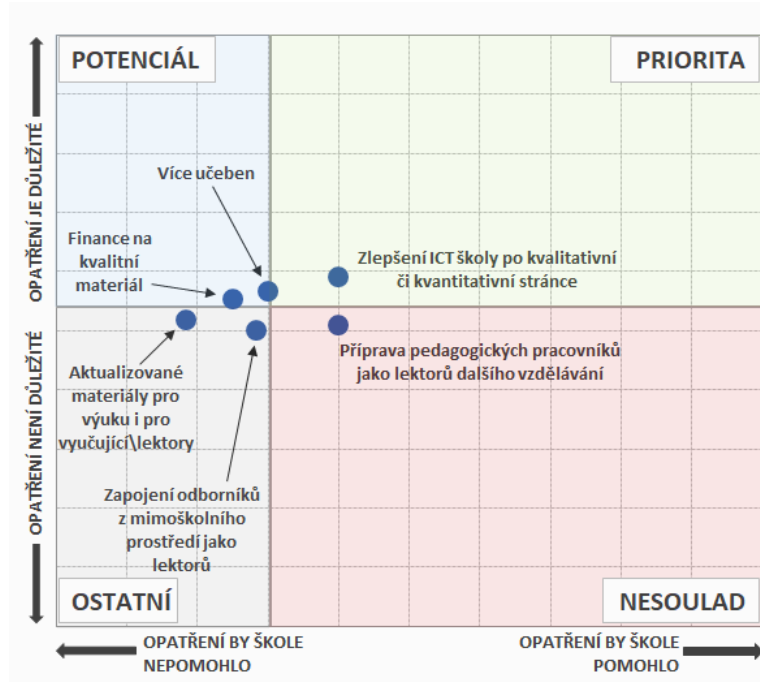
Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje školy jako centra celoživotního učení představuje hlavní prioritu **středních odborných učilišť** zajištění financí na kvalitní materiál a dále také částečně i zlepšení vybavení učeben teoretické výuky – tato opatření by školám pomohla jednoznačně v největší míře a školy jim přikládají i vyšší důležitost.

Určitý potenciál středních odborných učilišť představuje zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik – tomuto opatření přikládají SOU nejvyšší důležitost,

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje školy jako centra celoživotního učení představuje hlavní prioritu **středních odborných škol** zajištění financí na kvalitní materiál – toto opatření by školám ve značné míře pomohlo a školy mu přikládají i nejvyšší důležitost.

Využitelná by byla z pohledu středních odborných škol také příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání – tomuto opatření však přikládají SOŠ o něco menší důležitost.

Graf 38: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje školy jako centra celoživotního učení lze za prioritu **gymnázií** označit zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce – toto opatření by školám pomohlo v jednoznačně největší míře.

Za důležité pokládají gymnázia také navýšení počtu učeben či zajištění financí na kvalitní materiál, nicméně tato opatření jsou pro gymnázia spíše méně využitelná.

Gymnáziím by pomohla také příprava pedagogických

pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání, a to navzdory tomu, že toto opatření považují spíše za méně důležité.

4.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „rozvoj školy jako centra celoživotního učení“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

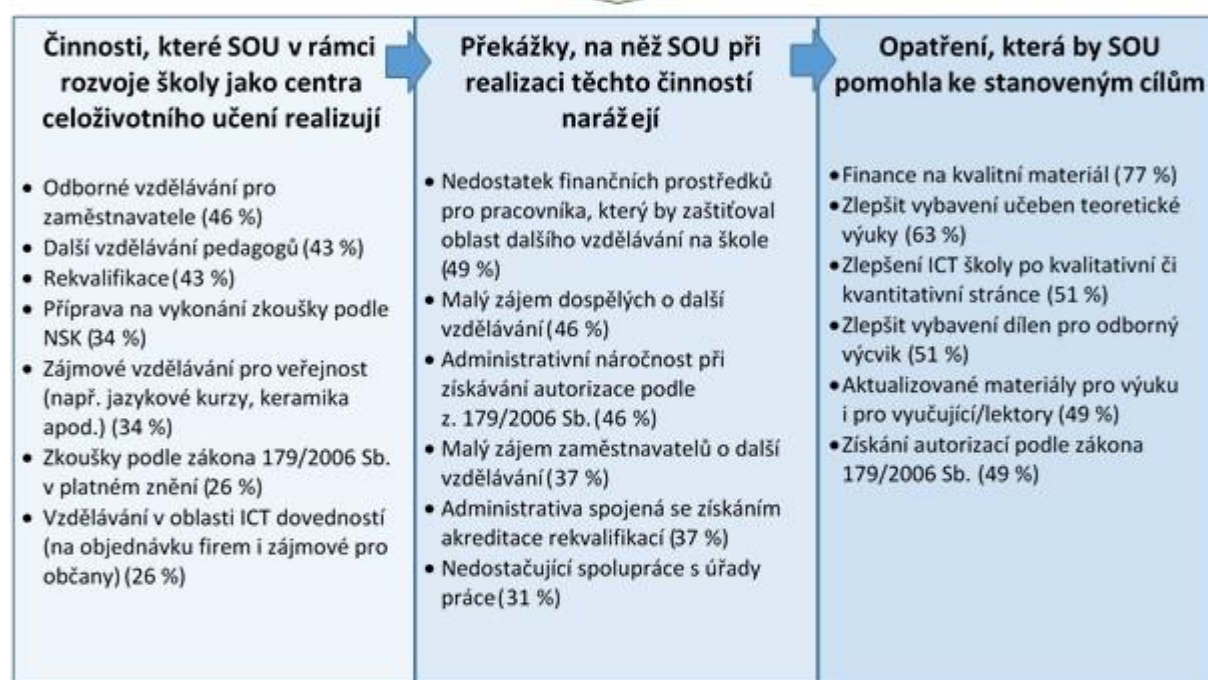
Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *rozvoj školy jako centra celoživotního učení* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *škola jako centrum celoživotního učení*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

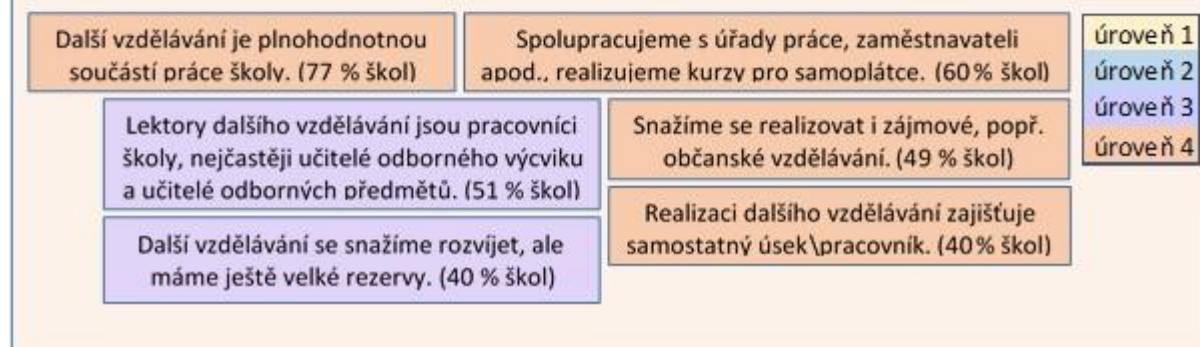
V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *škola jako centrum celoživotního učení*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na SOU

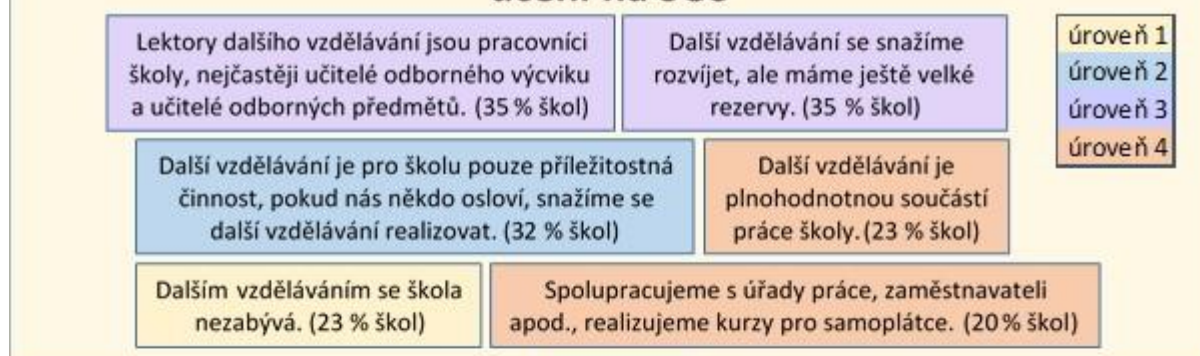

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovila SOU

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na SOŠ

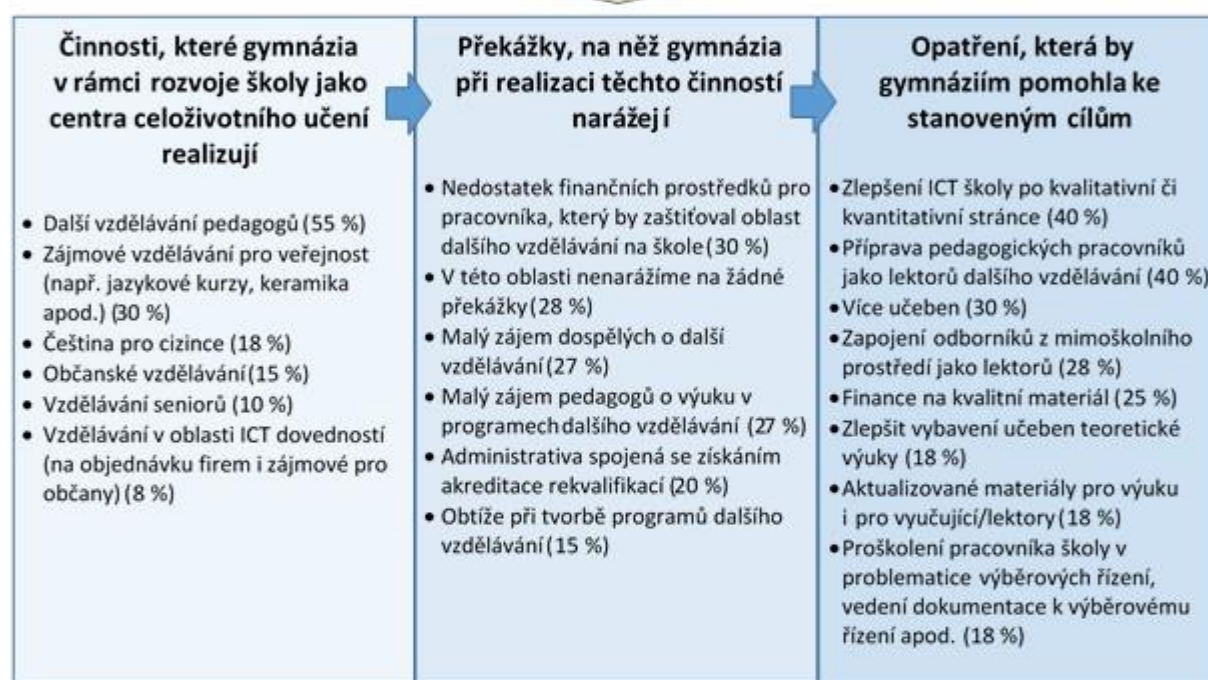
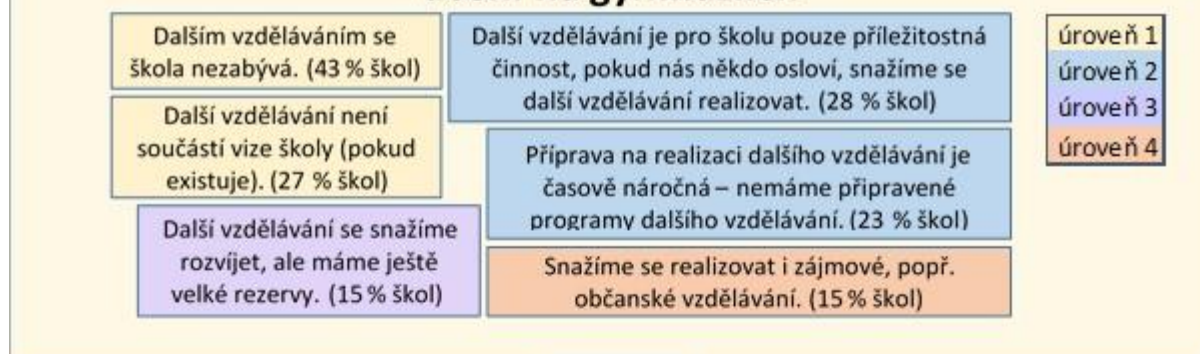

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovily SOŠ

* Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na gymnáziích

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovila gymnázia

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-8 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 9: Současná úroveň rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=35)	Průměrná úroveň	19%	+ 18%
	Základní úroveň	10%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	14%	+ 2%
	Pokročilá úroveň	26%	+ 8%
	Nejvyšší úroveň	17%	+ 26%
SOŠ (N=100)	Průměrná úroveň	16%	+ 14%
	Základní úroveň	19%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	17%	+ 6%
	Pokročilá úroveň	21%	+ 6%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 19%
Gymnázium (N=60)	Průměrná úroveň	8%	+ 9%
	Základní úroveň	35%	+ 5%
	Mírně pokročilá úroveň	21%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	8%	+ 7%
	Nejvyšší úroveň	5%	+ 10%
VOŠ (N=34)	Průměrná úroveň	15%	+ 11%
	Základní úroveň	19%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	14%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	18%	+ 3%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 16%
Konzervatoř (N=7)	Průměrná úroveň	12%	+ 6%
	Základní úroveň	21%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	10%	+ 5%
	Pokročilá úroveň	2%	+ 2%
	Nejvyšší úroveň	16%	+ 8%
Praktická škola (N=9)	Průměrná úroveň	15%	+ 15%
	Základní úroveň	6%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	11%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	17%	+ 9%
	Nejvyšší úroveň	15%	+ 21%

Příloha 10: Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	16	46%	38	20%
	Další vzdělávání pedagogů	15	43%	36	19%
	Rekvalifikace	15	43%	36	19%
SOŠ (N=100)	Další vzdělávání pedagogů	44	44%	36	19%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, keramika apod.)	34	34%	58	31%
	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	29	29%	38	20%
Gymnázium (N=60)	Další vzdělávání pedagogů	33	55%	36	19%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, keramika apod.)	18	30%	58	31%
	Jiné: Nezabývají se touto aktivitou (43 %), Kurzy pro žáky ZŠ (7 %)	15	25%	39	21%
VOŠ (N=34)	Další vzdělávání pedagogů	15	44%	36	19%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, keramika apod.)	13	38%	58	31%
	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	13	38%	38	20%
Konzervatoř (N=7)	Další vzdělávání pedagogů	5	71%	36	19%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, keramika apod.)	3	43%	58	31%
	Čeština pro cizince	3	43%	30	16%
Praktická škola (N=9)	Jiné: Vzděl. zrak. postiž.(33 %), Další vzděl. podle §114 zák. 561/2004 Sb.(33 %)	4	44%	39	21%
	Rekvalifikace	3	33%	36	19%

Příloha 11: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Nedostatek fin. prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	17	49%	75	40%
	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	16	46%	66	35%
	Administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb.	16	46%	35	19%
SOŠ (N=100)	Nedostatek fin. prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	43	43%	75	40%
	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	43	43%	66	35%
	Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	33	33%	46	24%
Gymnázium (N=60)	Nedostatek fin. prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	18	30%	75	40%
	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	17	28%	34	18%
	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	16	27%	66	35%
	Malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání	16	27%	48	26%
VOŠ (N=34)	Nedostatek fin. prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	14	41%	75	40%
	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	14	41%	66	35%
	Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	14	41%	54	29%
Konzervatoř (N=7)	Nedostatek fin. prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	3	43%	75	40%
	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	3	43%	34	18%
Praktická škola (N=9)	Nedostatek fin. prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	4	44%	75	40%
	Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	4	44%	54	29%
	Administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb.	4	44%	35	19%

Příloha 12: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Finance na kvalitní materiál	27	77%	77	41%
	Zlepšit vybavení učeben teoretické výuky	22	63%	62	33%
	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	18	51%	70	37%
	Zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik	18	51%	39	21%
SOŠ (N=100)	Finance na kvalitní materiál	49	49%	77	41%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	42	42%	78	41%
	Stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách	37	37%	51	27%
Gymnázium (N=60)	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	24	40%	78	41%
	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	24	40%	70	37%
	Více učeben	18	30%	64	34%
VOŠ (N=34)	Více učeben	19	56%	64	34%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	14	41%	78	41%
	Finance na kvalitní materiál	14	41%	77	41%
Konzervatoř (N=7)	Zlepšit vybavení učeben teoretické výuky	6	86%	62	33%
	Více učeben	4	57%	64	34%
	Finance na kvalitní materiál	4	57%	77	41%
	Aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující/lektory	4	57%	55	29%
Praktická škola (N=9)	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	6	67%	78	41%
	Finance na kvalitní materiál	5	56%	77	41%
	Více učeben	4	44%	64	34%

5 Rozvoj kariérového poradenství v Hl. m. Praha

Podle definice Evropské sítě politik celoživotního poradenství (ELGPN) je kariérové poradenství „Interakcí mezi kariérovým poradcem a jednotlivcem. Individuální nebo skupinový proces poradenství ve vzdělávání, zaměstnání a v rozhodování při přechodech a také při zvládání reakcí na změny po celou dobu života s důrazem na posilování sebeuvědomění, porozumění a usnadňování směřování k uspokojivému a smysluplnému životu a zaměstnání.“

Tato tematická oblast se soustředí na poradenství ve středním a vyšším odborném školství. Od rozvoje kariérového poradenství ve středním školství si lze slibovat **snížení nezaměstnanosti absolventů, snížení počtu předčasných odchodů ze vzdělávání** a naopak **vyšší množství žáků, kteří se budou vzdělávat i po úspěšném absolvování aktuálního vzdělávání** a kteří se budou **schopni snáze adaptovat na změny pracovního trhu v průběhu celé své životní-profesní dráhy**.

Kariérové poradenství ve škole by ve své optimální podobě mělo mít svého **koordinátora kariérového poradenství** (koordinace podpůrných služeb, které škola svým žákům poskytuje). Nemělo by však být vykonáváno jen tímto jediným pracovníkem, ale podílet by se na něm měli **všichni pracovníci školy**. **Posláním školy je připravit mladého člověka na život, a tedy i na jeho kariérovou dráhu**. Kariérové poradenství by proto mělo být **provázáno s celou vzdělávací a výchovnou činností školy**. Vedle **obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů**, kde by se žáci měli mj. dozvídat, jak konkrétní znalosti, dovednosti, postoje či návyky využijí v pracovním životě, se jedná **zejména o rozvoj klíčových kompetencí, které jsou základem pro osobní rozvoj žáků, jejich aktivního zapojení do společnosti a uplatnění v životě**. **Osobní rozvoj žáků je nedílnou součástí kariérového poradenství** - se znalostí svých silných stránek a schopností reflexe těch slabých se žák může např. daleko **snáz rozhodovat o svém profesním zaměření** a daleko **snáz se bude adaptovat na pracovní trh a změny**, které v posledních letech přináší. Některé školy již dnes nenabízí kariérové poradenství pouze svým žákům, ale i širší veřejnosti.

Je zřejmé, že cesta k optimálnímu pojetí kariérového poradenství je v současných podmínkách pro většinu škol dlouhá a náročná. Lze ji však zvládat postupně a dosahovat takové úrovně, která je pro školu v daném časovém období realistická.

Na úrovni středních škol lze odlišit tři oblasti rozvoje kariérového poradenství:

- **Kurikulární oblast**, kde žáci dostávají užitečné informace či absolvují praktická cvičení v rámci běžné výuky (např. průřezové téma Člověk a svět práce).
- **Oblast interních služeb kariérového poradenství**, kde žáci školy mohou navštěvovat skupinové či individuální poradenství, pro které byl vyčleněn prostor a které poskytuje adekvátně vzdělaná osoba.
- **Oblast externích služeb kariérového poradenství**, kde škola organizuje návštěvy jiných poradenských pracovišť (např. PPP, IPS ÚP) nebo si škola platí služby, které by jinak měla problém zajistit (např. sběr a vyhodnocení psychometrických dat).

Obecně lze říci, že kariérové poradenství ve středním školství se realizuje prostřednictvím několika forem, které by v optimálním případě měly být propojené a vzájemně se doplňovat:

- **Diagnostika a sebepoznání**: Poradce (případně jiný specialista) pomáhá klientovi uvědomit si jeho charakteristiky (zájmy, předpoklady, limity). Využívá přitom různé diagnostické metody a prostředky (rozhovor, zájmové dotazníky, osobnostní testy, výkonové testy, projekční metody aj.).
- **Vzdělávání**: Klient (žák, student) si osvojuje kompetence vedoucí k jeho osobnímu rozvoji - schopnost **identifikovat** a vyhodnocovat dostupné informační zdroje a poradenské služby, schopnost rozhodovat se, plánovat svou **kariérovou** dráhu, schopnost komunikovat (návčik

přijímacího pohovoru apod.), schopnost adaptovat se na změny v průběhu své vzdělávací či pracovní dráhy apod.

- **Poskytování informací:** Klient (žák, student) dostává nabídku informací. Poradce mu buď podá konkrétní informace na základě jeho dotazu, nebo mu doporučí určité informační zdroje.
- **Komplexní poradenství:** Poradce poskytuje klientovi komplexní poradenskou podporu v návaznosti na jeho konkrétní situaci a potřeby. Možnosti by mu měly být předkládány tak, aby se na jejich základě dokázal klient sám rozhodovat. Součástí komplexního poradenství přitom jsou i všechny tři výše uvedené formy, v míře a úrovni odpovídající situaci a potřebám klienta.

Hlavní zjištění

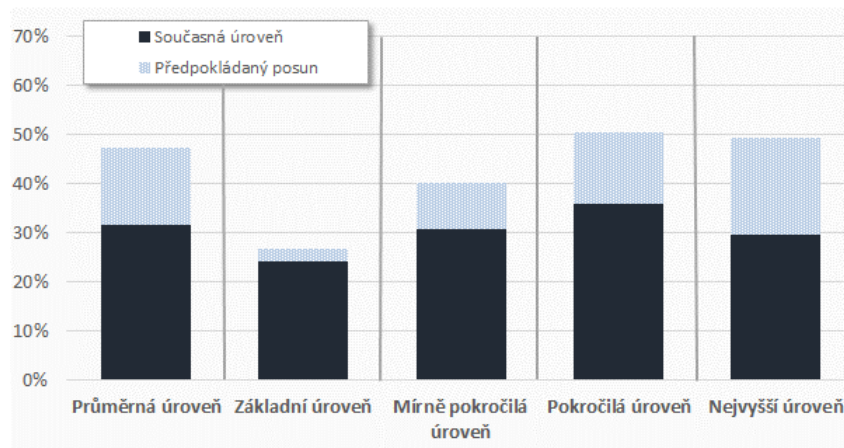
- Školy v rámci kariérového poradenství nejčastěji realizují činnosti, jež je možné zařadit do pokročilé nebo mírně pokročilé či nejvyšší úrovně (SOU, konzervatoře a praktické školy ovšem svými činnostmi poměrně výrazně naplňují také základní úroveň). Největší posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně – školy deklarují zájem o vytvoření interního systému kariérového poradenství, o systematický přístup a o rozvíjení této oblasti prostřednictvím dalších dílčích činností (v rámci nejvyšší úrovně lze očekávat největší nárůst u SOU a SOŠ).
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (všechny typy škol s výjimkou VOŠ). Školy dále zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit škol (SOŠ, VOŠ a konzervatoře), spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (zejm. VOŠ) a realizují odborný výcvik či odbornou praxi v reálném pracovním prostředí (všechny typy škol s výjimkou gymnázií). Pro SOU a praktické školy je důležitá rovněž spolupráce s rodiči, gymnázia se rovněž zaměřují na poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky. V případě praktických škol je prioritní zejména podpora žáků se zdravotním či sociálním znevýhodněním.
- Školy nejčastěji narážejí na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství na školách (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoří), dále na malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů školách (platí pro všechny typy škol s výjimkou gymnázií) a absenci pozice samostatného kariérového poradce (školách (platí pro všechny typy škol s výjimkou praktických)). SOU dále velmi často narážejí na nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství, gymnázia a konzervatoře na nízkou časovou dotaci poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství a praktické školy na malý zájem ze strany zaměstnavatelů.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou především finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed (bez ohledu na zaměření školy). Školy dále zdůrazňují potřebu rozvoje spolupráce s VŠ (především gymnázia a VOŠ) a možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (především SOU, SOŠ a praktické školy). SOU a SOŠ by dále pomohlo zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy. Gymnáziím, konzervatořím a praktickým školám by pomohlo vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství. VOŠ a konzervatořím by pomohlo zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity a praktickým školám možnost prohloubené vzdělávání kariérových poradců.

5.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci kariérového poradenství jsou podíly aktivit realizovaných středními a vyššími odbornými školami v rámci jednotlivých úrovní relativně vyrovnané. Školy nejčastěji realizují činnosti, jež je možné zařadit do pokročilé úrovně (36 %), pro kterou je typické komplexní pojetí kariérového poradenství s prvky prevence předčasných odchodů. V rámci mírně pokročilé úrovně, ve které se školy snaží o další rozvoj kariérového poradenství a propojování této problematiky s výukou dalších předmětů, vykonávají střední a vyšší odborné školy zhruba třetinu činností (31 %). Poměrně časté jsou také aktivity náležející do nejvyšší úrovně, charakteristické vytvořením interním systémem kariérového poradenství a rozvíjením této oblasti prostřednictvím dalších dílčích činností (29 %). Nejmenší podíl aktivit (22 %) je školami vykonáván v rámci základní úrovně (24 %), ve které školy realizují kariérové poradenství pouze v základní podobě.

Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 20 %) – školy deklarují zájem o vytvoření interního systému kariérového poradenství a rozvíjení této oblasti prostřednictvím dalších dílčích činností/aktivit. Poněkud méně výrazný posun (o 15 %) lze předpokládat u činností spadajících do pokročilé úrovně. V rámci mírně pokročilé úrovně by dle odpovědí škol měl být do budoucna zaznamenán posun o 9 % a jen k velice nízkému posunu (o 3 %) by podle vyjádření škol mělo dojít v případě činností vázaných na základní úroveň.

Graf 39: Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství a předpokládaný posun

Základní úroveň – kariérové poradenství je realizováno pouze ve své základní podobě, škola nemá komplexní pojetí výuky pro realizaci vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce.

Mírně pokročilá úroveň – škola se snaží oblast kariérového poradenství dále rozvíjet a problematiku propojovat s výukou dalších předmětů, kariérové poradenství se omezuje na žáky, kteří

potřebují změnit obor).

Pokročilá úroveň – škola má zpracované komplexní pojetí kariérového poradenství, služby kariérového poradenství obsahují prvky prevence předčasných odchodů, školy v rámci této oblasti příležitostně spolupracují s externími odborníky a sociálními partnery, kariérové poradenství je využíváno především vyššími ročníky, pozornost je věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nejvyšší úroveň – škola má interní systém pro poskytování služeb kariérového poradenství, do kterého jsou zapojeni také externí pracovníci, oblast kariérového poradenství je rozvíjena dalšími činnostmi (pozice kariérového a výchovného poradce jsou oddělené, škola systematicky sleduje předčasné odchody ze vzdělávání a s výsledky cíleně pracuje, nabízí poradenství všem žákům, výuka je zaměřena na utváření pozitivního vztahu k profesi či dalšímu studiu).

V rámci hodnocení současné úrovně rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaného posunu nacházíme mezi jednotlivými typy škol určité odlišnosti (viz příloha 13). **Střední odborná učiliště** realizují v rámci kariérového poradenství aktivity, jež lze zařadit především do mírně pokročilé (37 %) a pokročilé (36 %) úrovně. O něco v menší míře pak vykonávají činnosti spadající do základní

úrovně (31 %) či nejvyšší úrovně (29 %). Posun lze v případě SOU očekávat především v rámci nejvyšší (o 23 %), resp. pokročilé (o 20 %) úrovně.

Střední odborné školy realizují aktivity zejména v rámci pokročilé úrovně (38 %), soustředí se ale i na další rozvoj oblasti kariérového poradenství a propojování této problematiky s výukou dalších předmětů (mírně pokročilá úroveň – 32 %) nebo činnosti spadající do nejvyšší úrovně (30 %). V nejmenší míře pak realizují aktivity v rámci základní (35 %) úrovně. Posun lze očekávat zejména v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 23 %), příp. v rámci pokročilé (o 16 %) či mírně pokročilé úrovně (o 12 %).

Gymnázia realizují aktivity především v rámci pokročilé (36 %), mírně pokročilé (33 %) či nejvyšší úrovně (33 %). Spíše v menší míře uskutečňují činnosti spadající do základní úrovně (24 %). V rámci gymnázií mají školy zájem zejména o systematické rozvíjení kariérového poradenství doplněné o další dílčí činnosti (nejvyšší úroveň – předpokládaný posun o 19 %), příp. o činnosti spadající do pokročilé úrovně (posun o 16 %).

V případě **vyšších odborných škol** je kariérové poradenství realizováno především v rámci mírně pokročilé (30 %) a pokročilé úrovně (29 %), o něco v menší míře se školy soustředí také na činnosti spadající do nejvyšší (20 %) či základní (15 %) úrovně. VOŠ mají zájem o další rozvíjení kariérového poradenství a o systémový přístup (nejvyšší úroveň – předpokládaný posun o 18 %).

Konzervatoře realizují aktivity především v rámci mírně pokročilé (26 %), pokročilé (21 %) či základní (21 %) úrovně. V nejmenší míře se věnují činnostem spadajícím do nejvyšší úrovně (14 %). Posun lze očekávat především v rámci nejvyšší úrovně (posun o 18 %).

Praktické školy se pohybují především v rámci pokročilé (43 %) či mírně pokročilé (36 %) úrovně. O něco v menší míře realizují také aktivity náležející do základní (33 %) a nejvyšší (32 %) úrovně. Největší posun lze očekávat v rámci nejvyšší (předpokládaný posun o 16 %) či pokročilé (o 13 %) úrovně.

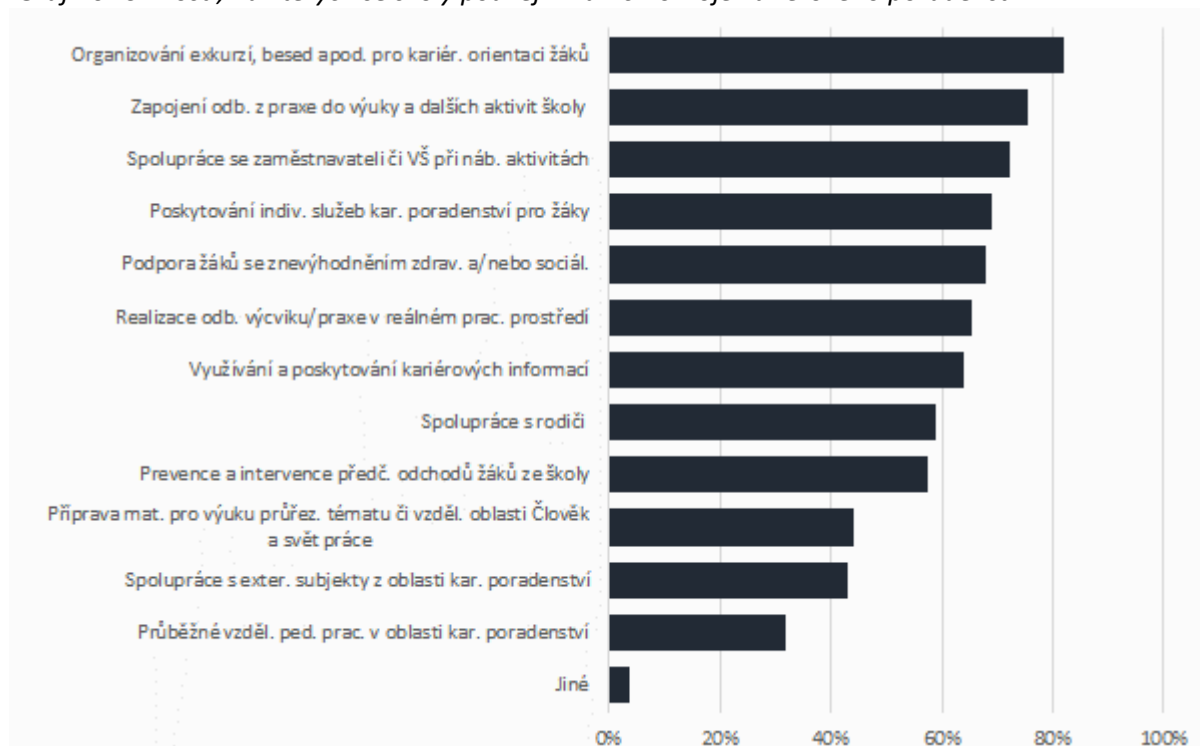
5.2 Aktivity, které školy realizují v rámci této intervence

Školy se v rámci rozvoje kariérového poradenství zaměřují především na organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (82 %). Dále také ve značné míře zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy (76 %), spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (72 %) a realizují odborný výcvik či odbornou praxi v reálném pracovním prostředí (65 %).

Školy se soustředí také na poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky (69 %), podporu žáků se zdravotním či sociálním znevýhodněním (68 %), využívání a poskytování kariérových informací (64 %) a rovněž i na spolupráci s rodiči (59 %) a prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy (57 %).

V relativně menší míře se školy věnují také přípravě materiálů pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (44 %), spolupráci s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství (43 %) či průběžnému vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství (32 %).

Graf 40: Činnosti, na kterých se školy podílejí v rámci rozvoje kariérového poradenství

Z hlediska aktivit realizovaných v rámci rozvoje kariérového poradenství lze vysledovat u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité rozdílnosti (viz příloha 14). V případě **středních odborných učilišť** je jednoznačně nejčastější aktivitou organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (97 %). Velice častá je také realizace odborného výcviku či odborné praxe v reálném pracovním prostředí (94 %) či spolupráce s rodiči (83 %).

Střední odborné školy především realizují odborný výcvik či odborné praxe v reálném pracovním prostředí (88 %), organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků (87 %) či zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy (81 %).

Gymnázia se v rámci kariérového poradenství zaměřují zejména na organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (85 %) a dále na poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky (83 %) a využívání a poskytování kariérových informací (73 %).

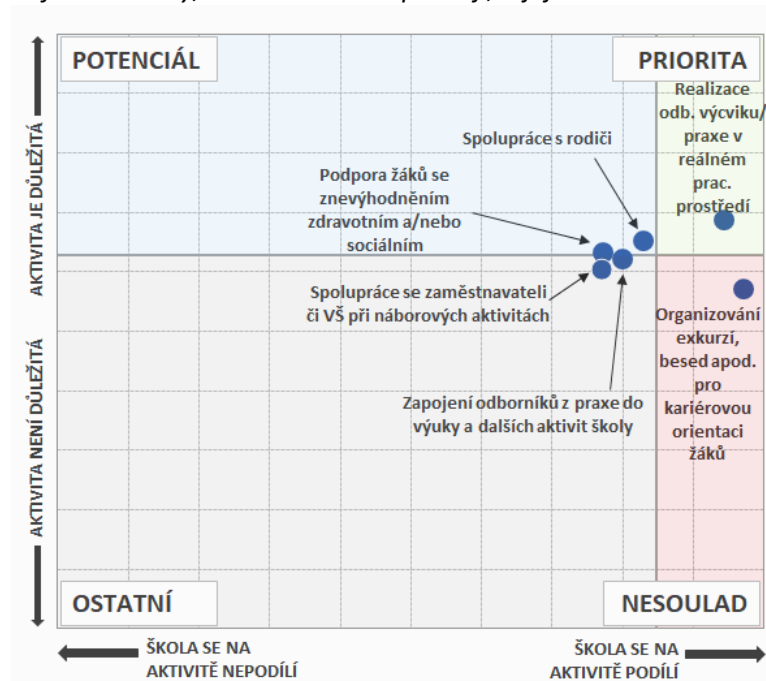
Vyšší odborné školy se věnují především realizaci odborného výcviku či odborné praxe v reálném pracovním prostředí (97 %), dále pak i zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy (88 %) nebo spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (85 %).

Konzervatoře se, podobně jako VOŠ, zaměřují zejména na realizaci odborného výcviku či odborné praxe v reálném pracovním prostředí a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy (shodně 86 %) a dále také organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků (71 %).

Praktické školy především podporují žáky se zdravotním a/nebo sociálním znevýhodněním (100 %). Dále také spolupracují s rodiči (78 %), realizují odborný výcvik či odbornou praxi v reálném pracovním prostředí (67 %) nebo organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků (67 %).

5.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 41: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

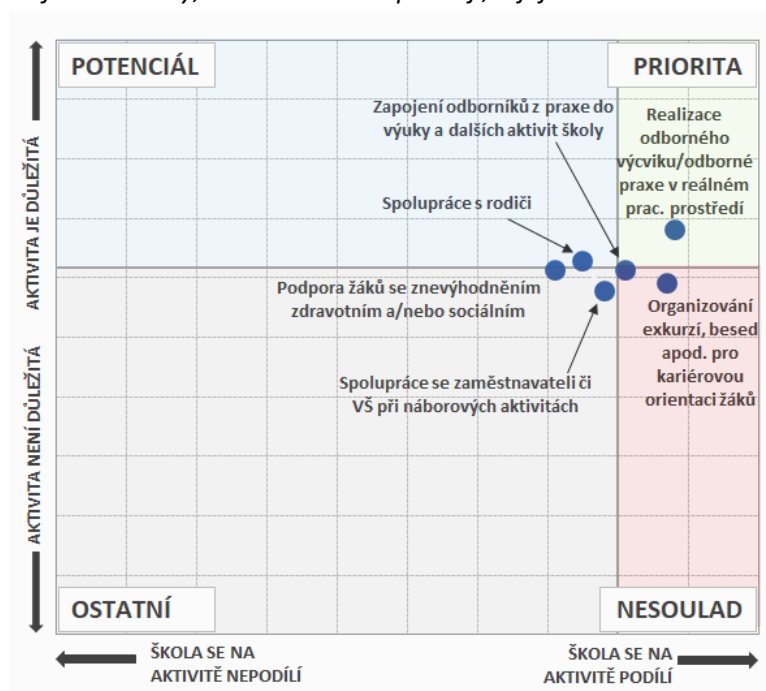

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v oblasti rozvoje kariérového poradenství na školách představuje hlavní prioritu **středních odborných učilišť** realizace odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí – na této aktivitě se školy aktivně podílejí a přikládají jí také nejvyšší důležitost.

Střední odborná učiliště také organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků, nicméně této aktivitě přikládají v porovnání s jinými menší důležitost.

Určitým potenciálem středních odborných učilišť je spolupráce s rodiči či podpora žáků se zdravotním a/nebo sociálním znevýhodněním – těmto činnostem přikládají školy relativně značnou důležitost, nicméně se na nich podílejí spíše v menší míře.

Graf 42: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

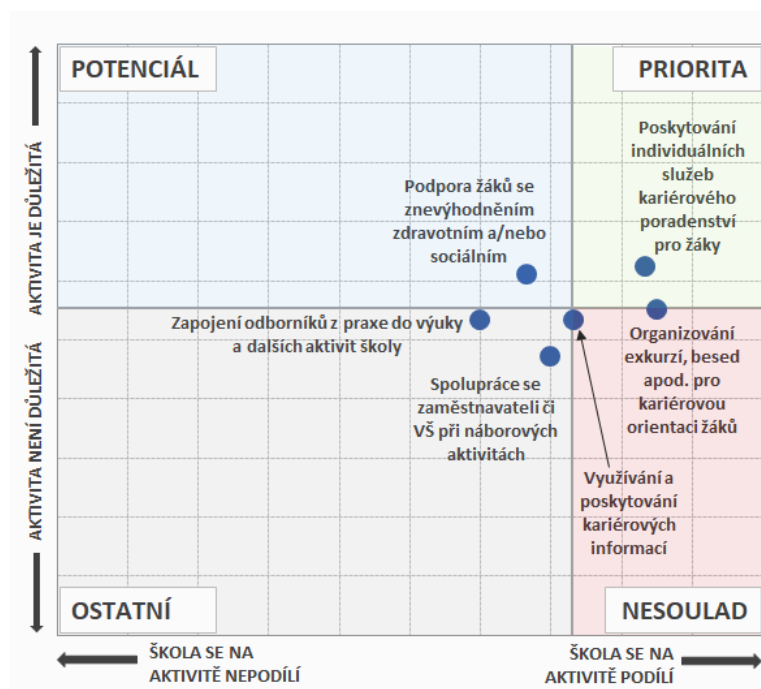
Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v oblasti rozvoje kariérového poradenství na školách představuje hlavní prioritu **středních odborných škol** realizace odborného výcviku či odborné praxe v reálném pracovním prostředí – této činnosti se SOŠ věnují se značnou intenzitou a také jí přikládají jednoznačně nejvyšší důležitost.

Střední odborné školy také organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků nebo zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy, nicméně těmto aktivitám

přikládají v porovnání s jinými spíše menší důležitost.

Určitý potenciál představuje spolupráce s rodiči – tuto činnost pokládají střední odborné školy za spíše důležitou, nicméně se jí věnují v poněkud menší míře.

Graf 43: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v oblasti rozvoje kariérového poradenství na školách představuje hlavní prioritu **gymnází** poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky a částečně také organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků – těmito činnostem se gymnázia věnují v jednoznačně největší míře a zároveň je považují za důležité.

Potenciálem gymnází je podpora žáků se zdravotním a/nebo sociálním znevýhodněním – gymnázia považují tuto aktivitu za

důležitou, nicméně ji aktuálně realizují spíše v menší míře.

Gymnázia také využívají a poskytují kariérové informace, i když této činnosti přiřkládají relativně nižší důležitost.

5.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Školy při rozvoji kariérového poradenství nejčastěji narážejí na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (47 %) a malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (38 %). Také se potýkají s absencí pozice samotného kariérového poradce (33 %), s malým zájmem ze strany zaměstnavatelů (30 %), s nízkou časovou dotací poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (28 %) či s nedostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro kariérové poradenství (26 %).

Jako problematické spatřují školy také nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství (16 %) a v neposlední řadě i nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových (výchovných) poradců (15 %), resp. jejich nedostatečné vzdělání (13 %).

Spíše v menší míře se školy potýkají s nedostatečnou podporou ze strany zřizovatele (10 %) či s nedostatečnou podporou oblasti kariérové orientace ve škole (8 %).

Poměrně značná část škol (18 %) uvádí, že v této oblasti nenaráží na žádné překážky.

Graf 44: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje kariérového poradenství

Z hlediska hlavních překážek, na které školy v rámci rozvoje kariérového poradenství narážejí, můžeme identifikovat u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 15).

V případě **středních odborných učilišť** patří mezi hlavní překážky nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (60 %) a malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (57 %). Školy se dále potýkají také s absencí pozice samostatného kariérového poradce (31 %) či nedostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro kariérové poradenství (31 %).

Střední odborné školy narážejí především na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (55 %) a dále i na malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (50 %) či absenci pozice samostatného kariérového poradce (37 %).

Pro **gymnázia** jsou jednoznačně největší překážkou nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (43 %). Potýkají se také s nízkou časovou dotací poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (33 %) nebo s absencí pozice samostatného kariérového poradce (30 %).

V případě **vyšších odborných škol** jsou největší překážkou rozvoje kariérového poradenství nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (50 %). Školy narážejí také na malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (35 %) či absenci pozice samostatného kariérového poradce (32 %).

Konzervatoře se potýkají v největší míře s absencí pozice samostatného kariérového poradce (43 %) a rovněž i s malým zájmem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (29 %) nebo s nízkou časovou dotací poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (29 %).

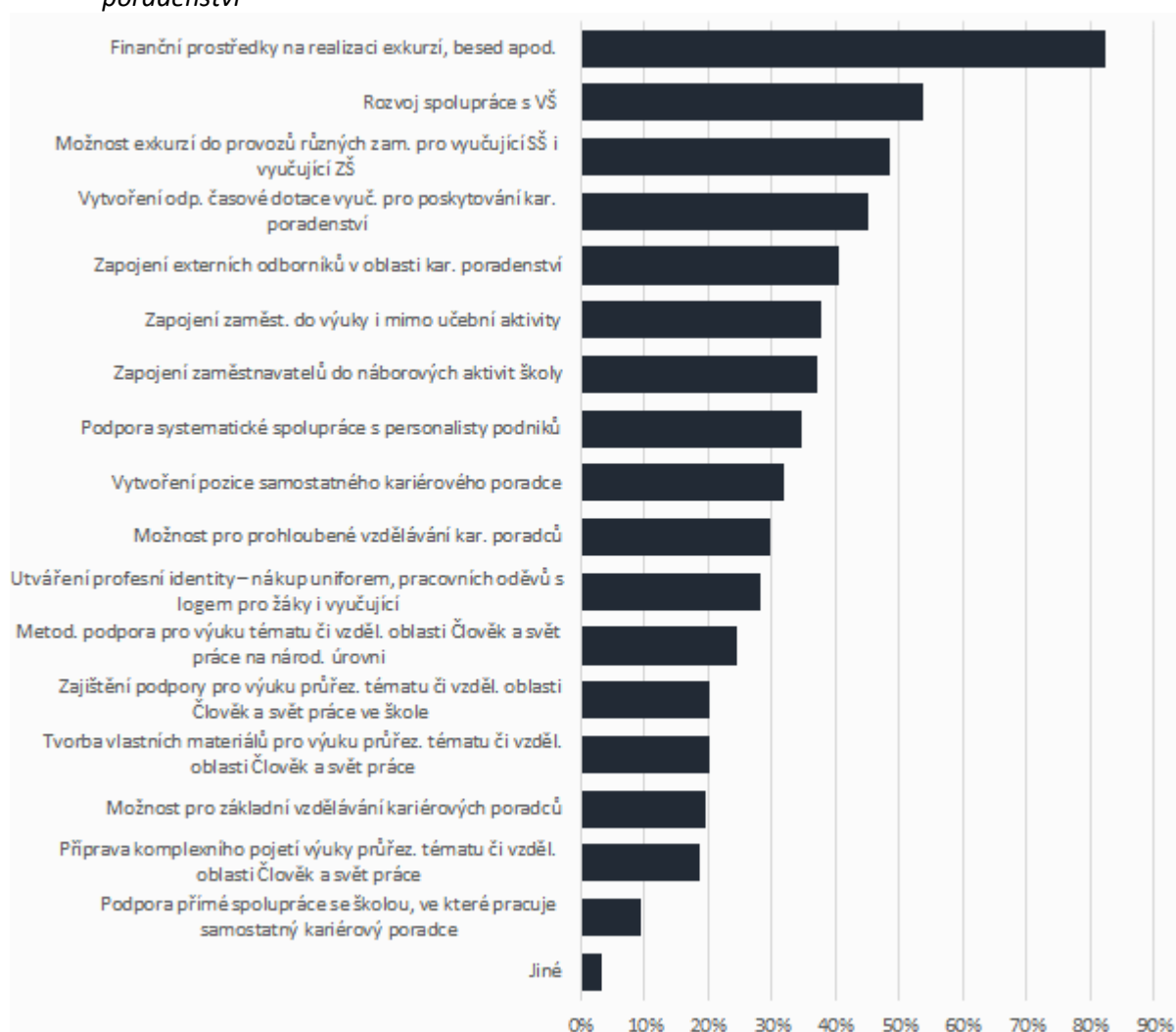
Praktické školy se nejčastěji potýkají s malým zájmem ze strany zaměstnavatelů (67 %) a dále také s nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (56 %) či malým zájmem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (44 %).

5.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Jednoznačně nejčastěji zmiňovaným opatřením, které by školám pomohlo v rozvoji kariérového poradenství, je získání finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. (82 %). Školy dále zdůrazňují i rozvoj spolupráce s VŠ (54 %), možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (48 %) a vytvoření odpovídající časové dotace vyučujících pro poskytování kariérového poradenství (45 %).

Školy dále zmiňují zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství (40 %), zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (38 %) či zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (37 %). Školám by pomohla rovněž podpora systematické spolupráce s personalisty podniků (35 %), vytvoření pozice samostatného kariérového poradce (32 %) či možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců (30 %), resp. základní (20 %) vzdělávání kariérových poradců.

Graf 45: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství

Spíše v menší míře považují školy za potřebná opatření dotýkající se tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, ať už se jedná o metodickou podporu pro výuku této vzdělávací oblasti na národní úrovni (24 %), zajištění podpory pro výuku (20 %), tvorbu vlastních materiálů pro výuku (20 %) či přípravu komplexního pojetí tohoto tématu (19 %).

Některé školy by uvítaly opatření zacílené na utváření profesní identity v podobě nákupu uniforem, pracovních oděvů s logem pro žáky i vyučující (28 %). Pouze okrajově školy zmiňují podporu přímé spolupráce se školou, ve které pracuje samostatný kariérový poradce (10 %).

Z hlediska opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství, dochází u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol k určitým rozdílům (viz příloha 16). V případě **středních odborných učilišť** jsou jednoznačně nejčastěji zmiňovaným opatřením finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (97 %). Za potřebné považují SOU také zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (80 %) a možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (77 %).

Střední odborné školy podobně jakou SOU potřebují jednoznačně nejčastěji finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (89 %) a dále i možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (61 %) či zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (53 %).

Gymnázia považují za potřebné především finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (77 %) a rozvoj spolupráce s VŠ (70 %), dále také vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (43 %).

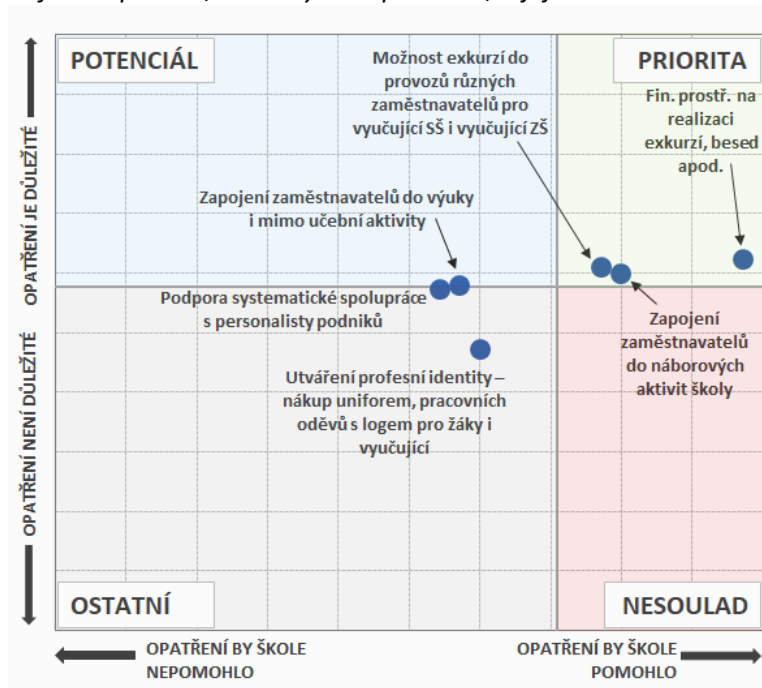
Vyšší odborné školy, podobně jako gymnázia, deklarují především potřebu finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. (79 %) a dále i rozvoj spolupráce s VŠ či zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (shodně 53 %).

Konzervatoře potřebují jednoznačně nejčastěji finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (100 %) a dále i vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství, zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity, či zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství (shodně 43 %).

Praktickým školám by pomohly zejména finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (67 %) a dále také vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství, možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ či možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců (shodně 56 %).

5.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 46: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

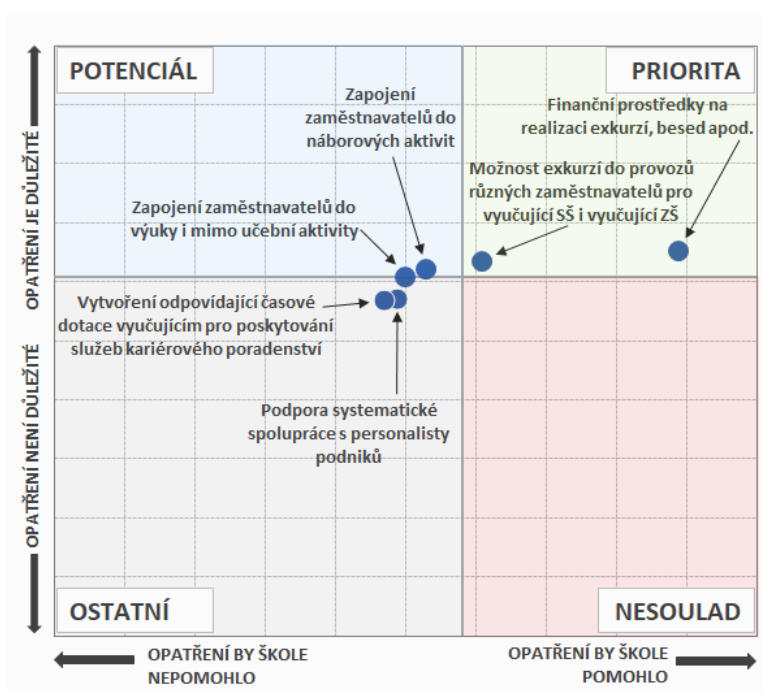

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje kariérového poradenství představuje hlavní prioritu **středních odborných učilišť** jednak zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod., jednak zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy a rovněž i možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ – tato opatření by školám pomohla v největší míře a zároveň jsou pro ně i důležitá.

Za určitý potenciál středních odborných učilišť lze označit zapojení zaměstnavatelů do

výuky i mimo učební aktivity – toto opatření pokládají školy za spíše důležité, nicméně je zmiňováno méně často než některá jiná opatření.

Graf 47: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

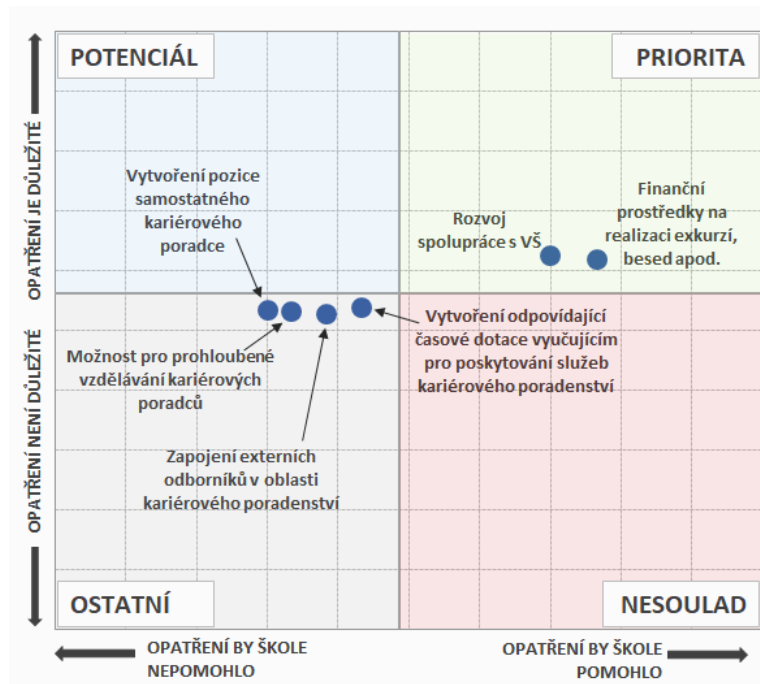

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje kariérového poradenství představuje hlavní prioritu **středních odborných škol** jednak zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod., jednak možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ – tato opatření by školám pomohla v největší míře a zároveň jsou pro ně i důležitá.

Relativně důležitým opatřením je pro střední odborné školy také zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy a rovněž i do výuky i mimo učební aktivity,

nicméně využitelnost je v porovnání s některými jinými opatřeními spíše nižší.

Graf 48: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje kariérového poradenství představuje hlavní prioritu **gymnázíí** jednak zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod., jednak i rozvoj spolupráce s VŠ – tato opatření by školám pomohla v největší míře a zároveň jsou pro ně i důležitá.

Gymnázia zmiňují i další opatření, nicméně se domnívají, že by jim pomohla spíše v menší míře.

5.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „rozvoj kariérového poradenství“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *rozvoj kariérového poradenství* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *kariérového poradenství*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *kariérového poradenství*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav kariérového poradenství na SOU

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (54 % škol)

Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. (54 % škol)

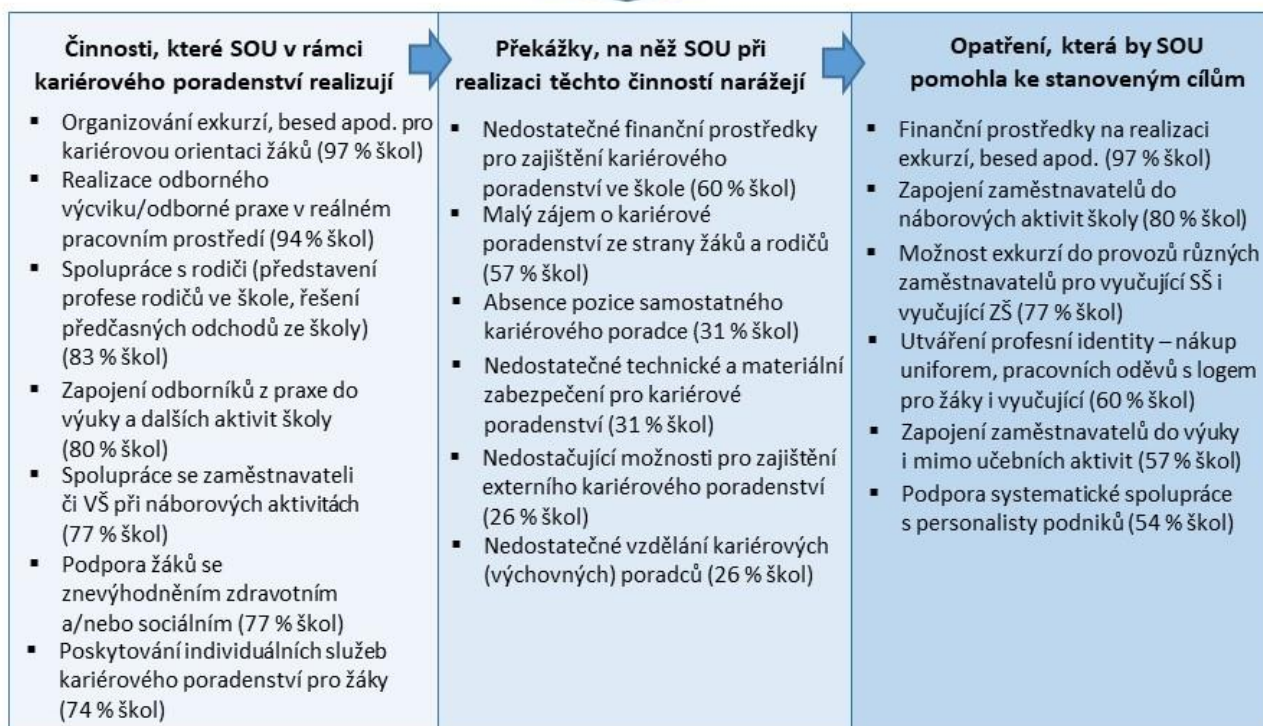
úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (54 % škol)

Služby kariérového poradenství zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy. (51 % škol)

Individuální kariérové poradenství se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor. (43 % škol)

Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme. (43 % škol)

Cíle, které si SOU stanovila v rámci rozvoje kariérového poradenství

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (77 % škol)

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (77 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Systematicky sledujeme předčasné odchody žáků, s výsledky sledování cíleně pracujeme. (69 % škol)

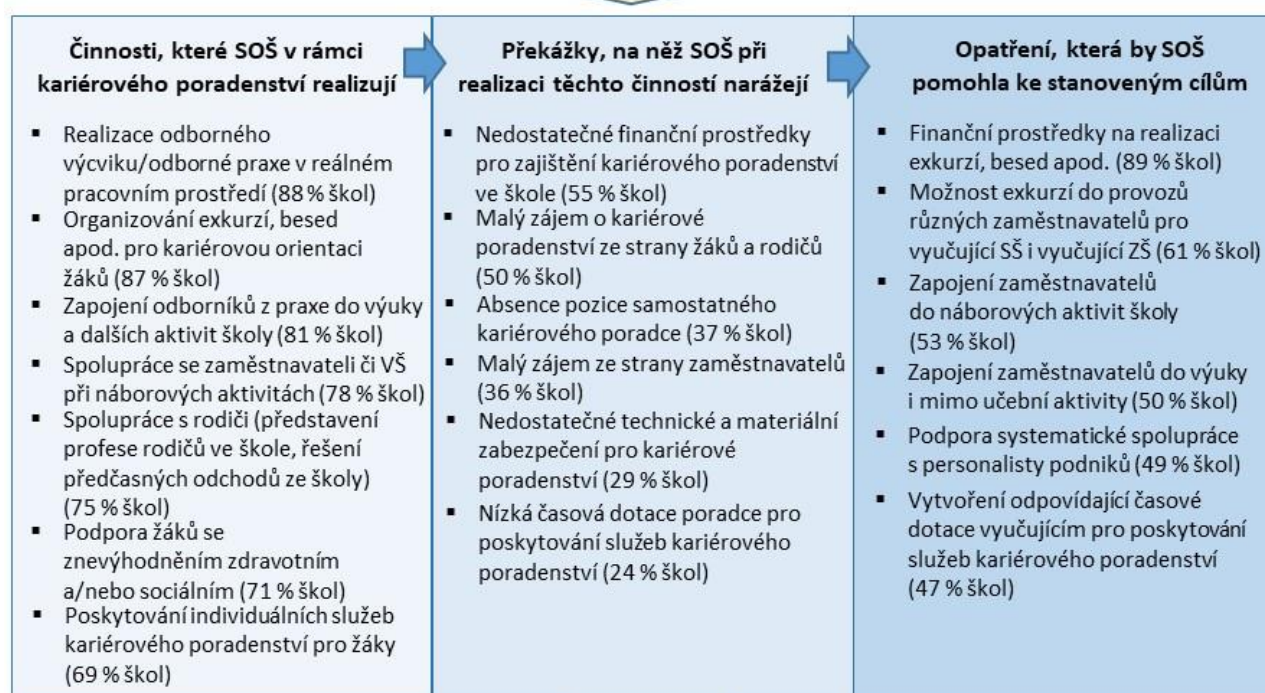
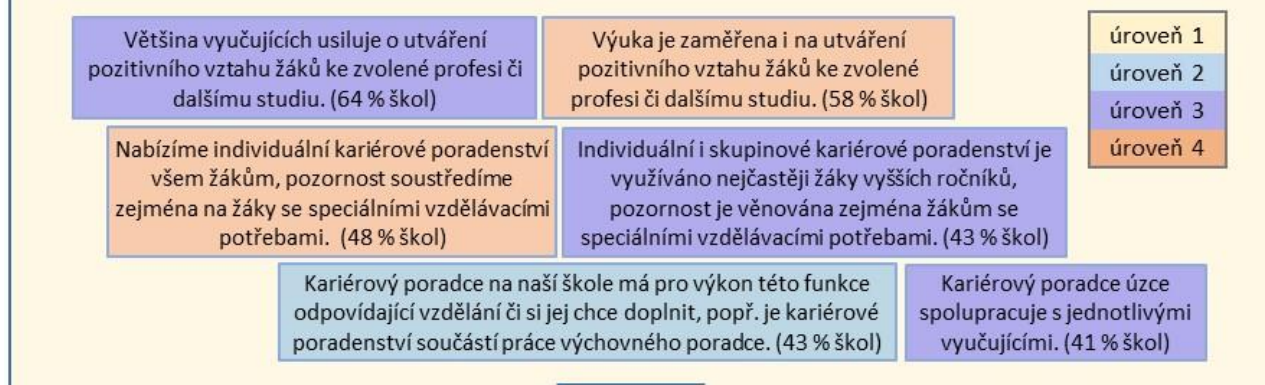
Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. (69 % škol)

Služby kariérového poradenství zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy. (66 % škol)

Individuální kariérové poradenství se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor. (63 % škol)

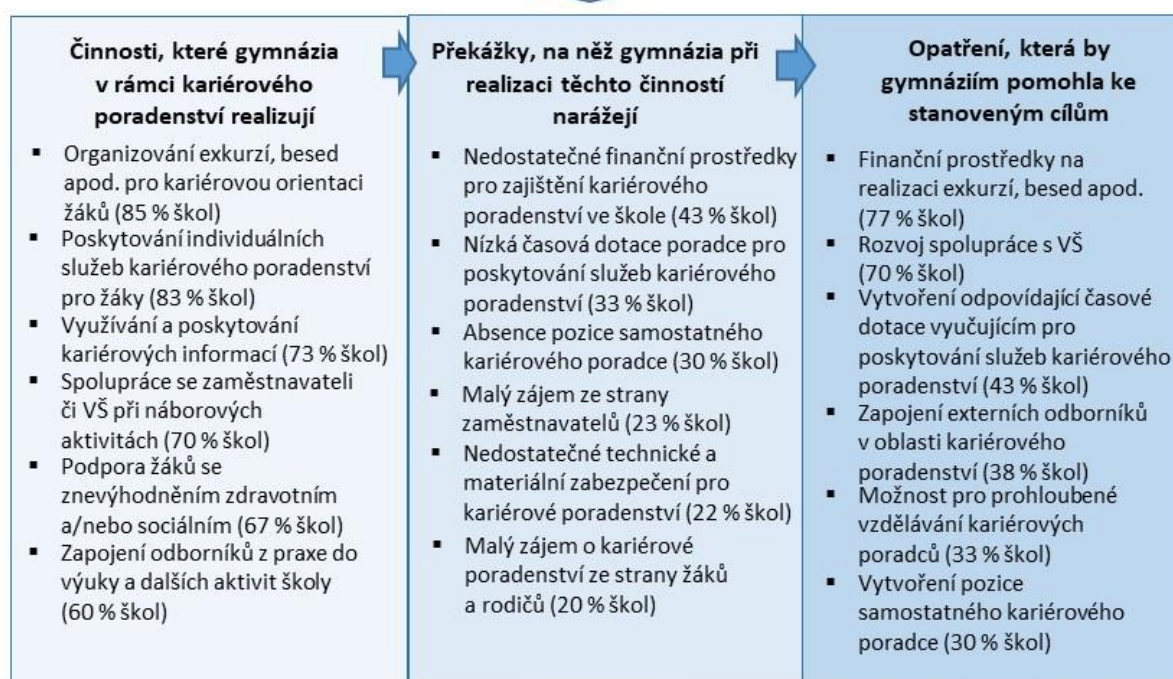
*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav kariérového poradenství na SOŠ

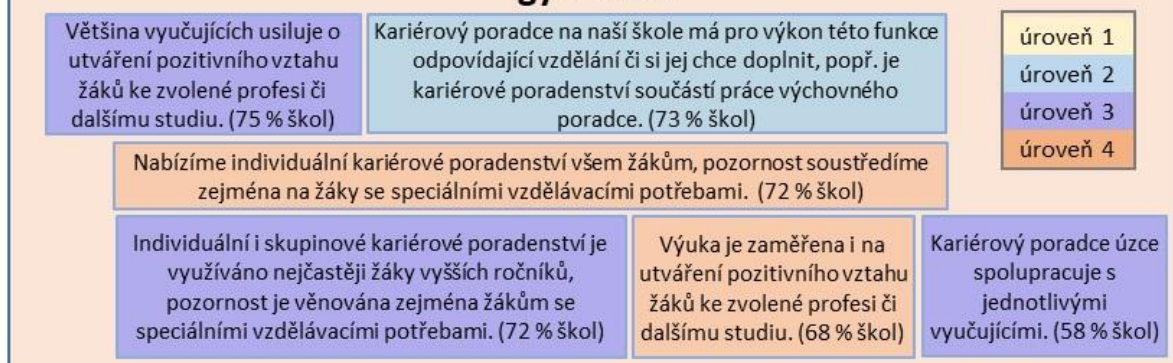

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav kariérového poradenství na gymnáziích

Cíle, které si v rámci rozvoje kariérového poradenství stanovila gymnázia

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 13: Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=35)	Průměrná úroveň	33%	+ 20%
	Základní úroveň	31%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	37%	+ 13%
	Pokročilá úroveň	36%	+ 20%
	Nejvyšší úroveň	29%	+ 23%
SOŠ (N=100)	Průměrná úroveň	33%	+ 18%
	Základní úroveň	26%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	32%	+ 12%
	Pokročilá úroveň	38%	+ 16%
	Nejvyšší úroveň	30%	+ 23%
Gymnázium (N=60)	Průměrná úroveň	34%	+ 15%
	Základní úroveň	24%	+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň	33%	+ 6%
	Pokročilá úroveň	36%	+ 16%
	Nejvyšší úroveň	33%	+ 19%
VOŠ (N=34)	Průměrná úroveň	25%	+ 13%
	Základní úroveň	15%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	30%	+ 5%
	Pokročilá úroveň	29%	+ 11%
	Nejvyšší úroveň	20%	+ 18%
Konzervatoř (N=7)	Průměrná úroveň	19%	+ 11%
	Základní úroveň	21%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	26%	+ 6%
	Pokročilá úroveň	21%	+ 5%
	Nejvyšší úroveň	14%	+ 18%
Praktická škola (N=9)	Průměrná úroveň	36%	+ 13%
	Základní úroveň	33%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	36%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	43%	+ 13%
	Nejvyšší úroveň	32%	+ 16%

Příloha 14: Činnosti, na kterých se školy podílejí v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	34	97%	154	82%
	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	33	94%	123	65%
	Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů)	29	83%	111	59%
SOŠ (N=100)	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	88	88%	123	65%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	87	87%	154	82%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	81	81%	142	76%
Gymnázium (N=60)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	51	85%	154	82%
	Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	50	83%	130	69%
	Využívání a poskytování kariérových informací	44	73%	120	64%
VOŠ (N=34)	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	33	97%	123	65%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	30	88%	142	76%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	29	85%	136	72%
Konzervatoř (N=7)	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	6	86%	123	65%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	6	86%	142	76%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	5	71%	154	82%
Praktická škola (N=9)	Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	9	100%	128	68%
	Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů)	7	78%	111	59%
	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	6	67%	123	65%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	6	67%	154	82%

Příloha 15: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	21	60%	89	47%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	20	57%	71	38%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	11	31%	62	33%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství	11	31%	48	26%
SOŠ (N=100)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	55	55%	89	47%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	50	50%	71	38%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	37	37%	62	33%
Gymnázium (N=60)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	26	43%	89	47%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	20	33%	53	28%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	18	30%	62	33%
VOŠ (N=34)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	17	50%	89	47%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	12	35%	71	38%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	11	32%	62	33%
Konzervatoř (N=7)	Absence pozice samostatného kariérového poradce	3	43%	62	33%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	2	29%	71	38%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	2	29%	53	28%
Praktická škola (N=9)	Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	6	67%	57	30%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	5	56%	89	47%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	4	44%	71	38%

Příloha 16: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	34	97%	155	82%
	Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	28	80%	70	37%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	27	77%	91	48%
SOŠ (N=100)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	89	89%	155	82%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	61	61%	91	48%
	Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	53	53%	70	37%
Gymnázium (N=60)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	46	77%	155	82%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	42	70%	101	54%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství	26	43%	85	45%
VOŠ (N=34)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	27	79%	155	82%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	18	53%	101	54%
	Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity	18	53%	71	38%
Konzervatoř (N=7)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	7	100%	155	82%
	Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity	3	43%	71	38%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství	3	43%	85	45%
	Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	3	43%	76	40%
Praktická škola (N=9)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	6	67%	155	82%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství	5	56%	85	45%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	5	56%	91	48%
	Možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců	5	56%	56	30%

6 Podpora polytechnického vzdělávání v Hl. m. Praha

Polytechnické vzdělávání je nutno chápat jako vzdělávání **integrující přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání** a jako **komplex vzájemných implikací mezi složkami vzdělávání a jednotlivými předmětovými oblastmi**. Jedná se o integraci:

- všeobecné složky vzdělávání x odborné složky vzdělávání;
- společenskovedních a humanitních předmětů x matematiky x polytechnických předmětů x uměleckých předmětů.

Polytechnické vzdělávání je definováno jako vzdělávání poskytující vědomosti o vědeckých principech a odvětvích výroby, znalosti z technických a jiných oborů a všeobecně technické dovednosti. Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které jsou využívány v běžném a později i pracovním životě. To je vázáno na technické myšlení jako aplikaci vědomostí, dovedností a zkušeností v členění na praktické, vizuální, intuitivní a koncepční myšlení.

Cílem polytechnického vzdělávání je rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit. Polytechnické vzdělávání má posilovat zájem nejen o technické obory, ale i o přírodovědné a environmentální obory.

Přírodovědné vzdělávání je definováno jako vzdělávání zaměřené na porozumění **základním přírodovědným pojmům a zákonům**, na porozumění a užívání **metod vědeckého zkoumání přírodních faktů** (přírodních objektů, procesů, vlastností, zákonitostí). Cílem v přírodovědném vzdělávání je **rozvíjet schopnosti potřebné při využívání** přírodovědných vědomostí a dovedností pro řešení konkrétních problémů, podporovat odpovědné rozhodování v osobním životě člověka, naplňovat osobní potřeby a fungování v občanském a případně budoucím profesním životě.

Technické vzdělávání jako součást technické výchovy se zaměřuje na osvojování potřebných technických vědomostí, dovedností a návyků, vytváření vztahu k technice a rozvoj tvořivého technického myšlení. Osvojení je realizováno na vědeckém základě, uvědoměle a při aktivitách majících vztah k technice, s níž se v životě setká každý jedinec. Cílem **technické výchovy** je získat správné postoje k technice a k využívání techniky v životě.

Environmentální vzdělávání dělíme na výchovu a osvětu. Environmentální výchovou rozumíme systematické působení na mladou generaci (včetně dětí předškolního věku) za účelem přijetí hodnot a jednání nezbytného pro ochranu a péči o životní prostředí. Oblastmi vzdělávání jsou: výchova o životním prostředí, výchova v životním prostředí, výchova pro životní prostředí. Úkoly **osvěty** jsou zejména v rovině informativní a jsou zaměřené na dospělou populaci a obecně na veřejnost.

Hlavní zjištění

- Naprostá většina škol rozvíjí podporu polytechnického vzdělávání pouze na základní úrovni, v rámci RVP vyučovaných oborů (bez ohledu na zaměření školy). Výraznější posun lze očekávat v rámci pokročilé úrovně – školy mají zájem realizovat aktivity s prvky systematické podpory polytechnického vzdělávání (bez ohledu na zaměření školy). U praktických škol lze očekávat stejně výrazný posun také v rámci mírně pokročilé úrovně.
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na začlenění laboratorních cvičení, pokusů nebo exkurzí do výuky polytechnických předmětů (bez ohledu na zaměření školy), zapojování žáků do soutěží/olympiád (s výjimkou praktických škol) a individuální práci se žáky se zájmem o polytechniku. Dále se školy větší míře podílí na spolupráci s VŠ (především gymnázia a VOŠ),

přípravě výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (především praktické školy) a organizaci motivačních akcí pro žáky ZŠ (především SOU, SOŠ a praktické školy).

- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatečnou motivací žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (s výjimkou gymnázií a praktických škol), nedostatečnými znalostmi žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (s výjimkou praktických škol), nezájmem žáků o polytechnické vzdělávání (bez ohledu na zaměření školy) a nedostatkem financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (především gymnázia a praktické školy). VOŠ dále také narážejí na nedostatečnou jazykovou vybavenost pro výuku v cizích jazycích učitelů polytechnických předmětů.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou: zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních (bez ohledu na zaměření školy), zvýšení kvality softwarového vybavení školy (s výjimkou SOU), možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (především SOŠ), zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (především SOU) a zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (především SOŠ a VOŠ). SOU a praktické školy by dále uvítaly úhradu mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů a praktické školy dále nákup/přípravu materiálů pro výuku.

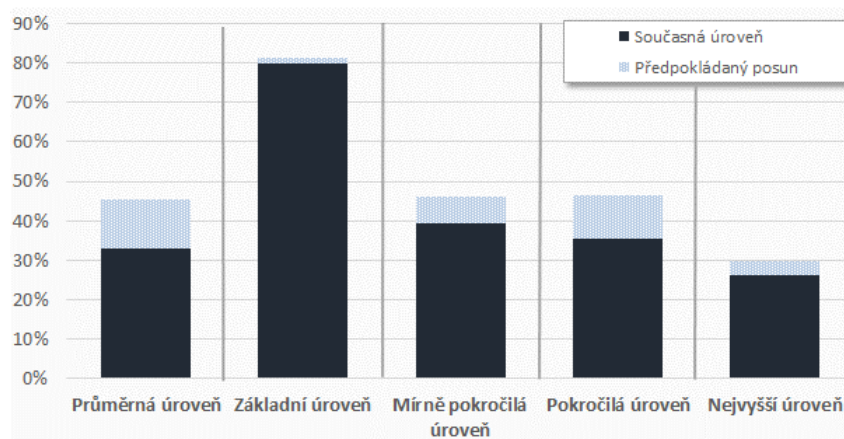
6.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Naprostá většina středních a vyšších odborných škol v Královéhradeckém kraji rozvíjí podporu polytechnického vzdělávání na základní úrovni, v rámci RVP vyučovaných oborů (80 %). Zřetelně nižší podíl škol dále realizuje činnosti na mírně pokročilé úrovni (39 %), kde podpora polytechnického vzdělávání probíhá pouze v podobě dílčích aktivit, nad rámec RVP (jedná se např. o rozvíjení znalostí a dovedností, které jsou součástí polytechnického vzdělávání, motivační akce pro ZŠ či aplikaci různých výukových metod), a na pokročilé úrovni (36 %), kdy systematicky podporují polytechnické vzdělávání (jde zejm. o vzájemné propojení polytechnických předmětů a provázání s výukou matematiky, realizaci aktivit nad rámec RVP, zapojování do soutěží či spolupráci se ZŠ v regionu). Nejmenší podíl škol (26 %) se věnuje podpoře polytechnického vzdělávání na nejvyšší úrovni, kdy dochází k jeho systematické podpoře i k podpoře v rámci dílčích aktivit (jedná se o zpracované plány výuky polytechnických předmětů a matematiky, které jsou vzájemně provázány, individuální podporu žáků, spolupráci s VŠ v rámci maturitních oborů nebo podporu samostatné práce žáků).

Z hlediska zhodnocení předpokládaného posunu v oblasti podpory polytechnického vzdělávání lze výraznější posun očekávat v rámci pokročilé úrovně, představující systematickou podporu polytechnického (předpokládaný posun o 11 %).

V rámci hodnocení současné úrovně podpory polytechnického vzdělávání a předpokládaného posunu nacházíme mezi jednotlivými typy škol určité odlišnosti (viz příloha 17).

Graf 49: Současná úroveň podpory polytechnického vzdělávání a předpokládaný posun

Základní úroveň – podpora polytechnického vzdělávání je omezena na realizaci pouze v souladu s RVP vyučovaných oborů.

Mírně pokročilá úroveň – podpora polytechnického vzdělávání probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (rozvíjení znalostí a dovedností, které jsou součástí polytechnického vzdělávání, motivační akce pro ZŠ, aplikace různých metod ve výuce –

skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, praxe atd.).

Pokročilá úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání (vzájemné propojení polytechnických předmětů a provázání s výukou matematiky, realizace aktivit nad rámec RVP, zapojování do soutěží, spolupráce se ZŠ v regionu).

Nejvyšší úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání a podpora v rámci dílčích aktivit (zpracované plány výuky polytechnických předmětů a matematiky, které jsou vzájemně provázány, individuální podpora žáků, spolupráce s VŠ v rámci maturitních oborů, podpora samostatné práce žáků – spolupráce se zaměstnavateli, VŠ a výzkumnými institucemi).

Na většině **SOU** (86 %) i **SOŠ** (83 %) jsou na podporu polytechnického vzdělávání realizovány činnosti omezené na rámec RVP vyučovaných oborů (základní úroveň). Tyto školy nicméně dále vykazují také aktivity, jež lze zařadit do mírně pokročilé (SOU 48 %, SOŠ 45 %) a pokročilé úrovně (shodně 35 %). Relativně v nejmenší míře realizují činnosti spadající do nejvyšší úrovně (SOU 22 %, SOŠ 23 %). Posun v rozvoji polytechnického vzdělávání lze očekávat především v rámci pokročilé úrovně (SOU o 15 %, SOŠ o 13 %) – školy mají v plánu realizovat aktivity, jež v sobě mají prvky systematické podpory polytechnického vzdělávání.

V případě **gymnází** realizuje aktivity na podporu polytechnického vzdělávání většina škol na základní úrovni (77 %), tedy pouze v souladu s RVP. Relativně méně časté jsou činnosti vykonávané na pokročilé úrovni (49 %), tzn. formou systematické podpory, a dále také aktivity spadající do mírně pokročilé (40 %) či nejvyšší (39 %) úrovně. Očekávaný posun v rozvoji polytechnického vzdělávání je celkově velice nízký, přičemž relativně nejvyšší lze očekávat v rámci pokročilé úrovně (předpokládaný posun o 9 %), kdy školy plánují realizovat aktivity zahrnující systematickou podporu.

VOŠ se soustředí především na podporu polytechnického vzdělávání na základní úrovni (71 %), tedy pouze v souladu s RVP. Relativně méně časté jsou činnosti vykonávané na mírně pokročilé (37 %), pokročilé (23 %) či nejvyšší (19 %) úrovni. Výraznější posun lze očekávat v rámci pokročilé úrovně – školy deklarují zájem o realizaci činností s prvky systematické podpory (předpokládaný posun o 11 %).

Praktické školy realizují aktivity podporující polytechnické vzdělávání především na základní úrovni, pouze v souladu s RVP vyučovaných předmětů (100 %). Ve výrazně menší míře vykonávají praktické školy činnosti náležející do mírně pokročilé (33 %), pokročilé (13 %) či nejvyšší (11 %) úrovně. K určitému posunu by mělo dojít v rámci mírně pokročilé úrovně, kdy podpora probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (předpokládaný posun o 17 %), a pokročilé úrovně, kdy mají školy zájem o realizaci činností s prvky systematické podpory (předpokládaný posun shodně o 17 %).

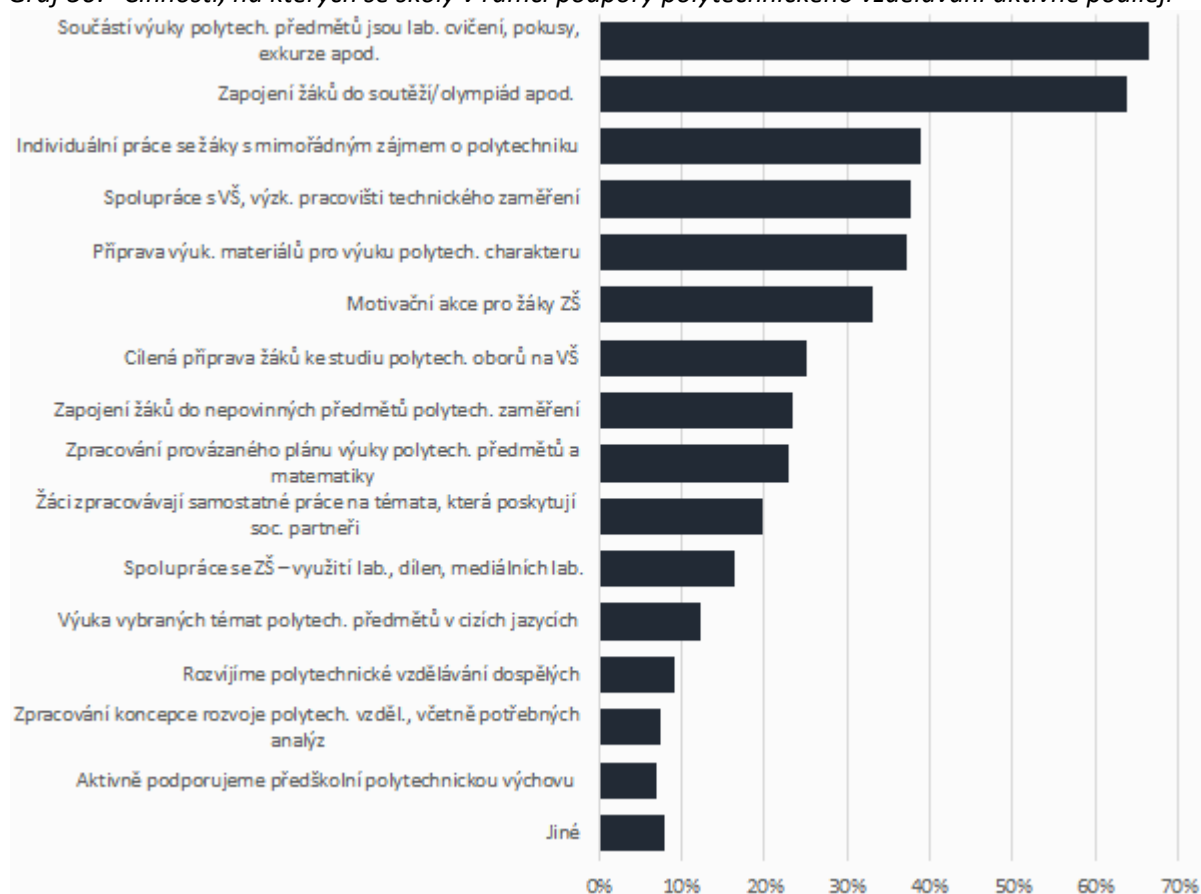
6.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

Většina škol v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizuje začlenění laboratorních cvičení, pokusů nebo exkurzí do výuky polytechnických předmětů (66 %) nebo se podílí na zapojování žáků do soutěží či olympiád (64 %). Poměrně často se školy věnují také individuální práci se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (39 %), spolupráci s VŠ či výzkumnými pracovišti technického zaměření (38 %), přípravě materiálů pro výuku polytechnického charakteru (37 %) či organizaci motivačních akcí pro žáky ZŠ (33 %).

O něco v menší míře se školy zaměřují na cílenou přípravu žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ (25 %), zapojují žáky do nepovinných předmětů polytechnického zaměření (23 %), zpracovávají provázané plány výuky polytechnických předmětů a matematiky (23 %) či zadávají žákům zpracovávat samostatné práce na témata, která poskytují sociální partneři (20 %). V rámci podpory polytechnického vzdělávání školy také navazují spolupráci jednak se ZŠ - zejména v oblasti využití laboratoří, dílen či mediálních laboratoří (16 %) -

Spíše v menší míře školy vyučují vybraná témata polytechnických předmětů v cizích jazycích (12 %), rozvíjejí polytechnické vzdělávání dospělých (9 %), zpracovávají koncepci rozvoje polytechnického vzdělávání či aktivně podporují předškolní polytechnickou výchovu (shodně 7 %).

Graf 50: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí

Z hlediska aktivit realizovaných na podporu polytechnického vzdělávání lze vysledovat u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 18).

V případě **středních odborných učilišť** a **středních odborných škol** figurují mezi nejčastěji uváděnými aktivitami na podporu polytechnického vzdělávání realizace laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí apod. v rámci výuky polytechnických předmětů (SOU 77 %, SOŠ 67 %), zapojení žáků do soutěží či olympiád apod. (SOU 60 %, SOŠ 58 %) a motivační akce pro žáky ZŠ (SOU 60 %, SOŠ 40 %).

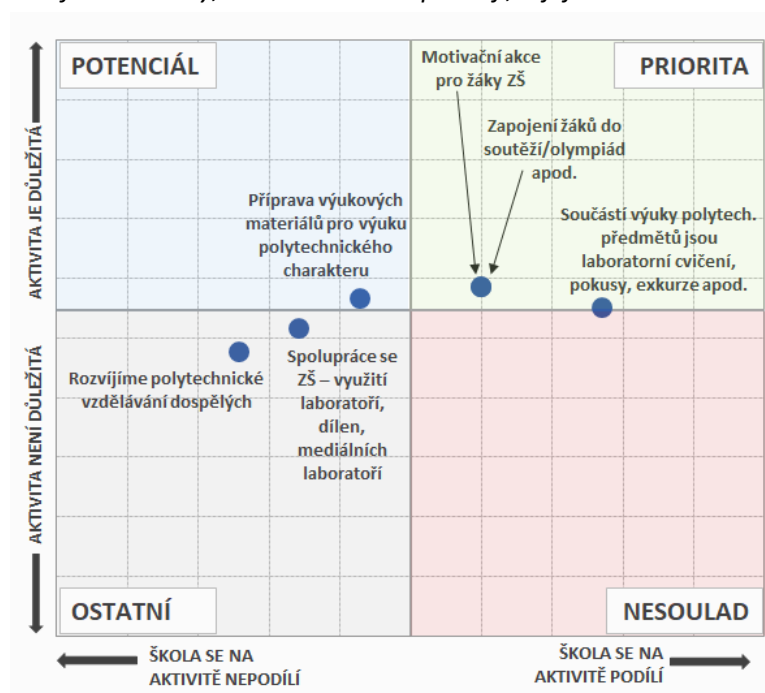
Gymnázia v drtivé většině případů deklarují zapojení žáků do soutěží či olympiád apod. (90 %), realizaci laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí apod. v rámci výuky polytechnických předmětů (88 %) a velice často uvádějí rovněž spolupráci s VŠ či výzkumnými pracovišti technického zaměření (70 %).

V případě **vyšších odborných škol** patří mezi nejčastější aktivity zapojení žáků do soutěží či olympiád apod. (59 %), realizace laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí apod. v rámci výuky polytechnických předmětů (53 %) a spolupráce s VŠ či výzkumnými pracovišti technického zaměření (41 %).

Praktické školy především realizují laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod. v rámci výuky polytechnických předmětů (56 %) nebo se podílejí na přípravě výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (44 %), dále také pořádají motivační akce pro žáky ZŠ (33 %).

6.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 51: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

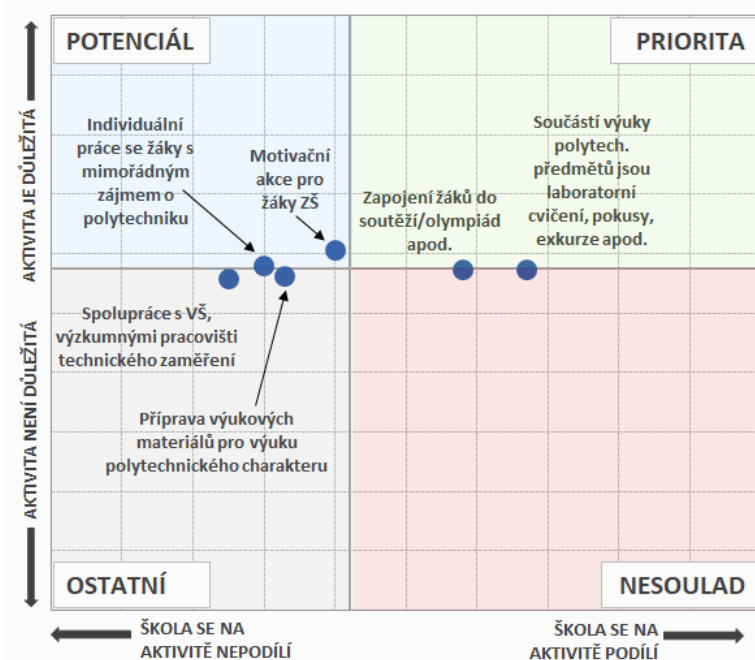

V oblasti podpory a rozvoje polytechnického vzdělávání patří mezi hlavní priority **středních odborných učilišť** začlenění laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí apod. do výuky polytechnických předmětů, zapojení žáků do soutěží či olympiád apod. a v neposlední řadě i realizace motivačních akcí pro žáky ZŠ – tyto aktivity realizují střední odborná učiliště nejčastěji a zároveň je pokládají za důležité.

Určitým potenciálem je v případě středních odborných učilišť příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru – tuto aktivitu realizují

SOU spíše v menší míře, nicméně ji považují za důležitou.

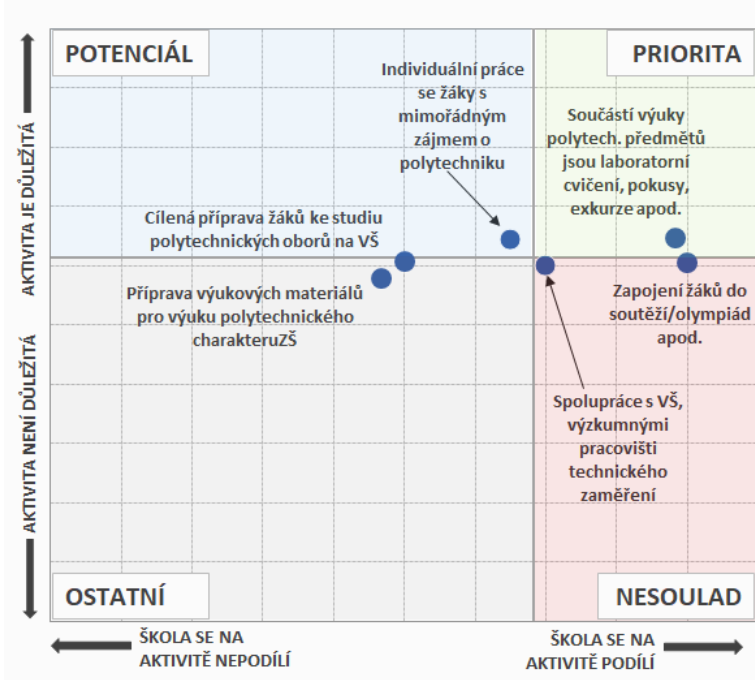
Graf 52: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

Střední odborné školy v oblasti polytechnického vzdělávání především realizují laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod. jakožto součást výuky polytechnických předmětů a zapojují žáky do soutěží, olympiád apod., nicméně tyto aktivity pokládají spíše za průměrně důležité.

O něco vyšší důležitost přisuzují SOŠ motivačním akcím pro žáky ZŠ či individuální práci se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku, nicméně tyto aktivity realizují SOŠ spíše v menší míře.

Graf 53: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Hlavní prioritu **gymnází** v oblasti polytechnického vzdělávání představují laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod. jakožto součást výuky polytechnických předmětů – na této aktivitě se školy intenzivně podílejí a považují ji zároveň za důležitou.

Gymnázia také zapojují žáky do soutěží či olympiád a spolupracují s VŠ či výzkumnými pracovišti technického zaměření, nicméně těmto aktivitám přiřkládají o něco nižší důležitost než zmíněné hlavní prioritě.

Za potenciál gymnází lze označit individuální práci se žáky s mimořádným zájmem

o polytechniku a částečně také cílenou přípravu žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ – na těchto aktivitách se školy sice příliš aktivně nepodílejí, nicméně je považují za důležité.

6.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

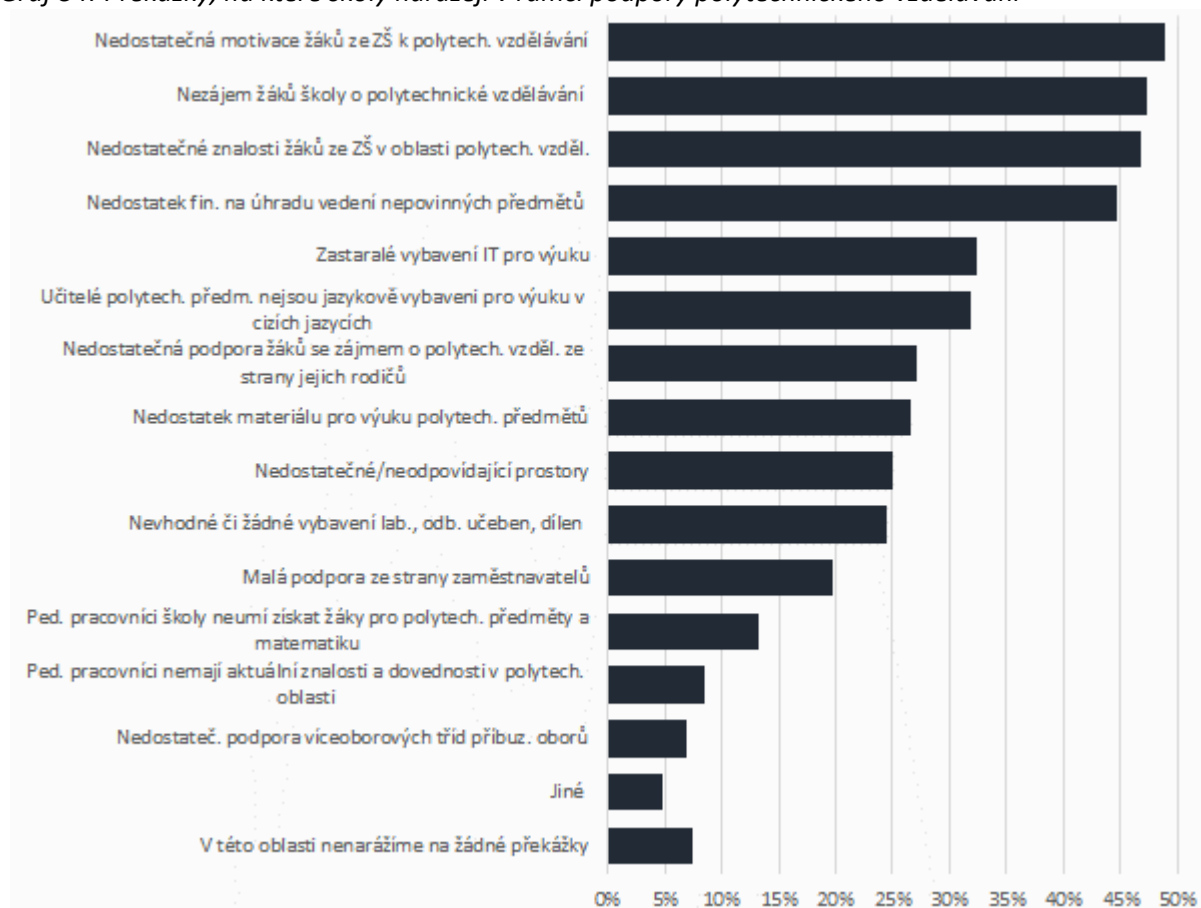
Střední a vyšší odborné školy narážejí při realizaci podpory polytechnického vzdělávání nejčastěji na nedostatečnou motivaci žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (49 %), nezájem žáků

o polytechnické vzdělávání (47 %), nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (47 %) a nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (45 %).

Školy se potýkají také s překážkami týkajícími se samotné výuky, ať už se jedná o zastaralé vybavení IT pro výuku (32 %), nedostatečnou jazykovou vybavenost vyučujících polytechnických předmětů (32 %), nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů (27 %), nedostatečné či neodpovídající prostory (25 %) nebo nevhodné či žádné vybavení laboratoří a odborných učeben či dílen (24 %).

Problém, na který školy narážejí, je také nedostatečná podpora jak ze strany rodičů žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání (27 %), tak i ze strany zaměstnavatelů (20 %). V menší míře se školy potýkají se skutečností, že pedagogičtí pracovníci školy neumějí získat žáky pro polytechnické předměty a matematiku (13 %), příp. že tito pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti (9 %). Spíše okrajovým problémem je nedostatečná podpora víceoborových tříd příbuzných oborů (7 %).

Graf 54: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory polytechnického vzdělávání

Z hlediska překážek, na které školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání narážejí, se jednotlivé typy středních a vyšších odborných škol určitým způsobem odlišují (viz příloha 19).

V případě **středních odborných učilišť** a **středních odborných škol** patří mezi hlavní překážky nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (SOU 71 %, SOŠ 63 %), nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (SOU 63 %, SOŠ 56 %) a nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání (SOU 57 %, SOŠ 55 %).

Pro **gymnázia** je nejčastější překážkou nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (50 %) a dále se potýkají i s nedostatečnými znalostmi žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (45 %) a s nezájmem žáků školy o polytechnické vzdělávání (43 %).

Vyšší odborné školy se jednoznačně nejčastěji potýkají s nezájmem žáků školy o polytechnické vzdělávání (38 %), s nedostatečnými znalostmi žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (35 %) a s jejich nedostatečnou motivací žáků k polytechnickému vzdělávání (32 %). Významnou překážkou je i nedostatečná jazyková vybavenost učitelů polytechnických předmětů pro výuku v cizích jazycích (32 %).

Praktické školy nejčastěji narážejí na nezájem žáků o polytechnické vzdělávání (33 %) či nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (33 %), případně školy uvádějí, že v této oblasti na žádné překážky nenarážejí (44 %).

6.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla v podpoře polytechnického vzdělávání, jsou zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení ve škole (63 %) a zvýšení kvality softwarového vybavení školy (60 %). Dále také možnost nákupu učebnic, pomůcek či výukových materiálů (58 %) či zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen (57 %).

Školy by uvítaly také další opatření z oblasti IT, ať už se jedná o zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (56 %) či nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání (52 %), nebo nákup či přípravu materiálů pro výuku (48 %).

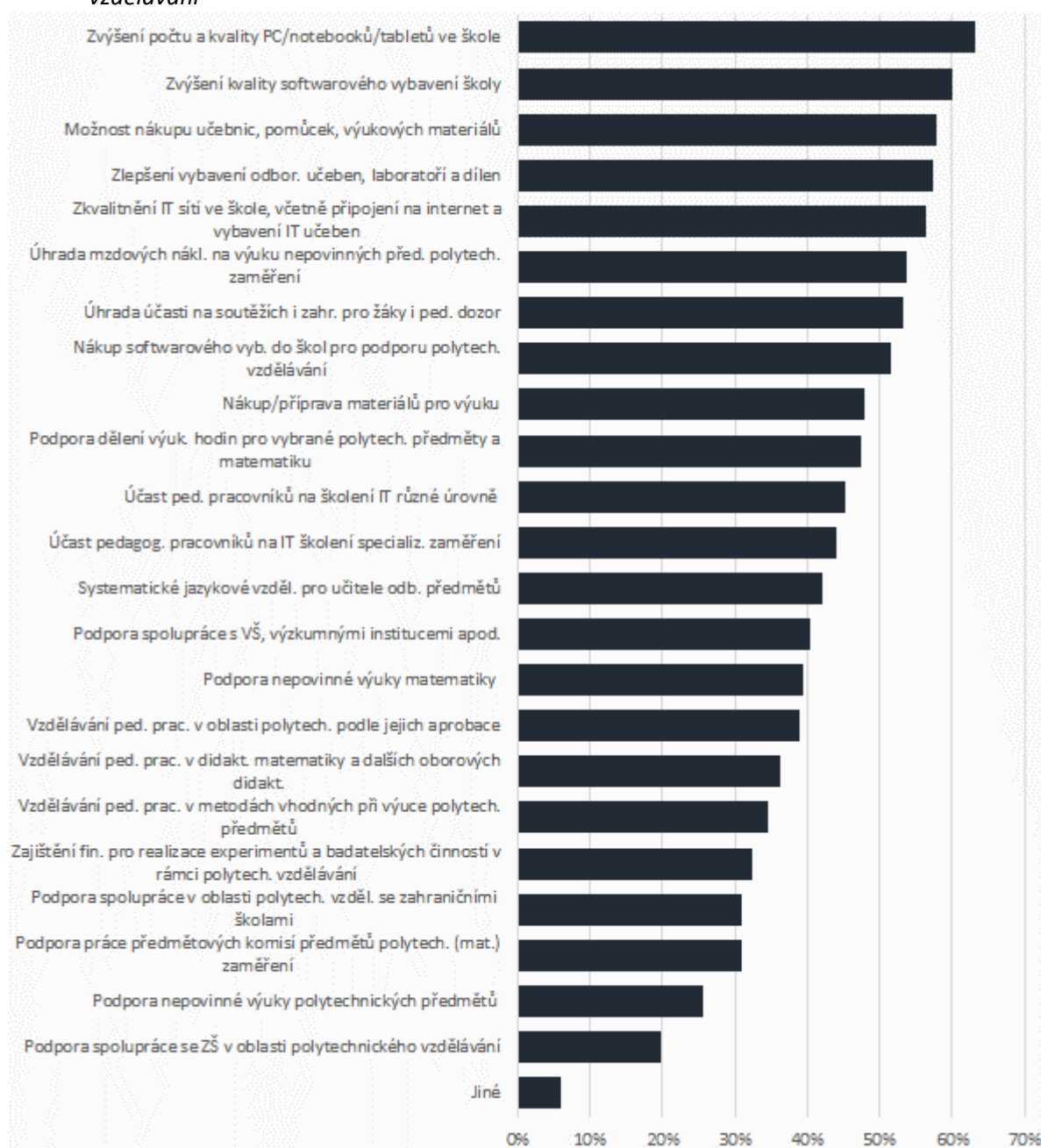
Za potřebné rovněž považují školy jak vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky podle jejich aprobační (39 %), v didaktice matematiky a dalších oborových didaktikách (36 %) či v metodách vhodných při výuce polytechnických předmětů (35 %), tak i systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů (42 %) nebo účast pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně (45 %) či na IT školení specializovaného zaměření (44 %).

Školám by pomohla také určitá finanční podpora, ať už se jedná o úhradu mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (54 %) či úhradu účasti na soutěžích vč. zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (53 %), popřípadě i zajištění financí pro realizaci experimentů a badatelských činností v rámci polytechnického vzdělávání (32 %).

Za potřebná považují školy také opatření týkající se samotné výuky, jde zejm. o podporu dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku (47 %), podporu nepovinné výuky matematiky (39 %) či nepovinné výuky polytechnických předmětů (26 %).

Školy by také uvítaly podporu spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod. (40 %), spolupráce v oblasti polytechnického vzdělávání se zahraničními školami (31 %) či spolupráce se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (20 %).

Graf 55: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání

Z hlediska opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání, lze nalézt u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 20).

V případě **středních odborných učilišť** patří mezi nejčastěji zmiňovaná opatření zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení ve škole (74 %), zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (71 %) či úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření či nákup a příprava materiálů pro výuku (71 %).

Střední odborné školy považují za nejpotřebnější zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (61 %), zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení

ve škole (60 %) a rovněž i zvýšení kvality softwarového vybavení školy či možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (shodně 58 %).

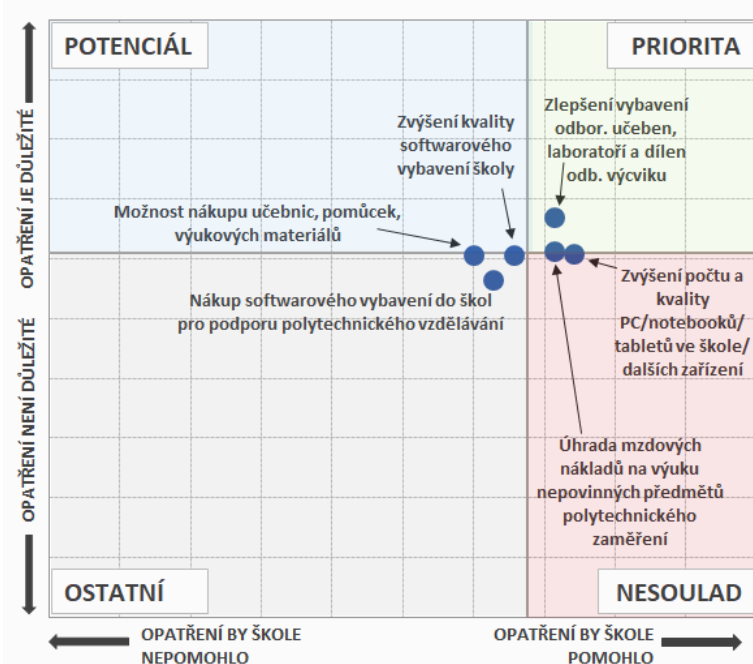
Gymnázia považují za potřebné především zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení ve škole, zvýšení kvality softwarového vybavení školy a zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (shodně 73 %).

Vyšší odborné školy by uvítaly zejména zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení ve škole a rovněž i zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (shodně 62 %) a dále také zvýšení kvality softwarového vybavení školy (59 %).

Praktickým školám by pomohlo především zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení ve škole (67 %) a možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (56 %), dále pak i zvýšení kvality softwarového vybavení školy, úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření či nákup a příprava materiálů pro výuku (shodně 44 %).

6.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 56: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

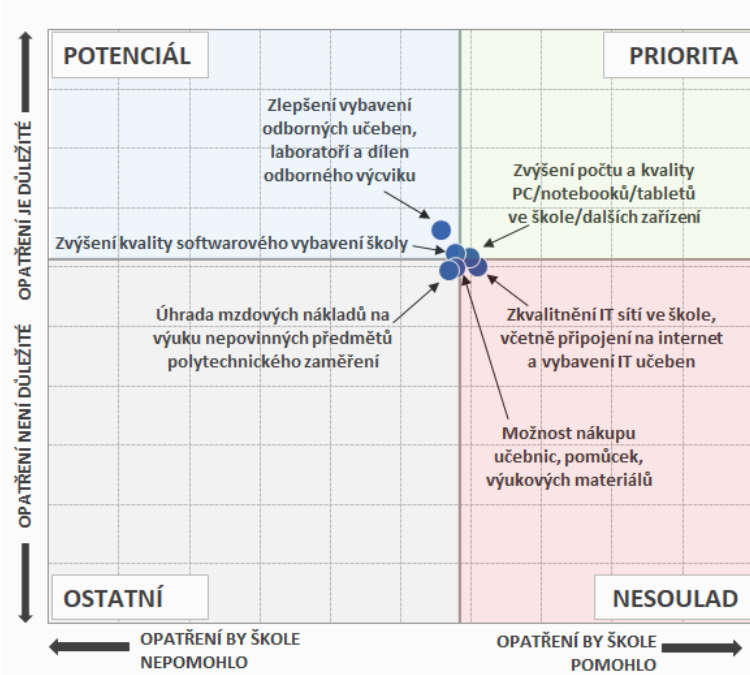
Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu polytechnického vzdělávání představuje hlavní prioritu **středních odborných učilišť** zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku – toto opatření by školám ve značné míře pomohlo a školy mu přiřkládají nejvyšší důležitost.

SOU považují za potřebné rovněž i zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů a dalších zařízení ve škole nebo úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů

polytechnického zaměření, těmto opatřením však přiřkládají spíše průměrnou důležitost.

Zhruba průměrnou důležitost přisuzují SOU také zvýšení kvality softwarového vybavení školy či možnosti nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů, nicméně tato opatření by školám pomohla spíše v menší míře.

Graf 57: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

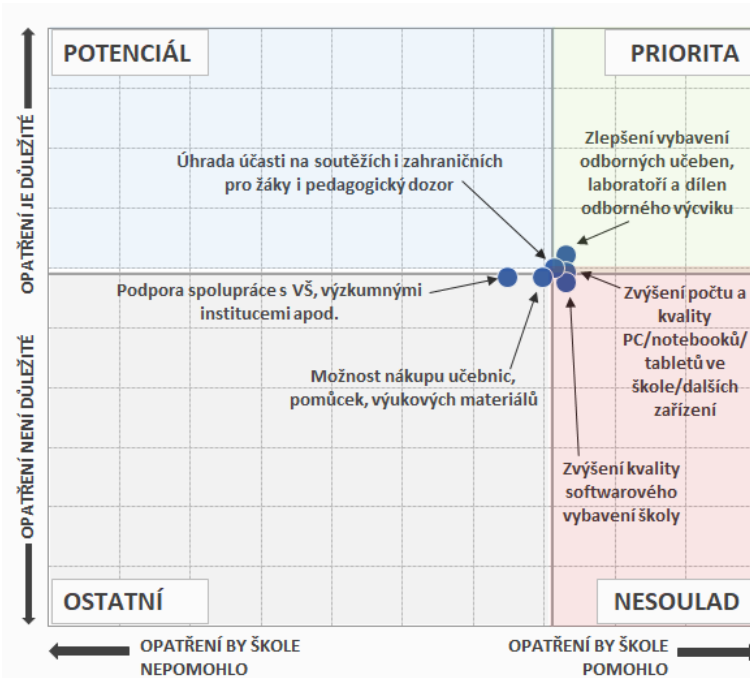

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu polytechnického vzdělávání nemají **střední odborné školy** zcela jednoznačnou prioritu, míra využitelnosti i důležitosti šesti nejčastěji zmiňovaných opatření je velice podobná. Nicméně je možné říci, že relativně nejvíce by školám pomohlo zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů ve škole, zkvalitnění IT sítě ve škole (včetně připojení na internet a vybavení IT učeben) a rovněž i zvýšení kvality softwarového vybavení školy.

zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku, toto opatření je ovšem v porovnání s jinými využitelné spíše v menší míře a představuje tak pro střední odborné školy určitý potenciál.

Nejvyšší důležitost přikládají školy

Graf 58: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu polytechnického vzdělávání lze za hlavní priority **gymnázií** označit zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen, zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů ve škole nebo úhradu účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor – tato opatření by školám pomohla v největší míře a školy jim přikládají i relativně nejvyšší důležitost.

Gymnáziím by rovněž pomohlo zvýšení kvality softwarového vybavení školy, toto opatření by však školám pomohlo spíše v menší míře než výše zmiňovaná prioritní opatření.

6.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora polytechnického vzdělávání“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory polytechnického vzdělávání* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory polytechnického vzdělávání*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory polytechnického vzdělávání*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na SOU

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (86 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (77 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (57 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (49 % škol)

Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (49 % škol)

Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (43 % škol)

Činnosti, které SOU v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (77 % škol)
- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (60 % škol)
- Motivační akce pro žáky ZŠ (60 % škol)
- Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (43 % škol)
- Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří (34 % škol)
- Rozvíjíme polytechnické vzdělávání dospělých (26 % škol)

Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ o polytechnické vzdělávání (71 % škol)
- Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (63 % škol)
- Nezáměr žáků školy o polytechnické vzdělávání (57 % škol)
- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (54 % škol)
- Nedostatečná podpora žáků ze zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany jejich rodičů (46 % škol)
- Zastaralé vybavení IT pro výuku (37 % škol)

Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům

- Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních (74 % škol)
- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (71 % škol)
- Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (71 % škol)
- Zvýšení kvality softwarového vybavení školy (66 % škol)
- Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání (63 % škol)
- Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (60 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovila SOU

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (86 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (80 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (74 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (63 % škol)

Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (60 % škol)

Vzdělávání vnímáme jako nástroj k poznávání světa a k dalšímu učení, proto usilujeme nejen o kvalitní výuku v rámci, který určuje příslušný RVP, ale realizujeme i aktivity nad rámec RVP. (51 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na SOŠ

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (83 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (74 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (50 % škol)

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (50 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (47 % škol)

Usilujeme o vzájemné obsahové propojení výuky polytechnických předmětů a funkční provázání této výuky s výukou matematiky. (36 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (67 % škol)
- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (58 % škol)
- Motivační akce pro žáky ZŠ (40 % škol)
- Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (33 % škol)
- Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (30 % škol)
- Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (25 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ o polytechnické vzdělávání (63 % škol)
- Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (56 % škol)
- Nezáměr žáků školy o polytechnické vzdělávání (55 % škol)
- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (48 % škol)
- Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (36 % škol)
- Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany jejich rodičů (33 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (61 % škol)
- Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních (60 % škol)
- Zvýšení kvality softwarového vybavení školy (58 % škol)
- Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (58 % škol)
- Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (57 % škol)
- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (56 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovily SOŠ

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (85 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (77 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (62 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (60 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (60 % škol)

Vzdělávání vnímáme jako nástroj k poznávání světa a k dalšímu učení, proto usilujeme nejen o kvalitní výuku v rámci, který určuje příslušný RVP, ale realizujeme i aktivity nad rámec RVP. (53 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na gymnáziích

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (77 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (75 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (72 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (62 % škol)

Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (53 % škol)

Vzdělávání vnímáme jako nástroj k poznávání světa a k dalšímu učení, proto usilujeme nejen o kvalitní výuku v rámci příslušného RVP, ale realizujeme i aktivity nad rámec RVP. (53 % škol)

Činnosti, které gymnázia v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (90 % škol)
- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (88 % škol)
- Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (70 % škol)
- Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (65 % škol)
- Cílená příprava žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ (50 % škol)
- Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (47 % škol)

Překážky, na něž gymnázia při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (50 % škol)
- Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (45 % škol)
- Nezáměr žáků školy o polytechnické vzdělávání (43 % škol)
- Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ o polytechnické vzdělávání (40 % škol)
- Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (40 % škol)
- Zastaralé vybavení IT pro výuku (40 % škol)

Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům

- Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních (73 % škol)
- Zvýšení kvality softwarového vybavení školy (73 % škol)
- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (73 % škol)
- Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (72 % škol)
- Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (70 % škol)
- Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod. (65 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovila gymnázia

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (82 % škol)

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (78 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (77 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (72 % škol)

Součástí polytechnického vzdělávání není pouze výuka a nepovinné předměty, ale i individuální podpora žáků. (65 % škol)

Vzdělávání vnímáme jako nástroj k poznávání světa a k dalšímu učení, proto usilujeme nejen o kvalitní výuku v rámci, který určuje příslušný RVP, ale realizujeme i aktivity nad rámec RVP. (63 % škol)

Žáci školy se dobře umísťují v soutěžích polytechnického či matematického zaměření či v soutěžích odborných dovedností. (63 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 17: Současná úroveň podpory polytechnického vzdělávání
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň		Předpokládaný posun	
SOU (N=35)	Průměrná úroveň		33%		+ 15%
	Základní úroveň		86%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		48%		+ 9%
	Pokročilá úroveň		35%		+ 15%
	Nejvyšší úroveň		22%		+ 6%
SOŠ (N=100)	Průměrná úroveň		32%		+ 14%
	Základní úroveň		83%		+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň		45%		+ 7%
	Pokročilá úroveň		35%		+ 13%
	Nejvyšší úroveň		23%		+ 6%
Gymnázium (N=60)	Průměrná úroveň		44%		+ 13%
	Základní úroveň		77%		+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň		40%		+ 5%
	Pokročilá úroveň		49%		+ 9%
	Nejvyšší úroveň		39%		+ 3%
VOŠ (N=34)	Průměrná úroveň		24%		+ 11%
	Základní úroveň		71%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		37%		+ 8%
	Pokročilá úroveň		23%		+ 11%
	Nejvyšší úroveň		19%		+ 4%
Praktická škola (N=9)	Průměrná úroveň		17%		+ 11%
	Základní úroveň		100%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		33%		+ 17%
	Pokročilá úroveň		13%		+ 17%
	Nejvyšší úroveň		11%		+ 0%

Příloha 18: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Součástí výuky polytech. před. jsou lab. cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka	27		125	
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	21		120	
	Motivační akce pro žáky ZŠ	21		62	
SOŠ (N=100)	Součástí výuky polytech. před. jsou lab. cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka	67		125	
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	58		120	
	Motivační akce pro žáky ZŠ	40		62	
Gymnázium (N=60)	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	54		120	
	Součástí výuky polytech. před. jsou lab. cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka	53		125	
	Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	42		71	
VOŠ (N=34)	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	20		120	
	Součástí výuky polytech. před. jsou lab. cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka	18		125	
	Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	14		71	
Praktická škola (N=9)	Součástí výuky polytech. před. jsou lab. cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka	5		125	
	Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru	4		70	
	Motivační akce pro žáky ZŠ	3		62	

Příloha 19: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory polytechnického vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	25	71%	92	49%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	22	63%	88	47%
	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	20	57%	89	47%
SOŠ (N=100)	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	63	63%	92	49%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	56	56%	88	47%
	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	55	55%	89	47%
Gymnázium (N=60)	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	30	50%	84	45%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	27	45%	88	47%
	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	26	43%	89	47%
VOŠ (N=34)	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	13	38%	89	47%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	12	35%	88	47%
	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	11	32%	92	49%
	Učitelé polytech. předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích	11	32%	60	32%
Praktická škola (N=9)	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	4	44%	14	7%
	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	3	33%	89	47%
	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	3	33%	84	45%

Příloha 20: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízení	26	74%	119	63%
	Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	25	71%	108	57%
	Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření	25	71%	101	54%
SOŠ (N=100)	Zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben	61	61%	106	56%
	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízení	60	60%	119	63%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	58	58%	113	60%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	58	58%	109	58%
Gymnázium (N=60)	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízení	44	73%	119	63%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	44	73%	113	60%
	Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	44	73%	108	57%
VOŠ (N=34)	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízení	21	62%	119	63%
	Zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben	21	62%	106	56%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	20	59%	113	60%
Praktická škola (N=9)	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízení	6	67%	119	63%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	5	56%	109	58%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	4	44%	113	60%
	Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření	4	44%	101	54%
	Nákup/příprava materiálů pro výuku	4	44%	90	48%

7 Podpora inkluzivního vzdělávání v Hl. m. Praha

Inkluzivní vzdělávání, označované také pojmem společné vzdělávání, vychází z požadavku přizpůsobení edukačního prostředí žákům. V takovém prostředí lze pracovat s heterogenní skupinou žáků a akceptovat tak různorodost pohlaví, etnicity, kultury, jazyka, sociálního prostředí, popř. věku; lze také pracovat s různou úrovní předpokladů, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či mimořádným nadáním. Inkluzivní vzdělávání dává možnost vytvoření „školy pro všechny“.

Zároveň je potřeba chápat, že **pro žáky s handicapem je zásadní volba vhodného oboru,** který odpovídá jejich osobním možnostem i omezením. Důležité je tedy racionální pochopení reálných hranic inkluze tak, aby byla skutečně přínosem pro všechny, neboť stanovení nereálných studijních cílů nepovede, ani při maximálním využití odpovídajících podpůrných opatření, k jejich naplnění, a v konečném důsledku povede naopak ke ztížení pracovního, a pravděpodobně i společenského uplatnění handicapovaného žáka v budoucnu. Zde je potřeba vyzdvihnout také význam motivace takových žáků ke správnému postoji, kde prioritní není dosažení nějaké formy úlevy, ale spíše využití podpory k rozvoji takového žáka.

Je důležité **neopomenout ani význam podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků** a vytváření (inkluzivního) prostředí, ve kterém budou mít možnost efektivně své nadání rozvíjet. V této souvislosti je potřeba nepodceňovat význam včasné identifikace, nebo i diagnostiky nadání a význam dostatečné metodické podpory dotčených pedagogů v této oblasti.

V této souvislosti chceme zmínit z důvodu **vymezení nadání** Renzulliho model² (1986), dle kterého mají lidé uznali za své výrazné výkony poměrně dobře definovatelnou sadu tří vzájemně se prolínajících shluků:

- nadprůměrná schopnost,
- angažovanost v úkolu,
- tvořivost.

Je důležité upozornit, že žádná z těchto komponent samostatně nadání netvoří. Jedná se totiž o interakci mezi zmíněnými třemi shluky.

Vývoj v této oblasti intervence se dá v podstatě popsat jako **posun od integrace k inkluzi**. Proto je důležité také vzájemné vymezení pojmů inkluze versus integrace. Dle Tomáše Houšky³ na rozdíl od integrace, kdy se pomůže jednotlivci v začlenění do třídy a přizpůsobení se třídě, znamená inkluze vytvoření diferencovaných podmínek různým dětem tak, že všechny – ač se svými schopnostmi mohou lišit – získají prostředí, které je optimálně rozvíjí a přitom mohou pracovat ve společné, výkonově heterogenní sociální skupině.

Definice oblasti této intervence je dána naplněním těchto základních znaků inkluzivního vzdělávání:

- ke vzdělávání mají přístup všichni bez rozdílu,
- vzdělávání je snadno a bezpečně fyzicky přístupné,
- vzdělávání si mohou dovolit všichni, je ekonomicky dostupné,
- vzdělávání je poskytováno v odpovídající kvalitě, reaguje na potřeby měnící se společnosti, včetně odborného náhledu na potřeby zdravotně postižených i komunit z odlišného kulturního a sociálního prostředí.

Základním a logickým východiskem je především novela školského zákona č. 82/2015 Sb. v platném znění, respektive vyhláška č. 416/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků

² www.nadanedeti.cz/pro-odborniky-modely-nadani

³ HOUŠKA, T. Inkluzivní škola, Osmileté gymnázium Buďanka o.p.s. Praha: Česká pedagogická komora, 2007. str. 7

se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění vyhlášky č. 270/2017 Sb. Těmito právními normami je zaváděn systém 5 stupňů podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Příslušná vyhláška popisuje Podpůrná opatření prvního stupně jako opatření, která představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost a jsou financována v režii školy. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Financování těchto stupňů nárokuje škola ze státního rozpočtu. **Podpůrná opatření jsou definována výše uvedeným zákonem a jejich úplný přehled je uveden v příloze č. 1 výše uvedené Vyhlášky.**

Hlavní zjištění

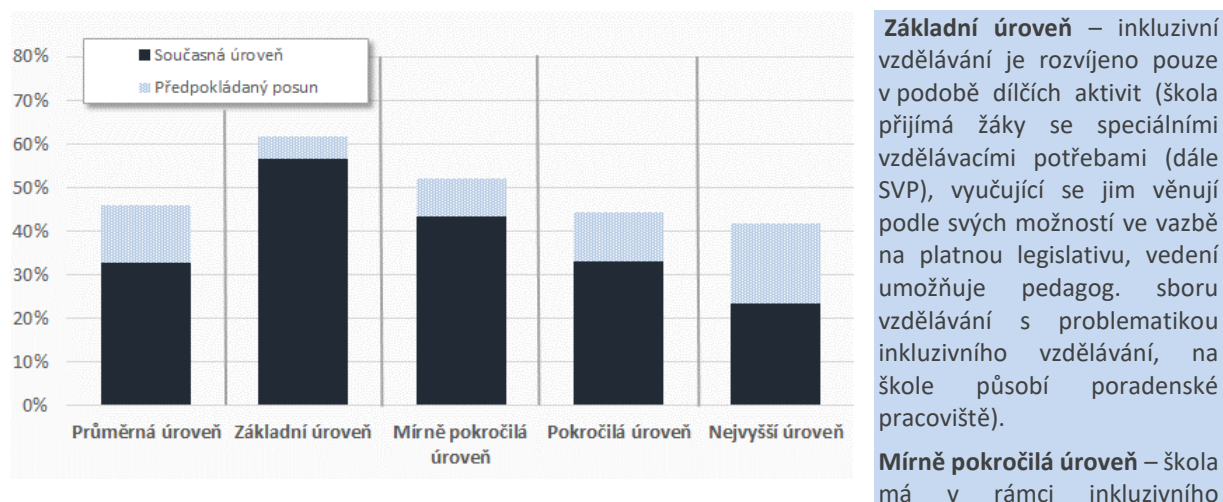
- Většina škol rozvíjí inkluzivní vzdělávání především prostřednictvím činností spadajících do základní nebo mírně pokročilé úrovně (to se týká téměř všech typů škol s výjimkou praktických škol, kde je podíl „naplnění“ jednotlivých úrovní poměrně rovnoměrný). Inkluzivní vzdělávání je tedy rozvíjeno buďto prostřednictvím dílčích činností, případně školy pracují na ucelené strategii a využívají plány pedagogické podpory. Nejvýraznější posun lze předpokládat v rámci nejvyšší úrovně (s výjimkou konzervatoří) – školy deklarují zájem o činnosti, jež v sobě nesou prvky systematického přístupu k inkluzivnímu vzdělávání, a o rozvíjení této oblasti prostřednictvím dalších činností.
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (bez ohledu na typ školy). Vyučující na školách volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (bez ohledu na typ školy) a také volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (SOU, SOŠ a konzervatoře). Školy také spolupracují se školskými poradenskými zařízeními (SOŠ, gymnázia a praktické školy) a snaží se zohledňovat charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (gymnázia a VOŠ). Na konzervatořích a praktických školách vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků a konzervatoře dále také zohledňují potřeby žáků, jejichž mateřským jazykem není čeština.
- Školy v této oblasti nejčastěji narážejí na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání na školách (bez ohledu na typ školy). Školy dále zmiňují nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (bez ohledu na typ školy) a příliš velký počet žáků ve třídě (SOU, SOŠ, gymnázia a VOŠ). Konzervatoře dále narážejí na to, že vyučující nemají v této oblasti dostatečné vzdělání. SOU se také potýkají s velkým počtem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě a praktické školy narážejí na malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání.
- Opatřením, které by školám nejvíce pomohlo v realizaci zvolených cílů, je především vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (bez ohledu na typ školy). Mezi další nejčastěji zmiňovaná opatření patří: další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy v oblasti metod a forem práce (SOU, SOŠ a konzervatoře), zajištění prostorových dispozic školy (gymnázia a VOŠ) a vytvoření odpovídajících personálních podmínek (SOU a SOŠ). Gymnázia by rovněž uvítala zajištění asistentů pedagoga a VOŠ další vzdělávání vyučujících v oblasti forem hodnocení žáků. Pro konzervatoře by bylo potřebné také zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání a opatření vedoucích ke zlepšení komunikace s rodiči žáků. Praktické školy by uvítaly rovněž vytvoření odpovídajících legislativních podmínek.

7.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Střední a vyšší odborné školy v Hl. m. Praha v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání vykonávají v současnosti nejčastěji činnosti spadající do základní úrovně (57 %), tedy takové, které tuto oblast rozvíjejí pouze v podobě dílčích aktivit. Školy dále vykonávají řadu aktivit v rámci mírně pokročilé úrovně (43 %), kdy mají již zpracovanou strategii a plán pedagogické podpory inkluzivního vzdělávání. Do jisté míry mají školy zpracované také komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání (pokročilá úroveň - 33 %). Nejmenší část aktivit je školami vykonávána na nejvyšší úrovni (23 %), charakteristické dalším rozvíjením komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání.

Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 18 %) a pokročilé úrovni (předpokládaný posun o 11 %) – školy tak deklarují zájem o zpracování komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání, resp. o jeho další rozšiřování. V rámci mírně pokročilé a základní úrovně je již plánován poněkud menší rozvoj. V rámci mírně pokročilé úrovně je plánován posun o 9 % a v rámci základní úrovně pak o 5 %.

Graf 59: Současná úroveň podpory inkluzivního vzdělávání a předpokládaný posun

Pokročilá úroveň – škola má zpracované komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání (u žáků se SVP škola pracuje s individuálními vzdělávacími a výchovnými plány, vyučující v plné šíři využívají pedagogickou diagnostiku, škola spolupracuje se zaměstnavateli a umožňuje žákům se spec. vzdělávacími potřebami realizovat odborný výcvik a praxi, s některými žáky se SVP spolupracuje asistent pedagoga, na škole je rozšířené poradenské pracoviště, prostory školy jsou dostupné všem žákům).

Nejvyšší úroveň – komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání je školou dále rozšiřováno (tvorba plánů inkluzivního rozvoje školy, realizace plánů je metodicky řízena a koordinována, zaměstnavatelé vytvářejí žákům se spec. vzdělávacími potřebami vhodné podmínky, škola spolupracuje při péči o žáky se SVP s dalšími institucemi a specialisty, prostředí školy je přizpůsobeno všem žákům).

V rámci hodnocení současné úrovně rozvoje inkluzivního vzdělávání a předpokládaného posunu nacházíme mezi jednotlivými typy škol určité odlišnosti (viz příloha 21). **Střední odborná učiliště** vykonávají většinu aktivit v rámci základní úrovně, tedy pouze v podobě dílčích aktivit (63 %), poměrně časté jsou také činnosti spadající do mírně pokročilé úrovně, kdy mají školy zpracovanou strategii a plán

pedagogické podpory (45 %). Nejvýraznější posun je očekáván v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 23 %), o něco menší posun by měl nastat v rámci pokročilé úrovně (o 15 %).

Střední odborné školy, podobně jako SOU, realizují aktivity na podporu inkluzivního vzdělávání především na základní úrovni (57 %) či mírně pokročilé úrovni (44 %), tedy buď v podobě dílčích aktivit, nebo s vypracovanou strategií a plánem pedagogické podpory. Nejvýraznější posun je očekáván v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 21 %), resp. pokročilé úrovně (o 13 %).

Také v případě **gymnázií** je nejvíce aktivit realizováno na základní úrovni (63 %) či mírně pokročilé úrovni (53 %). K nejvýraznějšímu posunu by mělo dojít v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 19 %) a dále i v rámci pokročilé úrovně (11 %).

Rovněž i v případě **vyšších odborných škol** jsou realizované aktivity koncentrovány především na základní (49 %) či mírně pokročilé (30 %) úrovni. K nejvýraznějšímu posunu by ovšem mělo dojít v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 12 %).

Konzervatoře vykonávají aktivity především na základní úrovni (43 %), největší posun je očekáván v rámci pokročilé úrovně (předpokládaný posun o 13 %).

Praktické školy rozvíjejí inkluzivní vzdělávání především v rámci nejvyšší (46 %), pokročilé (44 %) nebo základní (42 %) úrovně. Posun lze očekávat zejména v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 15 %).

7.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci inkluzivního vzdělávání se školy soustředí především na evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (83 %), na volbu formy, metody a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (76 %), na volbu vhodných metod pro zjišťování výsledků učení žáků ze strany vyučujících (71 %), na spolupráci se školskými poradenskými zařízeními při péči o žáky se SVP (70 %) či na zohledňování charakteru obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (69 %).

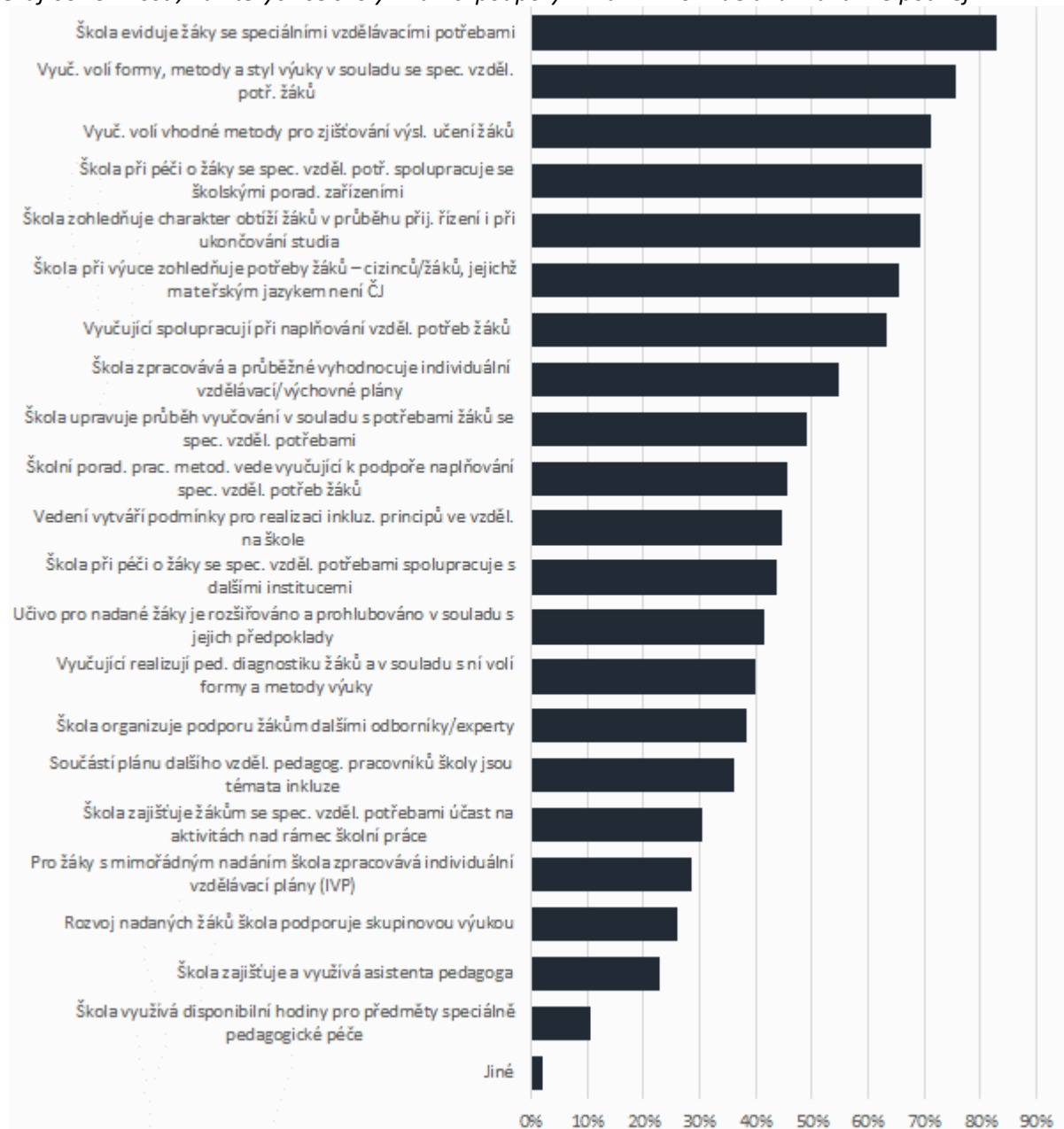
Dále školy ve značné míře při výuce zohledňují potřeby žáků – cizinců či žáků, jejichž mateřským jazykem není ČJ (65 %), zaměřují se na spolupráci vyučujících při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (63 %), zpracovávání a průběžné vyhodnocování individuálních vzdělávacích či výchovných plánů (55 %) nebo na úpravu průběhu vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (49 %).

V poměrně značné míře školy deklarují, že školní poradenské pracoviště metodicky vede vyučující k podpoře naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků (46 %), vedení vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (45 %), při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují školy s dalšími institucemi (44 %), učivo pro nadané žáky je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady (41 %), vyučující realizují pedagogickou diagnostiku žáků a v souladu s ní volí formy a metody výuky (40 %).

Školy dále organizují podporu žákům dalšími odborníky (38 %), součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy jsou témata inkluze (36 %), školy zajišťují žákům se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce (30 %),

Spíše v menší míře školy zpracovávají pro žáky s mimořádným nadáním individuální vzdělávací plány (29 %), rozvoj nadaných žáků škola podporuje skupinovou výukou (26 %), školy také zajišťují a využívají asistenty pedagoga (23 %) nebo škola využívá disponibilní hodiny pro předměty speciálně pedagogické péče (11 %).

Graf 60: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání aktivně podílejí

Z hlediska aktivit realizovaných v rámci podpory inkluzivního vzdělávání nacházíme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 22).

V případě **středních odborných učilišť i středních odborných škol** dominují stejné aktivity podporující inkluzivní vzdělávání. Ve většině případů školy evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SOU 94 %, SOŠ 87 %), vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se SVP žáků (SOU 91 %, SOŠ 79 %) a vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (SOU 86 %, SOŠ 74 %). SOŠ

také při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují se školskými poradenskými zařízeními (74 %).

Gymnázia rovněž v převážné většině případů evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (88 %), dále pak zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (82 %), jejich vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (78 %) a při péči o žáky se SVP gymnázia spolupracují se školskými poradenskými zařízeními (78 %).

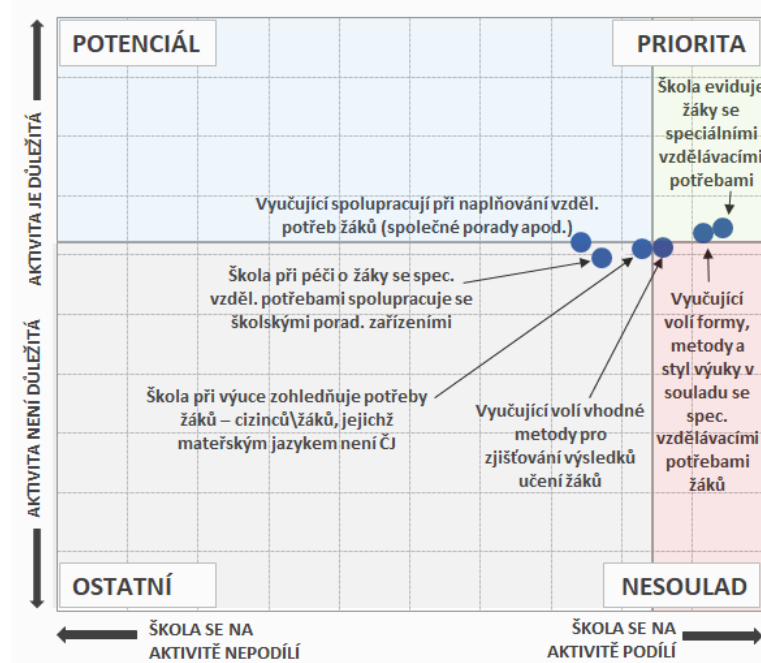
Vyšší odborné školy nejčastěji evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (65 %), zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (53 %) a jejich vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se SVP žáků (53 %).

Konzervatoře při výuce zohledňují potřeby žáků – cizinců, resp. žáků, jejichž mateřským jazykem není čeština (86 %) a dále evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (71 %), vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se SVP žáků (71 %), vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (71 %) a spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (71 %).

Praktické školy především evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se SVP žáků a spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků a rovněž i deklarují spolupráci při péči o žáky se SVP se školskými poradenskými zařízeními (shodně 89 %).

7.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 61: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

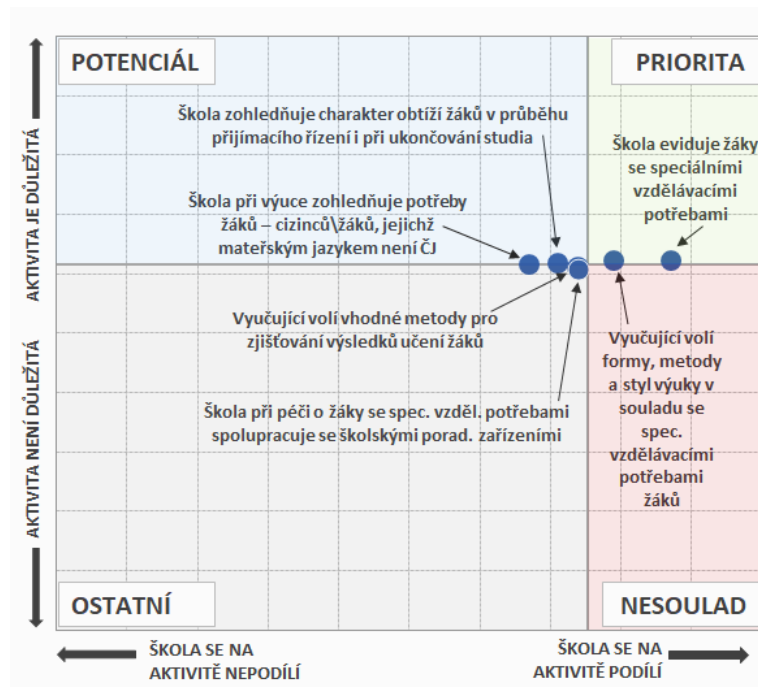
Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v rámci realizace inkluzivního vzdělávání na školách lze za prioritu **středních odborných učilišť** označit jednak evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jednak skutečnost, že vyučující volí vhodné formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzdělávacími potřebami žáků – těmto aktivitám se SOU věnují v největší míře a také je považují za relativně nejdůležitější.

Vyučující středních odborných učilišť také volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků,

ačkoli této aktivitě přiřazují SOU v porovnání s jinými sledovanými činnostmi spíše průměrnou důležitost.

Za určitý potenciál středních odborných učilišť lze označit spolupráci vyučujících při naplňování vzdělávacích potřeb žáků – této činnosti přikládají školy ve srovnání s ostatními sledovanými položkami lehce nadprůměrnou důležitost, i když se na ní podílejí spíše v menší míře.

Graf 62: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

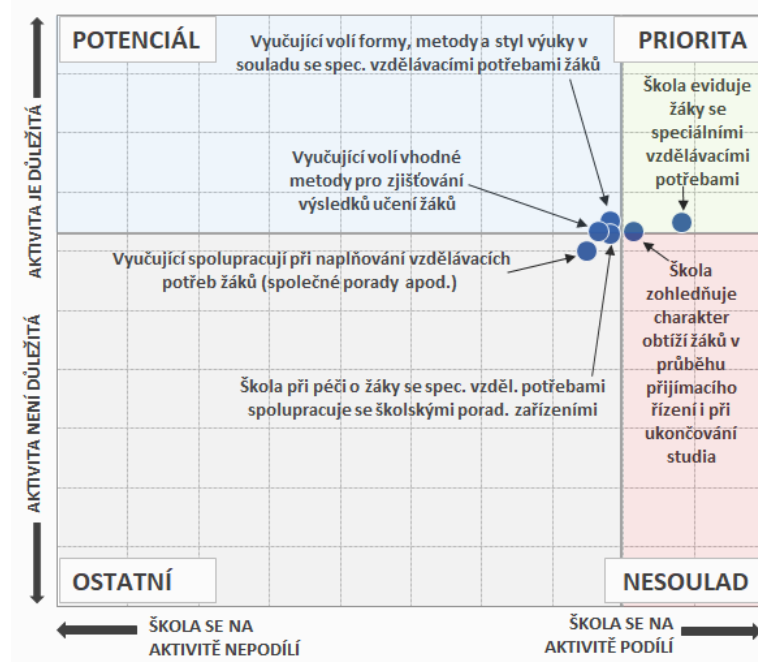

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v rámci realizace inkluzivního vzdělávání na školách je hlavní prioritou **středních odborných škol** jednak evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jednak volba forem, metod a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků – těmto aktivitám se školy věnují v největší míře a zároveň je pokládají za důležité.

Hlavním potenciálem středních odborných škol je zohledňování charakteru obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia a zohledňování potřeb žáků

– cizinců, resp. žáků, jejichž mateřským jazykem není ČJ – těmto činnostem přikládají školy relativně značnou důležitost, nicméně se na nich podílejí spíše v menší míře.

Graf 63: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v rámci realizace inkluzivního vzdělávání na školách lze za priority **gymnází** označit jednak evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jednak zohledňování charakteru obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia – těmto aktivitám se školy věnují v největší míře a zároveň je pokládají za důležité.

Hlavním potenciálem gymnází je volba vhodných forem, metod a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků, volba vhodných

metod pro zjišťování výsledků učení žáků a částečně i spolupráce škol se školskými poradenskými zařízeními při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – těmto činnostem přikládají školy relativně značnou důležitost, nicméně se na nich podílejí spíše v menší míře.

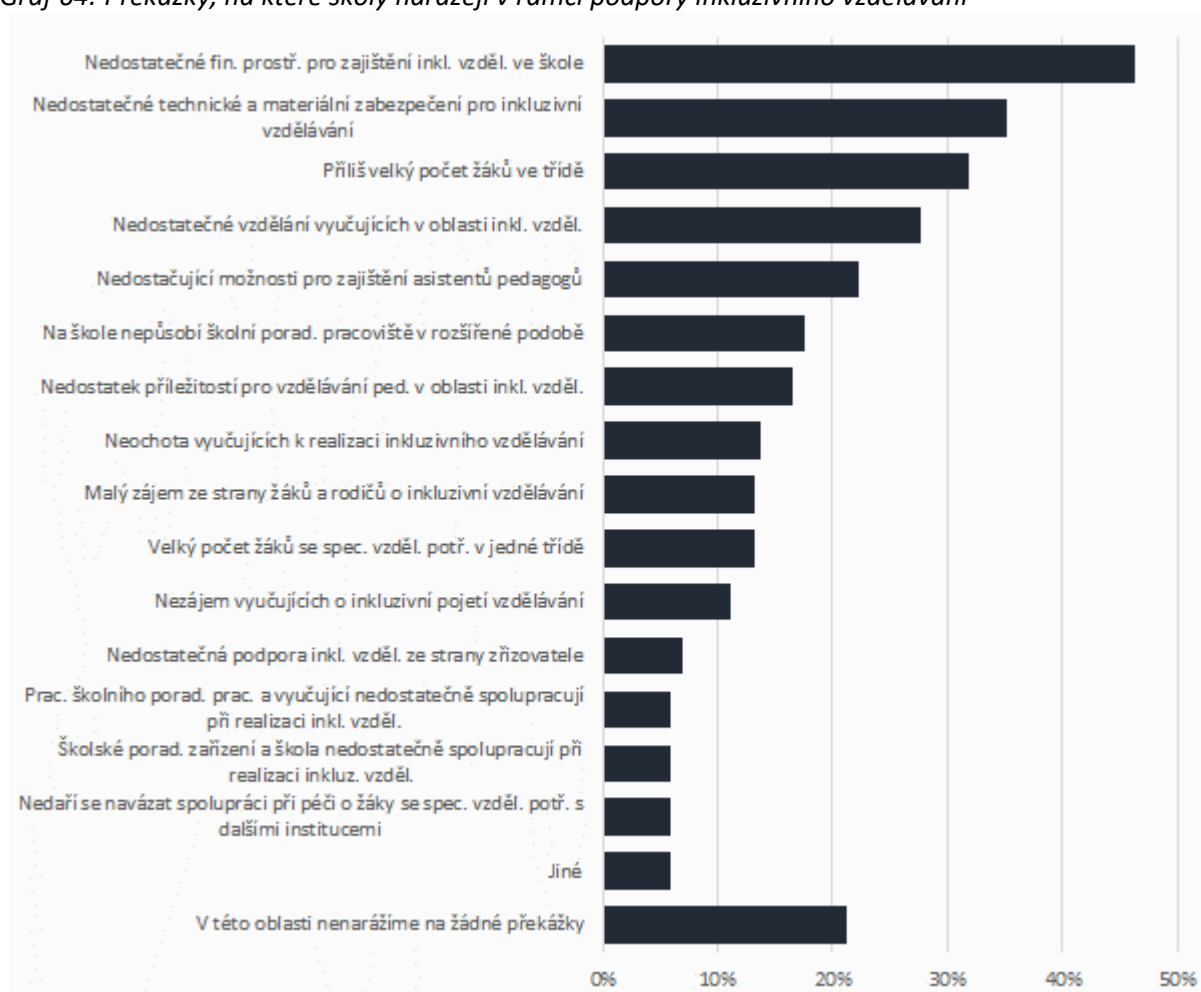
7.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Školy v souvislosti s inkluzivním vzděláváním nejčastěji narážejí na nedostatečné finanční prostředky pro jeho zajištění (46 %). Mezi další časté překážky, se kterými se školy potýkají, patří nedostatečné technické a materiální zabezpečení (35 %), příliš velký počet žáků ve třídě (32 %), nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (28 %) a také nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (22 %).

O něco v menší míře pak školy narážejí také na absenci školního poradenského pracoviště v rozšířené podobě na škole (18 %) či nedostatek příležitostí pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání (16 %). Za problematickou označují školy rovněž neochotu vyučujících k realizaci inkluzivního vzdělávání (14 %), malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání (13 %), velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě (13 %) či nezájem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání (11 %). Spíše okrajově narážejí školy na nedostatečnou podporu inkluzivního vzdělávání ze strany zřizovatele (7 %), nedostatečnou spolupráci pracovníků školního poradenského pracoviště a vyučujících, resp. školy (shodně 6 %) či problematické navazování spolupráce při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s dalšími institucemi (6 %).

Nezanedbatelná část škol ovšem deklaruje, že v této oblasti nenaráží na žádné překážky (21 %).

Graf 64: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory inkluzivního vzdělávání

Z hlediska hlavních překážek, na které školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání narážejí, se situace jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol do určité míry odlišuje (viz příloha 23).

Střední odborná učiliště a střední odborné školy shodně uvádějí jako tři nejčastější překážky, na které narážejí, nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (SOU 57 %, SOŠ 49 %), příliš velký počet žáků ve třídě (SOU 40 %, SOŠ 31 %) a nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (SOU 37 %, SOŠ 31 %). SOU narážejí také na velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě (37 %).

V případě **gymnází** jsou relativně nejčastějšími překážkami nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (50 %), příliš velký počet žáků ve třídě a nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (shodně 43 %).

Pro **vyšší odborné školy** představují hlavní překážky nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole, příliš velký počet žáků ve třídě a nedostatečné technické a materiální zabezpečení (shodně 26 %). Nezanedbatelný podíl škol však deklaruje, že v této oblasti nenaráží na žádné překážky (29 %).

Konzervatoře uvádějí jako nejčastější překážky nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole a nedostatečné technické a materiální zabezpečení (shodně 43 %), dále také nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (29 %). Určitý podíl škol ovšem deklaruje, že v této oblasti nenaráží na žádné překážky (29 %).

Pro **praktické školy** jsou nejvýznamnější překážkou nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (44 %). Dále školy narážejí na nedostatečné technické a materiální zabezpečení či malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání (shodně 33 %). Poměrně často však školy deklarují, že v této oblasti nenaráží na žádné překážky (33 %).

7.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Jednoznačně nejčastěji zmiňovaným opatřením, které by školám pomohlo v realizaci inkluzivního vzdělávání, je vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (76 %).

Dále je také často zmiňováno další vzdělávání pedagogů, a to zejména v oblasti metod a forem práce (44 %), forem hodnocení žáků (35 %) a úpravy vzdělávacích obsahů (27 %). Za velice potřebné označují školy rovněž zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (37 %), vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (37 %), zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (33 %) či zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání (28 %).

Školám by pomohlo také zajištění systematického vzdělávání vyučujících v oblasti inkluze přímo ve škole (26 %), opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků (25 %), zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání z centra (24 %), vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (23 %) či zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole (22 %). Školy by uvítaly rovněž i vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (22 %) nebo zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště (21 %).

V nejmenší míře školy uvádějí zajištění metodického vedení školního poradenského pracoviště (20 %), kvalifikovanou pomoc při úpravě přijímacích a závěrečných zkoušek pro žáky se speciálními

vzdělávacími potřebami (18 %) a zajištění speciálních pedagogů pro předměty speciálně pedagogické péče (14 %).

Graf 65: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání

Z hlediska opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání, nacházíme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti (viz příloha 24). V případě **středních odborných učilišť** patří mezi nejčastěji zmiňovaná opatření jednak vytvoření odpovídajících finančních (80 %), resp. personálních (60 %) podmínek pro inkluzivní vzdělávání, jednak další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce (49 %).

Střední odborné školy jednoznačně nejčastěji zmiňují potřebu vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (65 %), další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce (47 %) a také vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (37 %).

Gymnázia uvádějí jako hlavní opatření, které by školám pomohlo v realizaci inkluzivního vzdělávání, vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (70 %). Za potřebné považují rovněž zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole (45 %) či zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (45 %).

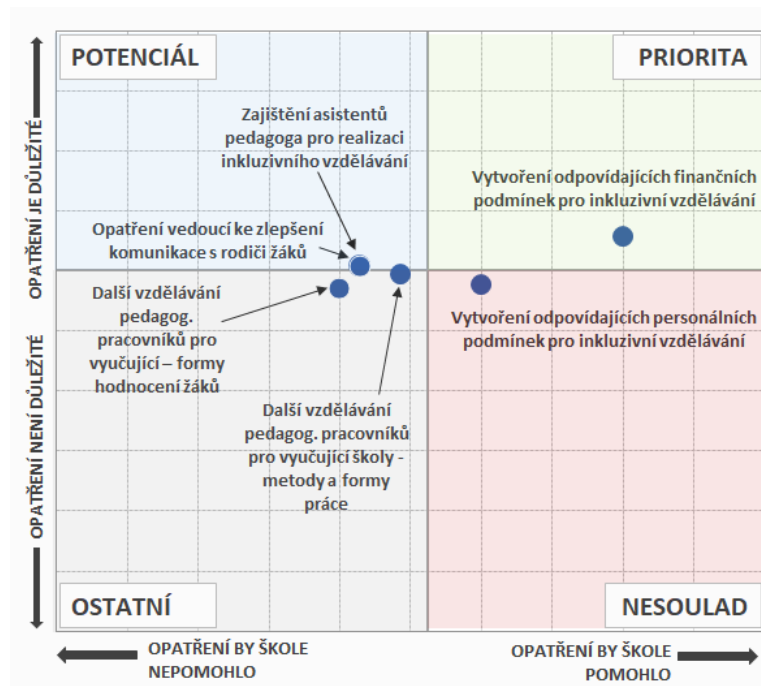
Vyšší odborné školy by v největší míře uvítaly vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (53 %), zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (41 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující v oblasti forem hodnocení žáků (38 %).

Konzervatoře nejčastěji zmiňují vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání, další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy v oblasti metod a forem práce, zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání nebo opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků (shodně 43 %).

Pro **praktické školy** by ve stejné míře bylo potřebné vytvoření odpovídajících finančních, resp. legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání nebo zavedení opatření vedoucích ke zlepšení komunikace s rodiči žáků (shodně 44 %).

7.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 66: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

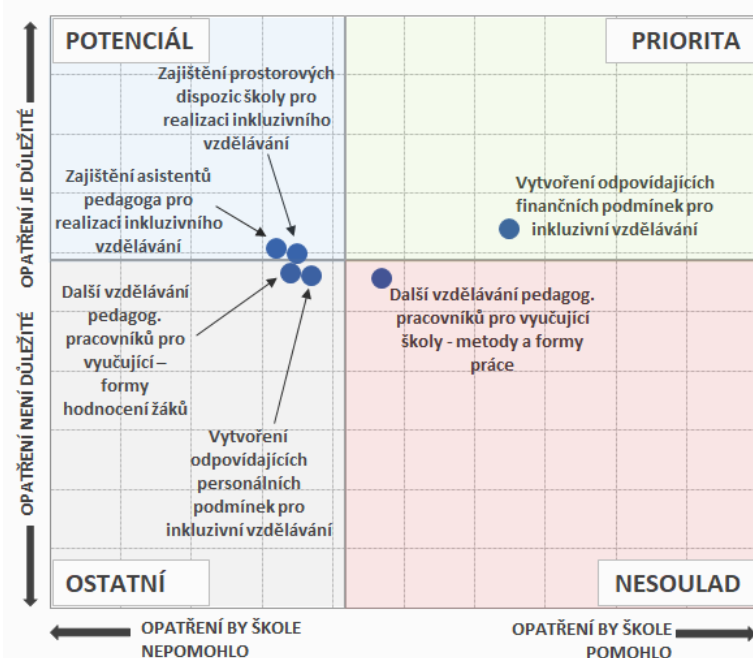
Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje hlavní prioritu **středních odborných učilišť** vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání – toto opatření by školám pomohlo v největší míře a zároveň je pro ně i velice důležité.

Střední odborná učiliště uvádějí, že by jim pomohlo rovněž vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání, nicméně tomuto opatření přiřkládají spíše

nižší důležitost.

Za důležité pokládají střední odborná učiliště také zajištění asistentů pedagoga či opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků, tato opatření by jim ovšem pomohla spíše v nižší míře, lze je tedy označit za určitý potenciál SOU.

Graf 67: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

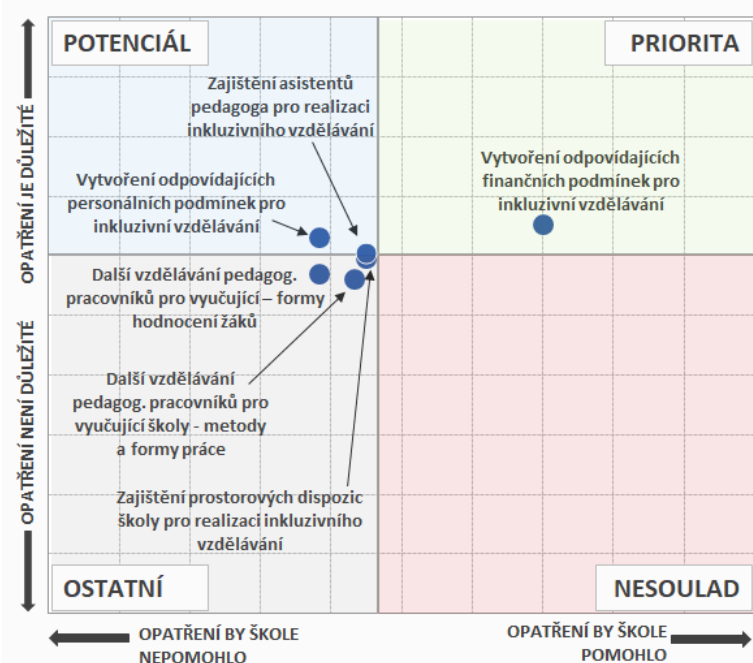

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje hlavní prioritu **středních odborných škol** vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání – toto opatření by školám pomohlo v největší míře a zároveň mu přisuzují i největší důležitost.

Středním odborným školám by pomohlo rovněž další vzdělávání pedagogických pracovníků zejména v oblasti metod a forem práce, nicméně tomuto opatření přiřazují spíše nižší důležitost.

Za důležité pokládají střední odborné školy rovněž zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání a zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání, využitelnost těchto opatření je podle škol však spíše nižší.

Graf 68: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje hlavní prioritu **gymnází** vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání – toto opatření by školám pomohlo v největší míře a zároveň mu přisuzují i značnou důležitost.

Za důležité pokládají gymnázia také vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání či zajištění asistentů pedagoga, tato opatření by jim nicméně pomohla spíše v menší míře.

7.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora inkluzivního vzdělávání“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

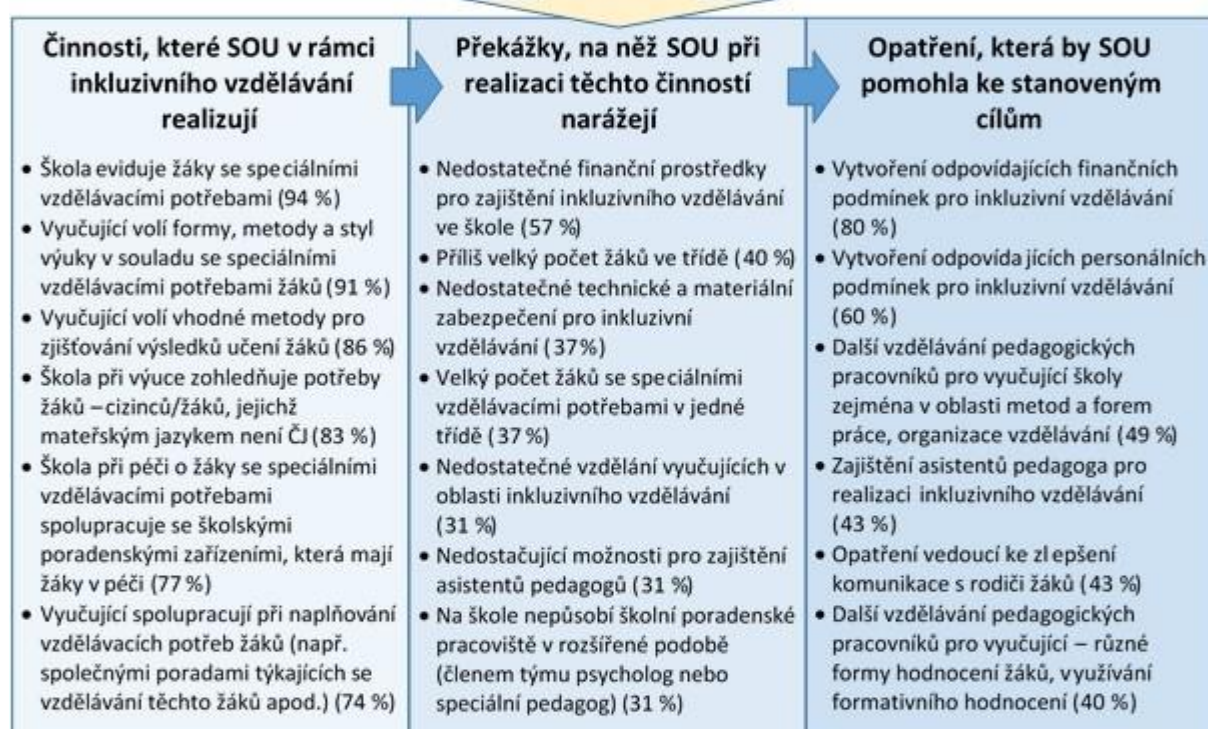
V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na SOU

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (83 % škol)	Prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům. (66 % škol)	úroveň 1
Přijímáme žáky, jejichž dispozice a zdravotní stav odpovídají nařízení vlády č. 211/2010 a požadavkům profese, na kterou se připravují. (66 % škol)	Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (66 % škol)	úroveň 2
Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (63 % škol)	Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (62 % škol)	úroveň 3
	Snažíme se vytvářet pro integraci vhodné podmínky – např. přizpůsobení metody a forem výuky, hodnocení apod. (60 % škol)	úroveň 4

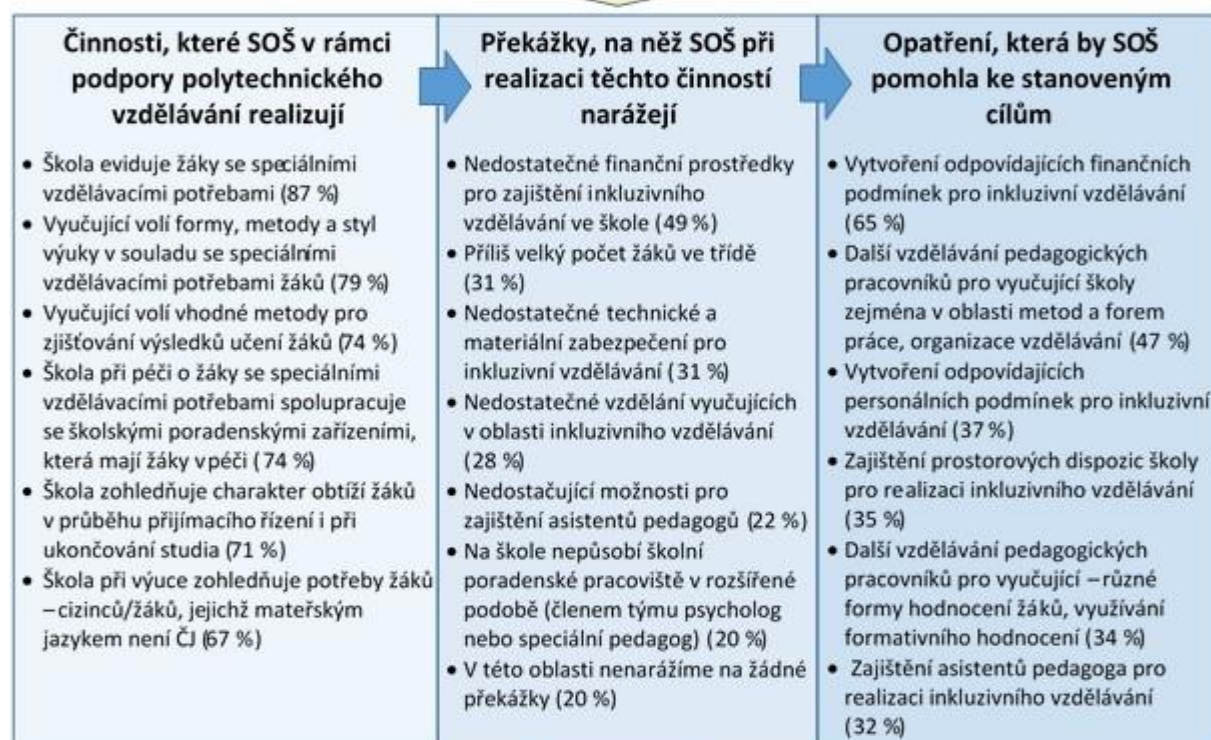
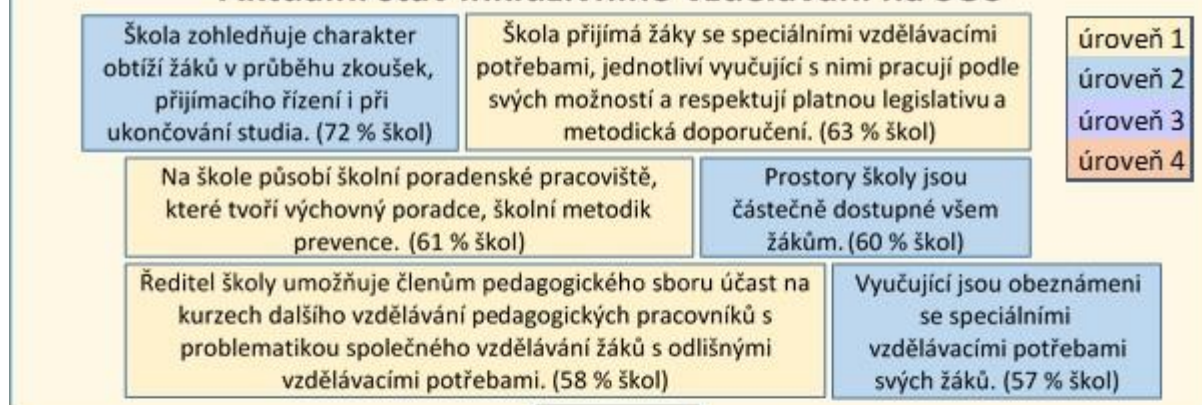

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovila SOU

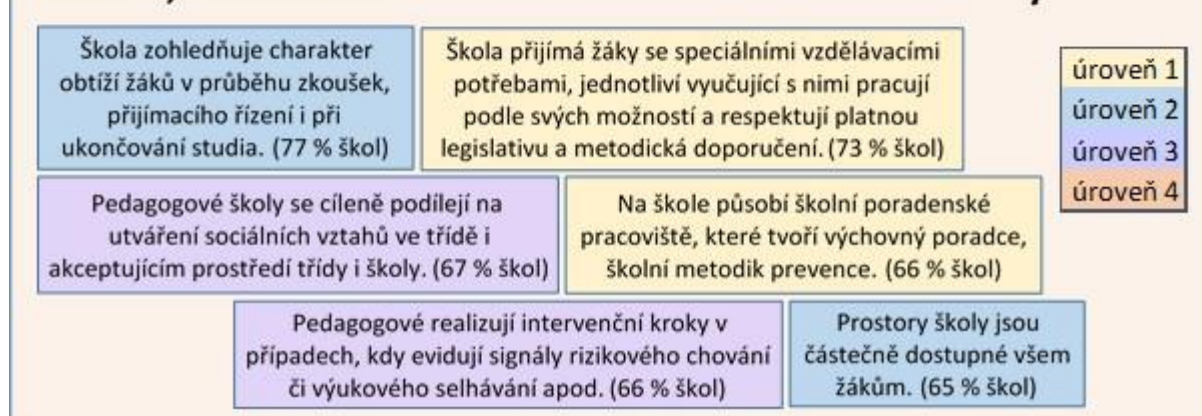
Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (86 % škol)	Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (74 % škol)	úroveň 1
Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (71 % škol)	Pedagogové realizují intervenční kroky v případech, kdy evidují signály rizikového chování či výukového selhávání apod. (71 % škol)	úroveň 2
Přijímáme žáky, jejichž dispozice a zdravotní stav odpovídají nařízení vlády č. 211/2010 a požadavkům profese, na kterou se připravují. (69 % škol)	Prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům. (69 % škol)	úroveň 3
	Pedagogové školy se cíleně podílejí na utváření sociálních vztahů ve třídě i akceptujícím prostředí třídy i školy. (69 % škol)	úroveň 4

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na SOŠ

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovily SOŠ

* Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na gymnáziích

Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (80 % škol)

Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (75 % škol)

Součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy je i vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání. (75 % škol)

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (73 % škol)

Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (73 % škol)

Pro žáky je zpracován plán pedagogické podpory (o poskytování podpůrných opatření). (68 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Činnosti, které gymnázia v rámci inkluzivního vzdělávání realizují

- Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (88 %)
- Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (82 %)
- Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (78 %)
- Škola při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči (78 %)
- Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (77 %)
- Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto žáků apod.) (75 %)

Překážky, na něž gymnázia při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (50 %)
- Příliš velký počet žáků ve třídě (43 %)
- Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (43 %)
- Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (33 %)
- Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (27 %)
- Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (členem týmu psycholog nebo speciální pedagog) (20 %)
- V této oblasti nenarážíme na žádné překážky (20 %)

Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům

- Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (70 %)
- Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (45 %)
- Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (45 %)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy zejména v oblasti metod a forem práce, organizace vzdělávání (43 %)
- Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (38 %)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující – různé formy hodnocení žáků, využívání formativního hodnocení (38 %)

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovila gymnázia

Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (80 % škol)

Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (80 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (78 % škol)

Pedagogové školy se cíleně podílejí na utváření sociálních vztahů ve třídě i akceptujícím prostředí třídy i školy. (78 % škol)

Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (78 % škol)

Součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy je i vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání. (77 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 21: Současná úroveň podpory inkluzivního vzdělávání
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=35)	Průměrná úroveň	 35%	 + 17%
	Základní úroveň	 63%	 + 6%
	Mírně pokročilá úroveň	 45%	 + 12%
	Pokročilá úroveň	 36%	 + 15%
	Nejvyšší úroveň	 25%	 + 23%
SOŠ (N=100)	Průměrná úroveň	 32%	 + 15%
	Základní úroveň	 57%	 + 7%
	Mírně pokročilá úroveň	 44%	 + 10%
	Pokročilá úroveň	 33%	 + 13%
	Nejvyšší úroveň	 21%	 + 21%
Gymnázium (N=60)	Průměrná úroveň	 40%	 + 13%
	Základní úroveň	 63%	 + 3%
	Mírně pokročilá úroveň	 53%	 + 9%
	Pokročilá úroveň	 39%	 + 11%
	Nejvyšší úroveň	 29%	 + 19%
VOŠ (N=34)	Průměrná úroveň	 21%	 + 10%
	Základní úroveň	 49%	 + 8%
	Mírně pokročilá úroveň	 30%	 + 8%
	Pokročilá úroveň	 21%	 + 9%
	Nejvyšší úroveň	 13%	 + 12%
Konzervatoř (N=7)	Průměrná úroveň	 22%	 + 8%
	Základní úroveň	 43%	 + 4%
	Mírně pokročilá úroveň	 24%	 + 6%
	Pokročilá úroveň	 21%	 + 13%
	Nejvyšší úroveň	 20%	 + 5%
Praktická škola (N=9)	Průměrná úroveň	 41%	 + 11%
	Základní úroveň	 42%	 + 3%
	Mírně pokročilá úroveň	 30%	 + 8%
	Pokročilá úroveň	 44%	 + 9%
	Nejvyšší úroveň	 46%	 + 15%

Příloha 22: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	33	94%	156	83%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	32	91%	142	76%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	30	86%	134	71%
SOŠ (N=100)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	87	87%	156	83%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	79	79%	142	76%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	74	74%	134	71%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potř. spolupracuje se školskými porad. zařízeními	74	74%	131	70%
Gymnázium (N=60)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	53	88%	156	83%
	Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přij. řízení i při ukončování studia	49	82%	130	69%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	47	78%	142	76%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potř. spolupracuje se školskými porad. zařízeními	47	78%	131	70%
VOŠ (N=34)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	22	65%	156	83%
	Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přij. řízení i při ukončování studia	18	53%	130	69%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	18	53%	142	76%
Konzervatoř (N=7)	Škola při výuce zohledňuje potřeby žáků – cizinců/žáků, jejichž mateř. jaz. není ČJ	6	86%	123	65%
	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	5	71%	156	83%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	5	71%	142	76%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	5	71%	134	71%
	Vyučující spolupracují při naplňování vzděl. potřeb žáků (společné porady apod.)	5	71%	119	63%
Praktická škola (N=9)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	8	89%	156	83%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzděl. potřebami žáků	8	89%	142	76%
	Vyučující spolupracují při naplňování vzděl. potřeb žáků (společné porady apod.)	8	89%	119	63%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potř. spolupracuje se školskými porad. zařízeními	8	89%	131	70%

Příloha 23: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory inkluzivního vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	20	57%	87	46%
	Příliš velký počet žáků ve třídě	14	40%	60	32%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	13	37%	66	35%
	Velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě	13	37%	25	13%
SOŠ (N=100)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	49	49%	87	46%
	Příliš velký počet žáků ve třídě	31	31%	60	32%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	31	31%	66	35%
Gymnázium (N=60)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	30	50%	87	46%
	Příliš velký počet žáků ve třídě	26	43%	60	32%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	26	43%	66	35%
VOŠ (N=34)	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	10	29%	40	21%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	9	26%	87	46%
	Příliš velký počet žáků ve třídě	9	26%	60	32%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	9	26%	66	35%
Konzervatoř (N=7)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	3	43%	87	46%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	3	43%	66	35%
	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	2	29%	40	21%
	Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání	2	29%	52	28%
Praktická škola (N=9)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	4	44%	87	46%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	3	33%	66	35%
	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	3	33%	40	21%
	Malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání	3	33%	25	13%

Příloha 24: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání – podle typu školy

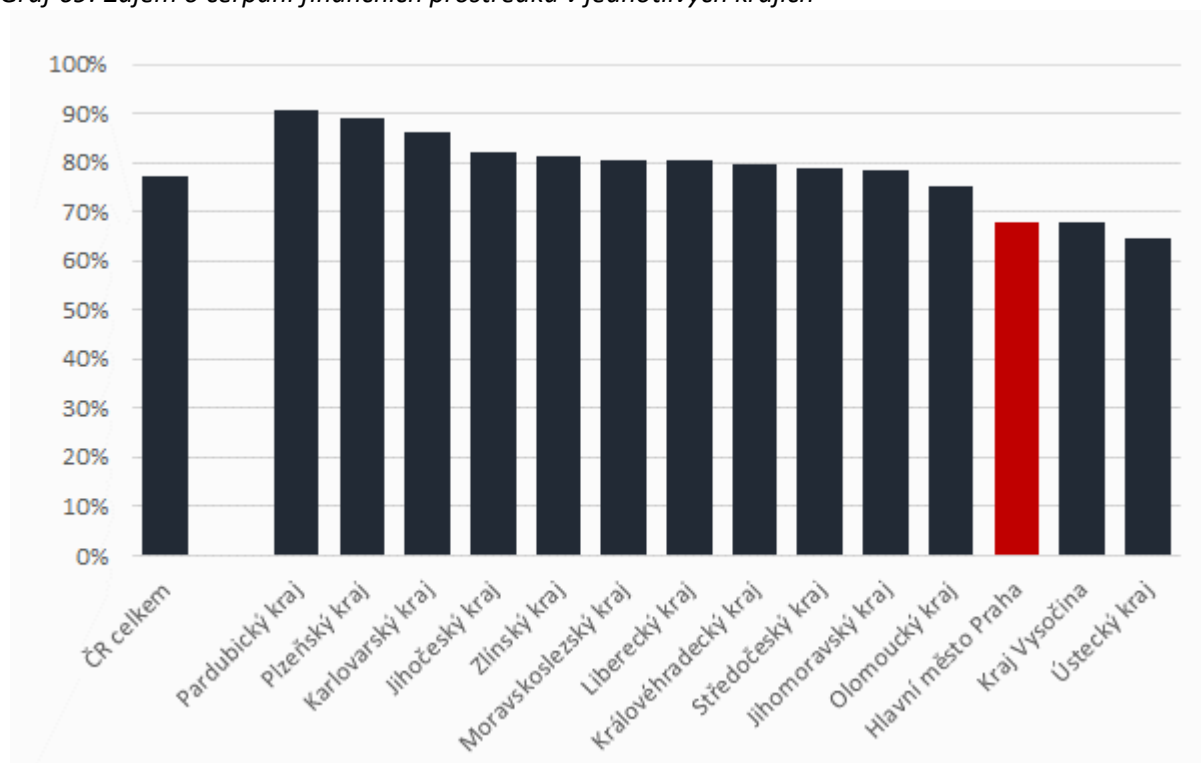
		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	28	80%	121	64%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	21	60%	70	37%
	Další vzdělávání pedagog. pracovníků pro vyučující školy - metody a formy práce	17	49%	82	44%
SOŠ (N=100)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	65	65%	121	64%
	Další vzdělávání pedagog. pracovníků pro vyučující školy - metody a formy práce	47	47%	82	44%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	37	37%	70	37%
Gymnázium (N=60)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	42	70%	121	64%
	Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání	27	45%	70	37%
	Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání	27	45%	62	33%
VOŠ (N=34)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	18	53%	121	64%
	Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání	14	41%	70	37%
	Další vzdělávání pedagog. pracovníků pro vyučující – formy hodnocení žáků	13	38%	66	35%
Konzervatoř (N=7)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	3	43%	121	64%
	Další vzdělávání pedagog. pracovníků pro vyučující školy - metody a formy práce	3	43%	82	44%
	Zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkl. vzděl.	3	43%	53	28%
	Opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků	3	43%	47	25%
Praktická škola (N=9)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	4	44%	121	64%
	Opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků	4	44%	47	25%
	Vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	4	44%	41	22%

8 Podpora infrastruktury škol – investiční část

8.1 Zájem škol o čerpání investic v rámci Hl. m. Praha

Na celorepublikové úrovni deklarovalo zájem o čerpání z vyhrazených finančních prostředků 77 % škol. Největší zájem o čerpání finančních prostředků uvádějí školy v Pardubickém (91 %), Plzeňském (89 %) a Karlovarském kraji (86 %). Nejmenší zájem deklarují školy z Ústeckého kraje (65 %), Kraje Vysočina (68 %) a také z Hlavního města Prahy (68 %).

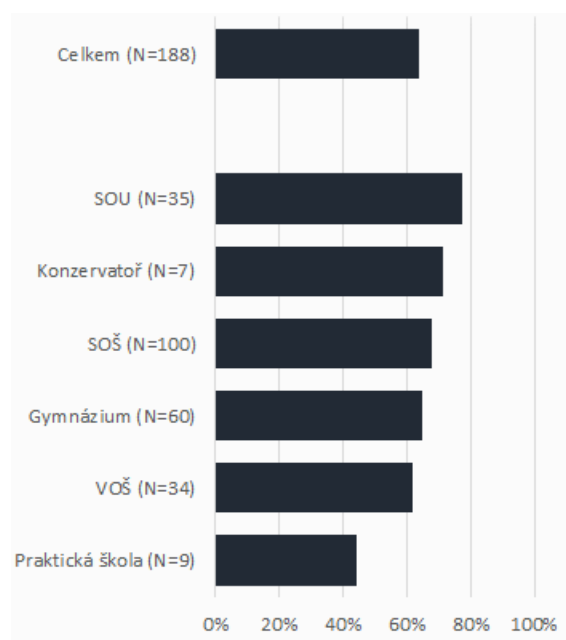
Graf 69: Zájem o čerpání finančních prostředků v jednotlivých krajích

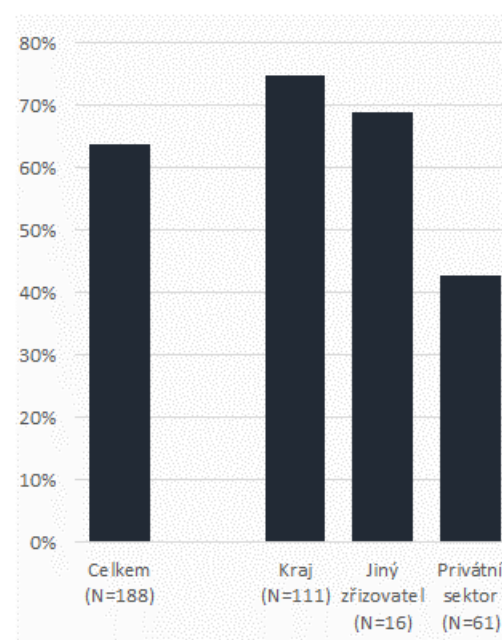
Z hlediska typu školy mají v Hl. m. Praha nejvyšší zájem o čerpání prostředků na investice do infrastruktury především střední odborná učiliště, a to 77 % z nich. Následují konzervatoře, z nichž projevilo zájem o čerpání prostředků 71 %. Možnosti získat finance na infrastrukturu by rovněž rády využily střední odborné školy (68 %), gymnázia (65 %) a vyšší odborné školy (62 %). Zájem praktických škol byl o poznání nižší, pouze méně než polovina (44 %) z nich uvedla, že bude usilovat o získání prostředků na investice.

Z hlediska zřizovatele školy je nejvyšší zájem o čerpání finančních prostředků mezi veřejnými školami, jejichž zřizovatelem je kraj (75 %). V případě škol, jejichž zřizovatelem je církev, obce, ministerstva nebo stát, o prostředky hodlá usilovat 69 % z nich. V nejmenší míře budou o finance na rozvoj infrastruktury usilovat soukromé školy, v této skupině vyjádřila zájem necelá polovina škol (43 %).

Graf 70: Zájem o čerpání finančních prostředků podle typu školy

Graf 71: Zájem o čerpání finančních prostředků podle zřizovatele školy

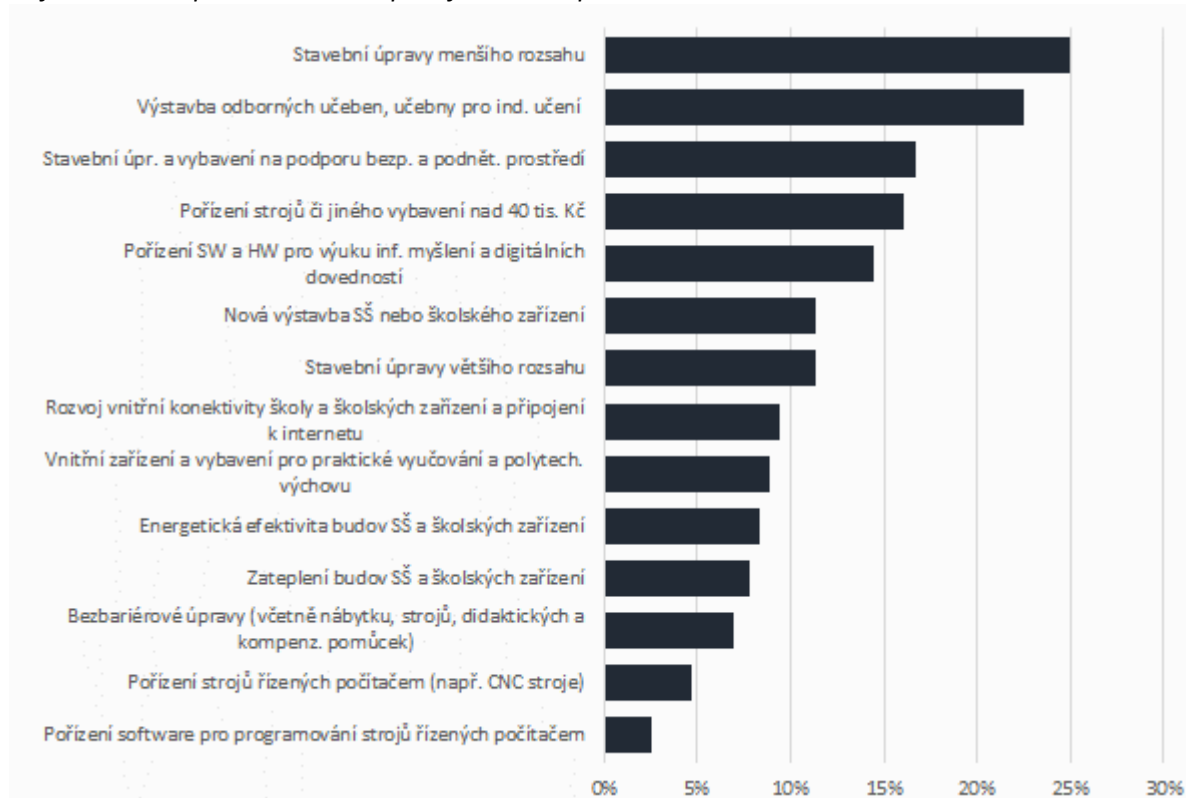
8.2 Preferované oblasti čerpání finančních prostředků

Mezi oblasti, v jejichž rámci střední a vyšší odborné školy v Hl. m. Praha plánují nejčastěji čerpání finančních prostředků, patří stavební úpravy menšího rozsahu (25 %) a výstavba odborných učeben a učeben pro individuální učení (23 %).

Školy dále plánují stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (17 %), pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč (16 %) a pořízení SW a HW pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností (14 %). Školy také plánují čerpat finanční prostředky za účelem nové výstavby střední školy nebo školského zařízení či stavebních úprav většího rozsahu (shodně 11 %). O něco méně častý je záměr rozvoje vnitřní konektivity školy a školských zařízení a připojení k internetu či pořízení vnitřního zařízení a vybavení pro praktické vyučování a polytechnickou výchovu (shodně 9 %).

V menší míře pak školy plánují čerpat finanční prostředky v oblasti energetické efektivity budov SŠ a školských zařízení či zateplení budov škol a školských zařízení (shodně 8 %) nebo za účelem bezbariérových úprav (7 %). Pouze okrajově pak plánují školy pořízení strojů řízených počítačem (5 %) či pořízení softwaru pro programování strojů řízených počítačem (3 %).

Graf 72: Oblasti plánovaného čerpání finančních prostředků

Pozn.: Při výpočtu podílů byl zohledněn maximální možný počet investičních záměrů za školy pro každou oblast.

Z hlediska preferovaných oblastí čerpání finančních prostředků nacházíme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti. **Střední odborná učiliště** mají v plánu čerpat finanční prostředky především z oblastí zaměřených na výstavbu odborných učeben a učeben pro individuální učení (35 %), pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč (33 %) a na stavební úpravy menšího rozsahu (27 %).

Střední odborné školy plánují čerpat finanční prostředky zejména na výstavbu odborných učeben a učeben pro individuální učení (28 %) stavební úpravy menšího rozsahu (27 %) či pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč (22 %).

Gymnázia mají zájem čerpat finanční prostředky především na stavební úpravy menšího rozsahu (21 %), novou výstavbu (16 %) či výstavbu odborných učeben a učeben pro individuální učení (16 %).

Vyšší odborné školy plánují čerpat finance na stavební úpravy menšího rozsahu (24 %), pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč (22 %) a na stavební úpravy většího rozsahu (17 %).

Konzervatoře mají v plánu čerpat finanční prostředky zejména na stavební úpravy menšího rozsahu (27 %) a dále na novou výstavbu (20 %), pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč (20 %), výstavbu odborných učeben a učeben pro individuální učení (20 %) či na stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (20 %).

Praktické školy se chtějí zaměřit především na pořízení SW a HW pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností (25 %), stavební úpravy menšího rozsahu (17 %) nebo na stavební úpravy a podporu podnětného a bezpečného prostředí (17 %).

Tab. 3: Oblasti plánovaného čerpání finančních prostředků – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=27)	Výstavba odb. učeben, učebny pro ind. učení, učebny pro malé sk. žáků	28	35%	81	23%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	27	33%	58	16%
	Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce	22	27%	90	25%
SOŠ (N=68)	Výstavba odb. učeben, učebny pro ind. učení, učebny pro malé sk. žáků	58	28%	81	23%
	Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce	55	27%	90	25%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	45	22%	58	16%
Gymnázium (N=39)	Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce	25	21%	90	25%
	Nová výstavba	19	16%	41	11%
	Výstavba odb. učeben, učebny pro ind. učení, učebny pro malé sk. žáků	19	16%	81	23%
VOŠ (N=21)	Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce	15	24%	90	25%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	14	22%	58	16%
	Stavební úpravy většího rozsahu - přestavby a rekonstrukce	11	17%	41	11%
Konzervatoř (N=5)	Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce	4	27%	90	25%
	Nová výstavba	3	20%	41	11%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	3	20%	58	16%
	Výstavba odb. učeben, učebny pro ind. učení, učebny pro malé sk. žáků	3	20%	81	23%
	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	3	20%	60	17%
Praktická škola (N=4)	Pořízení SW a HW pro výuku inf. myšlení a dig. doved. napříč odb. i všeob. vzděl.	3	25%	52	14%
	Stavební úpravy menšího rozsahu - udržovací práce a rekonstrukce	2	17%	90	25%
	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	2	17%	60	17%

Pozn.: Při výpočtu podílů byl zohledněn maximální možný počet investičních záměrů za školy pro každou oblast.

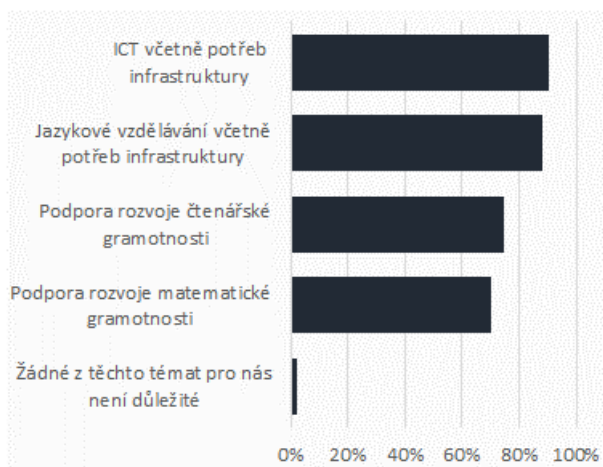
9 Nepovinné oblasti

Podpora krajského akčního plánování se soustřeďuje kromě tzv. povinných oblastí i na nepovinné oblasti, které jsou volitelné. Mezi volitelná témata patří rozvoj výuky cizích jazyků, ICT kompetence a čtenářská a matematická gramotnost. Alespoň jedno z těchto témat je důležité pro naprostou většinu škol (98 %).

9.1 Důležitost nepovinných oblastí

V rámci nepovinných oblastí intervencí je pro střední a vyšší odborné školy v Hl. m. Praha nejdůležitější oblast ICT včetně potřeb infrastruktury (90 %), druhou nejdůležitější oblastí je jazykové vzdělávání (88 %). Na třetím místě se umístila podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (74 %), následuje podpora rozvoje matematické gramotnosti (70 %). Pouze zanedbatelný (2 %) zlomek škol uvedl, že pro ně není důležité žádné z těchto témat.

Graf 73: Důležitost nepovinných oblastí

Zaměříme-li se na nepovinné oblasti a jejich důležitost podle typů škol, pak pro všechny typy škol kromě škol praktických představuje shodně nejdůležitější oblasti ICT a jazykové vzdělávání.

V případě **středních odborných učilišť** zaujímá za oblastí ICT (86 %) a jazykovým vzděláváním (83 %) pomyslnou třetí příčku z pohledu důležitosti matematická gramotnost (69 %) a s malým odstupem následuje čtenářská gramotnost (60 %).

Pro **střední odborné školy** má oblast ICT a jazykové vzdělávání stejný význam (shodně 90 %). S větším odstupem důležitosti následují čtenářská (71 %) a matematická (70 %) gramotnost.

Gymnázia přikládají zcela nejvyšší důležitost oblasti ICT (100 %), s malým odstupem následuje jazykové vzdělávání (95 %), čtenářská (92 %) a matematická (90 %) gramotnost.

V případě **vyšších odborných škol** je přisuzována jednoznačně nejvyšší důležitost oblasti ICT a jazykovému vzdělávání (shodně 88 %), s výraznějším odstupem následuje čtenářská (59 %) a matematická (35 %) gramotnost.

Pro **konzervatoře** je jednoznačně nejdůležitější jazykové vzdělávání (100 %). S výrazným odstupem následuje oblast ICT a čtenářská gramotnost (shodně 71 %). Za nejméně podstatný pokládají konzervatoře rozvoj matematické gramotnosti (14 %).

V případě **praktických škol** je nejdůležitější oblast ICT (85 %) a podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (shodně 78 %), následována matematickou gramotností (67 %). Jazykové vzdělávání je pro školy ve srovnání s ostatními oblastmi nejméně důležité (56 %).

Tab. 4: Důležitost nepovinných oblastí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	ICT včetně potřeb infrastruktury	30	86%	170	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	29	83%	166	88%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	24	69%	132	70%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	21	60%	140	74%
SOŠ (N=100)	ICT včetně potřeb infrastruktury	90	90%	170	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	90	90%	166	88%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	71	71%	140	74%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	70	70%	132	70%
Gymnázium (N=60)	ICT včetně potřeb infrastruktury	60	100%	170	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	57	95%	166	88%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	55	92%	140	74%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	54	90%	132	70%
VOŠ (N=34)	ICT včetně potřeb infrastruktury	30	88%	170	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	30	88%	166	88%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	20	59%	140	74%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	12	35%	132	70%
Konzervatoř (N=7)	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	7	100%	166	88%
	ICT včetně potřeb infrastruktury	5	71%	170	90%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	5	71%	140	74%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	1	14%	132	70%
Praktická škola (N=9)	ICT včetně potřeb infrastruktury	7	78%	170	90%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	7	78%	140	74%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	6	67%	132	70%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	5	56%	166	88%

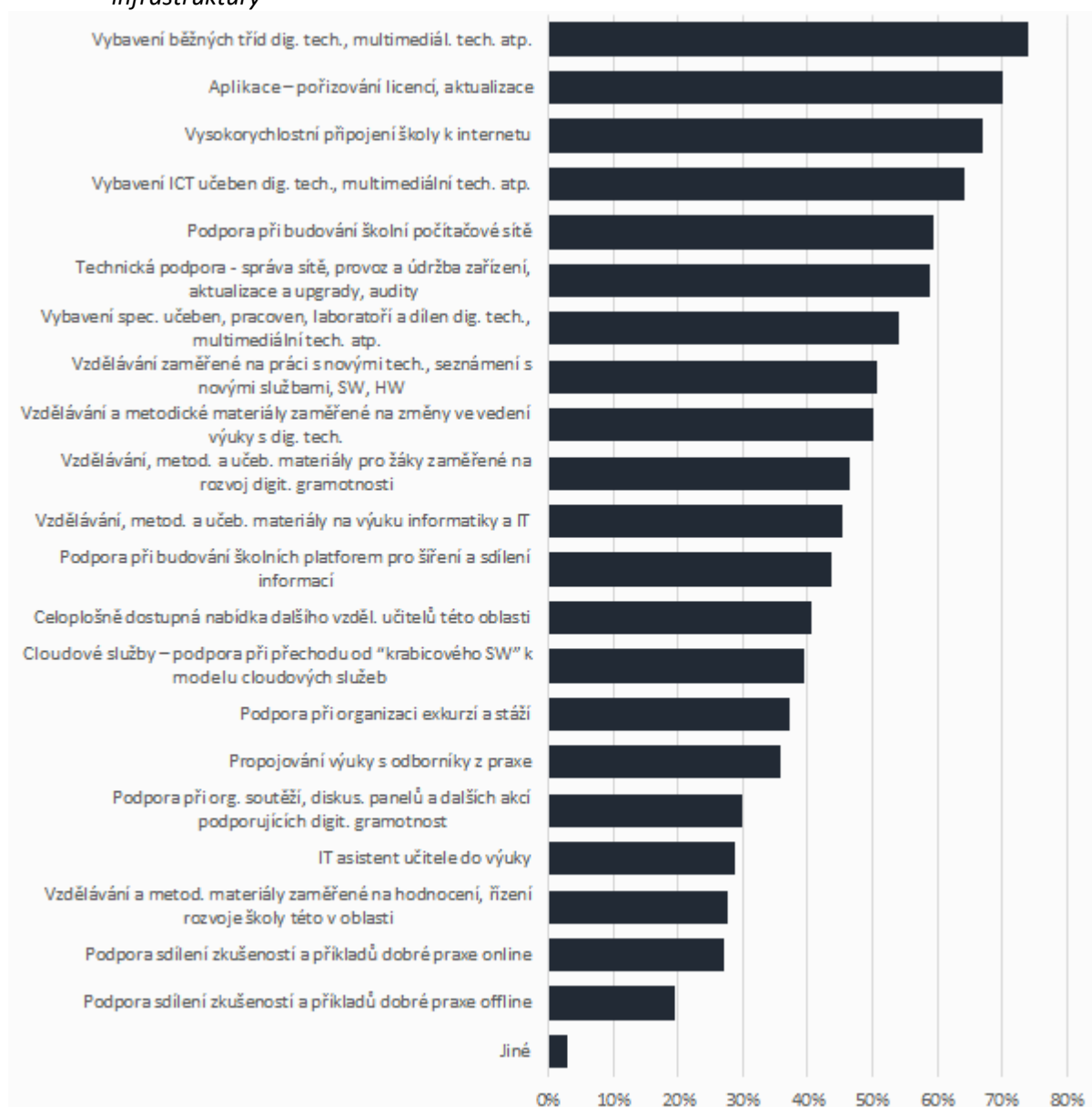
9.2 Opatření pro zlepšení v oblasti ICT včetně potřeb infrastruktury

Školám by v rámci oblasti ICT nejvíce pomohlo vybavení běžných tříd digitálními technologiemi či multimediální technikou (74 %) a pořízování licencí a aktualizací k různým aplikacím (70 %), dále také vysokorychlostní připojení školy k internetu (67 %) či vybavení ICT učeben digitálními technologiemi či multimediální technikou (64 %). Jako potřebnou označují školy také podporu při budování školní počítačové sítě (59 %), technickou podporu zaměřenou na správu sítě, provoz a údržbu zařízení, aktualizace a uprady či auditu (59 %) či vybavení specializovaných učeben a pracoven digitálními technologiemi či multimediální technikou (54 %).

Školy spatřují jako potřebné také vzdělávání zaměřené na práci s novými technologiemi, seznámení s novými službami, SW, HW (51 %) a rovněž i vzdělávání, metodické a učební materiály zaměřené na změny ve vedení výuky s digitálními technologiemi (50 %), na rozvoj digitální gramotnosti (46 %) či na výuku informatiky a IT (45 %). Školy by uvítaly také podporu při budování školních platform pro šíření a sdílení informací (44 %), celoplošně dostupnou nabídku dalšího vzdělávání učitelů této oblasti (41 %) a podporu při přechodu od "krabicového SW" k modelu cloudových služeb (39 %).

Mezi dalšími opatřeními, která by školám pomohla, figuruje podpora při organizaci exkurzí a stáží (37 %), propojování výuky s odborníky z praxe (36 %), podpora při organizování soutěží, diskusních panelů a dalších akcí podporujících digitální gramotnost (30 %), IT asistent učitele do výuky (29 %), vzdělávání a metodické materiály zaměřené na hodnocení, řízení rozvoje školy této v oblasti (28 %) či podpora sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe online (27 %), resp. offline (19%).

Graf 74: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT vč. potřeb infrastruktury

Z hlediska opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT, můžeme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol identifikovat určité odlišnosti.

Střední odborná učiliště deklarují relativně nejčastěji potřebu vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp. (90 %), pořizování licencí a aktualizací k různým aplikacím (80 %) či vysokorychlostního připojení k internetu (77 %).

V případě **středních odborných škol** patří mezi nejčastěji uváděná opatření (podobně jako u SOU) vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp. (76 %), pořizování licencí a aktualizací k různým aplikacím (68 %) či vysokorychlostního připojení k internetu (68 %).

Gymnáziím by pomohlo především pořizování licencí a aktualizace aplikací (75 %), vybavení běžných tříd digitálními technologiemi či multimediální technikou (72 %) a technická podpora v podobě správy sítě, provozu a údržby zařízení, aktualizací a upgradů či auditů (70 %).

Vyšším odborným školám by pomohlo vybavení běžných tříd digitálními technologiemi či multimediální technikou (77 %), pořizování licencí a aktualizace aplikací (73 %) a vysokorychlostní připojení školy k internetu (70 %).

Konzervatořím by jednoznačně nejvíce pomohlo vybavení běžných tříd, resp. ICT učeben digitálními technologiemi či multimediální technikou (shodně 100 %), dále také a vysokorychlostní připojení školy k internetu, technická podpora v podobě správy sítě, provozu a údržby zařízení, aktualizací a upgradů či auditů a rovněž i podpora při budování školní počítačové sítě (shodně 80 %).

Praktické školy jednoznačně nejčastěji zmiňují vybavení běžných tříd digitálními technologiemi či multimediální technikou (71 % a dále podporu při budování školní počítačové sítě (57 %). Jako potřebné označují i pořizování licencí a aktualizace aplikací, vysokorychlostní připojení školy k internetu či vybavení ICT učeben digitálními technologiemi či multimediální technikou (shodně 43 %).

Tab. 5: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT vč. potřeb infrastruktury – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=30)	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	27	90%	126	74%
	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	24	80%	119	70%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení všech budov školy...)	23	77%	114	67%
SOŠ (N=90)	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	68	76%	126	74%
	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	61	68%	119	70%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení všech budov školy...)	61	68%	114	67%
Gymnázium (N=60)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	45	75%	119	70%
	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	43	72%	126	74%
	Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařízení, aktualizace a upgrady, audit	42	70%	100	59%
VOŠ (N=30)	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	23	77%	126	74%
	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	22	73%	119	70%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení všech budov školy...)	21	70%	114	67%
Konzervatoř (N=5)	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	5	100%	126	74%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	5	100%	109	64%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení všech budov školy...)	4	80%	114	67%
	Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařízení, aktualizace a upgrady, audit	4	80%	100	59%
	Podpora při budování školní počítačové sítě (kabelové a bezdrátové rozvody...)	4	80%	101	59%
Praktická škola (N=7)	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	5	71%	126	74%
	Podpora při budování školní počítačové sítě (kabelové a bezdrátové rozvody...)	4	57%	101	59%
	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	3	43%	119	70%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení všech budov školy...)	3	43%	114	67%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	3	43%	109	64%

9.3 Opatření pro zlepšení v oblasti jazykového vzdělávání

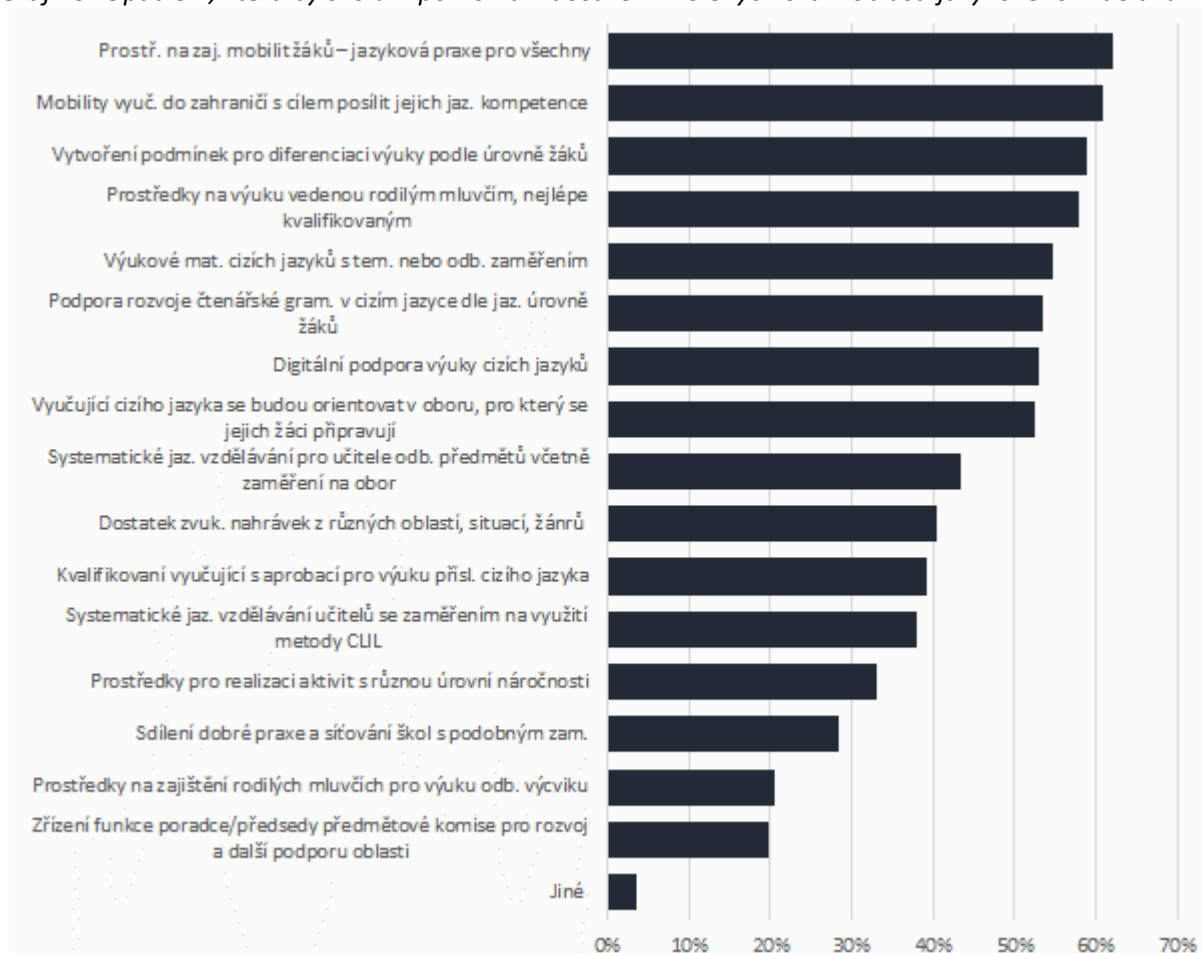
V rámci jazykového vzdělávání by školám nejvíce pomohlo získání prostředků na zajištění mobilit žáků – jazykové praxe pro všechny (62 %) i mobilit vyučujících do zahraničí s cílem posílit jejich jazykové kompetence (61 %), vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (59 %) a rovněž i dostatečné prostředky na výuku vedenou rodilým mluvčím, nejlépe kvalifikovaným (58 %).

Školy také považují za potřebné zajištění výukových materiálů cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (55 %), dále také podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků (54 %), digitální podporu výuky cizích jazyků (53 %) nebo aby se vyučující cizího jazyka orientovali v oboru, pro který se jejich žáci připravují (52 %).

Školy by uvítaly také systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů včetně zaměření na obor (43 %), dostatek zvukových nahrávek z různých oblastí, situací, žánrů (40 %), kvalifikované vyučující s aprobací pro výuku přísl. cizího jazyka (39 %) či systematické jazykové vzdělávání učitelů se zaměřením na využití metody CLIL (38 %).

O něco v menší míře by školám pomohlo také zajištění prostředků pro realizaci aktivit s různou úrovní náročnosti (33 %) či sdílení dobré praxe a síťování škol s podobným zaměřením (28 %). Spíše okrajově považují školy za potřebné prostředky na zajištění rodilých mluvčích pro výuku odborného výcviku (20 %) a zřízení funkce poradce či předsedy předmětové komise pro rozvoj a další podporu oblasti (20 %).

Graf 75: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání

Z hlediska opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání, nacházíme u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité odlišnosti.

V případě **středních odborných učilišť** je relativně nejčastěji deklarován požadavek, aby se vyučující cizího jazyka orientovali v oboru a ovládali odbornou terminologii (79 %), zajištění výukových materiálů cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (72 %) a rovněž i potřeba vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (62 %).

Středním odborným školám by nejčastěji pomohlo k dosažení zvoleného cíle v oblasti jazykového vzdělávání zajištění výukových materiálů cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (70 %), orientace vyučujících cizích jazyků v oboru, pro který se jejich žáci připravují (70 %) či zajištění mobilit vyučujících do zahraničí (67 %).

Pro **gymnázia** představuje nejžádanější opatření zabezpečení prostředků na výuku vedenou rodilým mluvčím (72 %), digitální podpora výuky cizích jazyků (67 %) a podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce (67 %).

Pro **vyšší odborné školy** jsou nejčastěji zmiňovanými opatřeními mobility vyučujících do zahraničí (70 %), prostředky na zajištění mobilit žáků (67 %) a výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (63 %).

Konzervatořím by nejvíce pomohly prostředky na zajištění mobilit žáků i vyučujících do zahraničí (shodně 71 %) a rovněž i vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (71 %).

Praktické školy jednoznačně nejčastěji zmiňují potřebu vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (80 %), dále také podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce (20 %), digitální podporu výuky cizích jazyků (20 %) či orientaci vyučujících cizích jazyků v oboru, pro který se jejich žáci připravují (20 %).

Tab. 6: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=29)	Vyučující ciz. jaz. se budou orientovat v oboru, pro který se jejich žáci připravují	23	79%	87	52%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	21	72%	91	55%
	Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků	18	62%	98	59%
SOŠ (N=90)	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	63	70%	91	55%
	Vyučující ciz. jaz. se budou orientovat v oboru, pro který se jejich žáci připravují	63	70%	87	52%
	Mobility vyučujících do zahraničí	60	67%	101	61%
Gymnázium (N=57)	Prostředky na výuku vedenou rodilým mluvčím, nejlépe kvalifikovaným	41	72%	96	58%
	Digitální podpora výuky cizích jazyků	38	67%	88	53%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků	38	67%	89	54%
VOŠ (N=30)	Mobility vyučujících do zahraničí	21	70%	101	61%
	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	20	67%	103	62%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	19	63%	91	55%
Konzervatoř (N=7)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	5	71%	103	62%
	Mobility vyučujících do zahraničí	5	71%	101	61%
	Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků	5	71%	98	59%
Praktická škola (N=5)	Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků	4	80%	98	59%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků	1	20%	89	54%
	Digitální podpora výuky cizích jazyků	1	20%	88	53%
	Vyučující ciz. jaz. se budou orientovat v oboru, pro který se jejich žáci připravují	1	20%	86	52%

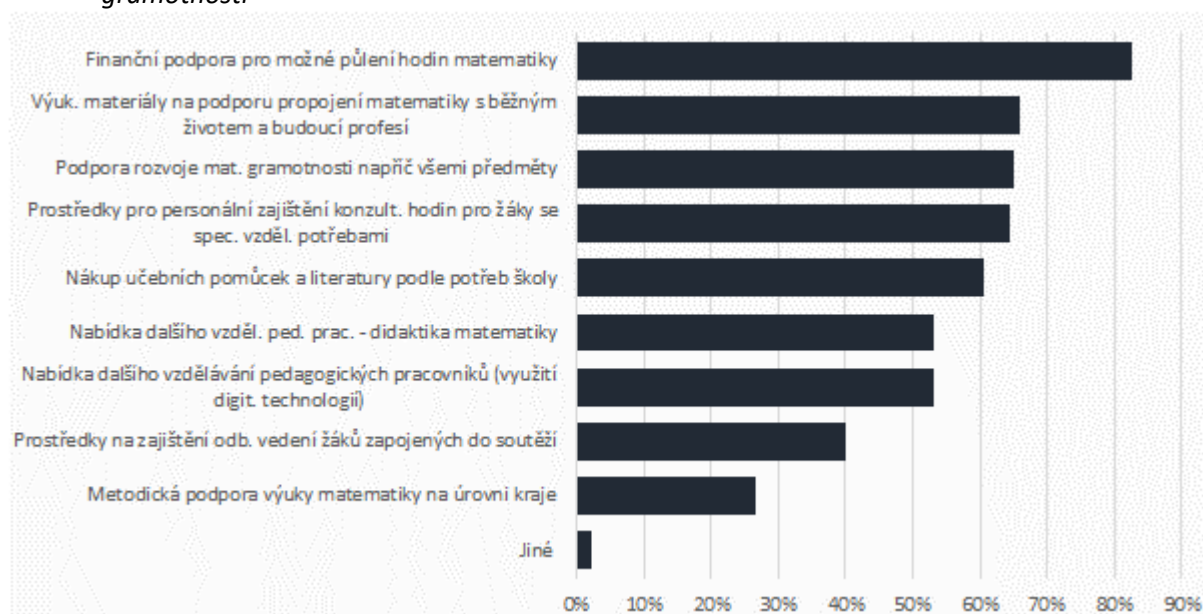
9.4 Opatření pro zlepšení v oblasti matematické gramotnosti

V rámci podpory matematické gramotnosti by školám jednoznačně nejvíce pomohla finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky (83 %) a dále také výukové materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí (66 %), podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (65 %), zabezpečení prostředků pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (64 %) či nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (61 %).

Za potřebnou považují školy také nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti didaktiky matematiky či využití digitálních technologií (shodně 53 %).

Relativně v menší míře by školy uvítaly prostředky na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží (40 %) a metodickou podporu výuky matematiky na úrovni kraje (27 %).

Graf 76: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti

Z hlediska opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti, se jednotlivé typy středních a vyšších odborných škol určitým způsobem odlišují.

Střední odborná učiliště by uvítala především finanční podporu pro možné půlení hodin matematiky (83 %), výukové materiály na podporu propojení matematiky se životem a budoucí profesí (79 %) nebo podporu rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (75 %).

Střední odborné školy označují za potřebnou především finanční podporu pro možné půlení hodin matematiky (86 %), podporu rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (70 %) a výukové materiály na podporu propojení matematiky se životem a budoucí profesí (66 %).

Gymnázia by uvítala především finanční podporu pro možné půlení hodin matematiky (81 %). Mezi další často zmiňovaná opatření patří výukové materiály na podporu propojení matematiky se životem a budoucí profesí (72 %), prostředky pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (67 %) a nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využití digitálních technologií při rozvoji matematické gramotnosti (67 %).

V případě **vyšších odborných škol** se mezi nejčastějšími opatřeními, která by školám pomohla, objevuje finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky (83 %) a se zřetelným odstupem také nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využití digitálních technologií při rozvoji matematické gramotnosti (58 %) a nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (50 %).

Pro **konzervatoř** (v této oblasti odpovídala pouze jedna škola) je potřebná zejména finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky, výukové materiály na podporu propojení matematiky se životem a budoucí profesí a podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (100 %).

Praktické školy uvádějí jako hlavní opatření, která by jim pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti podpory rozvoje matematické gramotnosti, prostředky pro personální zajištění konzultačních hodin

pro žáky se SVP (83 %), nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (67 %) a finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky (50 %).

Tab. 7: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=24)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	20	83%	109	83%
	Výukové materiály propojující matematiku s každodenním životem a budoucí profesí	19	79%	87	66%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty	18	75%	86	65%
SOŠ (N=70)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	60	86%	109	83%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty	49	70%	86	65%
	Výukové materiály propojující matematiku s každodenním životem a budoucí profesí	46	66%	87	66%
Gymnázium (N=54)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	44	81%	109	83%
	Výukové materiály propojující matematiku s každodenním životem a budoucí profesí	39	72%	87	66%
	Prostředky pro personální zajištění konzult. hodin pro žáky se spec. vzděl. potřebami	36	67%	85	64%
	Nabídka dalšího vzd. pedagog. prac. – využití digit. technologií při rozvoji mat. gramotnosti	36	67%	70	53%
VOŠ (N=12)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	10	83%	109	83%
	Nabídka dalšího vzd. pedagog. prac. – využití digit. technologií při rozvoji mat. gramotnosti	7	58%	70	53%
	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	6	50%	80	61%
Konzervatoř (N=1)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	1	100%	109	83%
	Výukové materiály propojující matematiku s každodenním životem a budoucí profesí	1	100%	87	66%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty	1	100%	86	65%
Praktická škola (N=6)	Prostředky pro personální zajištění konzult. hodin pro žáky se spec. vzděl. potřebami	5	83%	85	64%
	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	4	67%	80	61%
	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	3	50%	109	83%

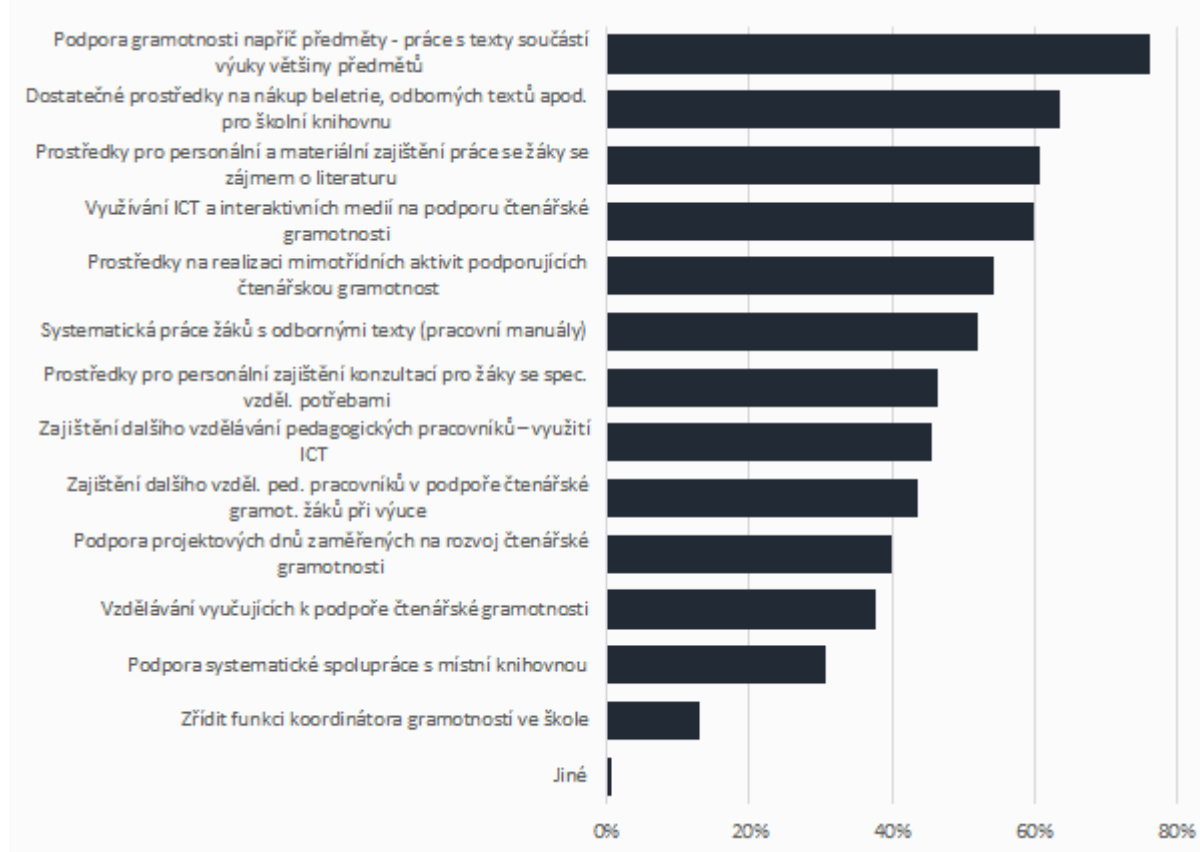
9.5 Opatření pro zlepšení v oblasti čtenářské gramotnosti

V rámci podpory čtenářské gramotnosti by školám jednoznačně nejvíce pomohla opatření zaměřená na podporu čtenářské gramotnosti napříč jednotlivými předměty (76 %). Dále také dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (64 %), zabezpečení prostředků pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (61 %) či využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti (60 %).

Za potřebné považují školy také zajištění prostředků na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost (54 %) či systematickou práci žáků s odbornými texty (52 %). Školám by pomohlo také zajištění prostředků pro personální zajištění konzultací pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (46 %) a rovněž i zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využití ICT (46 %) či podpory čtenářské gramotnosti (47 %).

Pouze v menší míře považují školy za potřebnou také podporu projektových dnů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti (40 %), vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti (38 %), podporu systematické spolupráce s místní knihovnou (31 %) či zřízení funkce koordinátora gramotností ve škole (13 %).

Graf 77: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti

Z hlediska opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti, lze nalézt u jednotlivých typů středních a vyšších odborných škol určité rozdíly.

V případě **středních odborných učilišť** jsou nejčastěji zmiňovanými opatřeními podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty (90 %) a dále také dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (71 %) a systematická práce žáků s odbornými texty (71 %).

Střední odborné školy označují za potřebnou především podporu čtenářské gramotnosti napříč předměty (77 %). Dalšími relativně nejčastějšími opatřeními jsou využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti (62 %), dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (59 %) a systematická práce žáků s odbornými texty (59 %).

V případě **gymnázií** jsou nejčastěji zmiňovanými opatřeními získání dostatečných prostředků na nákup beletrie a odborných textů pro školní knihovnu (75 %), podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty (73 %) a zabezpečení prostředků pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (71 %).

V případě **vyšších odborných škol** patří mezi nejčastěji uváděná opatření zabezpečení prostředků pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (70 %), podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty (65 %) a dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (65 %).

Konzervatoře by uvítaly především podporu čtenářské gramotnosti napříč předměty, zabezpečení prostředků pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu, využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti a rovněž i systematickou práci žáků s odbornými texty (shodně 60 %).

Pro **praktické školy** má největší význam podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty (71 %) a dále také zajištění prostředků na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost a prostředků pro personální zajištění konzultací pro žáky se SVP v oblasti čtenářské gramotnosti (shodně 57 %).

Tab. 8: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=21)	Podpora čt. gramot. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	19	90%	107	76%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	15	71%	89	64%
	Systematická práce žáků s odbornými texty (např. pracovní manuály apod.)	15	71%	73	52%
SOŠ (N=71)	Podpora čt. gramot. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	55	77%	107	76%
	Využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti	44	62%	84	60%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	42	59%	89	64%
	Systematická práce žáků s odbornými texty (např. pracovní manuály apod.)	42	59%	73	52%
Gymnázium (N=55)	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	41	75%	89	64%
	Podpora čt. gramot. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	40	73%	107	76%
	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	39	71%	85	61%
VOŠ (N=20)	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	14	70%	85	61%
	Podpora čt. gramot. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	13	65%	107	76%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	13	65%	89	64%
Konzervatoř (N=5)	Podpora čt. gramot. i napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	3	60%	107	76%
	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	3	60%	85	61%
	Využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti	3	60%	84	60%
	Systematická práce žáků s odbornými texty (např. pracovní manuály apod.)	3	60%	73	52%
Praktická škola (N=7)	Podpora čt. gramot. i napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	5	71%	107	76%
	Prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost	4	57%	76	54%
	Prostředky pro personální zajištění konzultací pro žáky se spec. vzděl. potřebami	4	57%	65	46%